

Europos narkotikų ir narkomanijos
stebėsenos centras

LT

ISSN 2314-9132

Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita

Tendencijos ir pokyčiai

MDMA

Heroinas ir kiti opioidai

Kokainas

Naujos psichoaktyviosios medžiagos

Teisės pažeidimai

Mirties nuo narkotikų atvejai

Švirškščiamieji narkotikai

COVID-19

Kanapės

Amfetaminai

2021 m.

Europos narkotikų ir narkomanijos
stebėsenos centras

Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita

Tendencijos ir pokyčiai

2021 m.

Teisinis pranešimas

Šio Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) leidinio autorių teisės saugomos. EMCDDA neprisiima jokios atsakomybės ir jokių įsipareigojimų dėl padarinių, kurių gali turėti šiame dokumente pateiktų duomenų naudojimas. Šio leidinio turinys nebūtinai atspindi oficialias EMCDDA partnerių, ES valstybių narių arba kurių nors Europos Sąjungos agentūrų ar institucijų nuomones.

Ši ataskaita skelbiama bulgarų, ispanų, čekų, danų, vokiečių, estų, graikų, anglų, prancūzų, kroatų, italų, latvių, lietuvių, vengrų, nyderlandų, lenkų, portugalų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, turkų ir norvegų kalbomis. Dokumentą į visas kalbas vertė Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

Liuksemburgas, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2021

© Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras, 2021

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Print	ISBN 978-92-9497-640-6	ISSN 1977-9917	doi:10.2810/620034	TD-AT-21-001-LT-C
PDF	ISBN 978-92-9497-600-0	ISSN 2314-9132	doi:10.2810/992190	TD-AT-21-001-LT-N

Rekomenduojama nuoroda: Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (2021), *Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita 2021. Tendencijos ir pokyčiai*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

Europos narkotikų ir narkomanijos
stebėsenos centras

Praça Europa 1, Cais do Sodré, 1249-289 Lisabona, Portugalija

Tel. +351 211210200

info@emcdda.europa.eu | www.emcdda.europa.eu

twitter.com/emcdda | facebook.com/emcdda

Turinys

4	Įžanga
5	Įvadinė pastaba
6	Padėkos
7	Direktoriaus žinia
10	COVID-19 PANDEMIJA IR NARKOTIKŲ VARTOJIMO PADĖTIS
12	NAUJAUSI DUOMENYS APIE SU NARKOTIKAIS SUSIJUSIĄ PADĖTĮ EUROPOJE
16	Kanapės
18	Kokainas
20	Amfetaminas
22	Metamfetaminas
24	MDMA
26	Naujos psichoaktyviosios medžiagos
29	LSD, DMT, grybai, ketaminas ir GHB
30	Heroinas ir kiti opioidai
32	Gamyba ir pirmtakai
34	Su narkotikais susiję teisės pažeidimai
36	Švirkščiamųjų narkotikų vartojimas
38	Su narkotikais susijusios infekcinės ligos
40	Mirties nuo narkotikų atvejai

Ižanga

Nuo 2020 m. pradžios COVID-19 pandemija itin smarkiai paveikė mūsų gyvenimą – valstybės Europoje ir visame pasaulyje pradėjo taikyti beprecedentes visuomenės sveikatai apsaugoti skirtas priemones. Ši krizė taip pat paveikė visus narkotikų problemos Europoje aspektus, kaip antai narkotikų gamyba, kontrabanda ir vartojimas. Ataskaitoje „2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita. Tendencijos ir pokyčiai“, kurioje apžvelgiami šie pokyčiai, grindžiami Statistikos biuletenių, pateikiami naujausi duomenys ir statistika iš mūsų nacionalinių partnerių. Šioje ataskaitoje glaustai ir grafiškai pateikiama aukščiausio lygio apžvalga, pateikiant nuorodas į didelį kiekį EMCDDA internete pateiktos informacijos.

Šių metų Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitoje nurodytos nuolatinės ir vis didėjančios problemos visuomenės sveikatai ir mūsų saugumui, kurias sukuria prekyba narkotikais Europoje ir neteisėtų narkotikų gamyba pačioje Europos Sąjungoje. Organizuotų nusikalstamų grupių, užsiimančių prekyba narkotikais, atsparumą rodo pirminė išvada, kad dabartinė pandemija iš esmės nepaveikė narkotikų prieinamumo Europoje. Priešingai, mes ir toliau matome riziką, kurią visuomenės sveikatai kelia vartojamų dažnai itin stiprių ar grynų medžiagų prieinamumas ir įvairovė. Narkotikų problemos Europoje nuolat ir sparčiai kinta, todėl reikia plėtoti ir Europos atsakomąsias kovos su narkotikais priemones. COVID-19 pandemijos poveikio analizė taip pat atskleidė, kad, nepaisant to, kad buvo sutrikęs kai kurių paslaugų asmenims, turintiems problemų dėl narkotikų, teikimas, priešišios sektoriaus gana greitai prisitaikė ir tarnybos pradėjo taikyti inovatyvius darbo metodus, skirtus sušvelninti dabartinės krizės poveikį savo klientams. Politikos lygmeniu naujoje 2021–2025 m. ES kovos su narkotikais strategijoje ir veiksmų plane pakartojamas Europos Sąjungos įsipareigojimas taikyti subalansuotą ir įrodymais pagrįstą požiūrį į narkotikų problemą, pateikiama patikima ir išsami koordinuotų veiksmų sistema, skirta apsaugoti ir pagerinti visuomenės sveikatą ir gerovę, taip pat užtikrinti aukštą saugumo lygį. Džiaugiuosi galėdama pažymėti, kad naujoje strategijoje aiškiai pripažįstamas svarbus EMCDDA ir jo partnerių vaidmuo pateikiant veiksmingai politikai ir veiksams šioje srityje reikalingus įrodymus.

Galiausiai, šiuo sudėtingu laikotarpiu norėčiau nuoširdžiai padėkoti kolegoms „Reitox“ nacionaliniuose centruose, kitiems mūsų nacionaliniams ir tarptautiniams partneriams bei EMCDDA moksliniam komitetui, kurių parama buvo labai svarbi rengiant šią ataskaitą. Taip pat norėčiau padėkoti daugybei Europos mokslinių tyrimų grupių ir ekspertų, kurie padėjo praturtinti čia pateiktą analizę, taip pat Europos partneriams: Europos Komisijai, Europolui, Europos vaistų agentūrai ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrui už labai svarbų indėlį.

Laura d'Arrigo

EMCDDA valdybos pirmininkė

Įvadinė pastaba

Ši ataskaita grindžiama informacija, kurią Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrui (toliau – EMCDDA) pateikė ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija, teikdamos metinius duomenis.

Šios ataskaitos tikslas – apžvelgti ir apibendrinti su narkotikais susijusią padėtį Europoje iki 2020 m. pabaigos. Todėl, visi sugrupuoti duomenys, suvestiniai rodikliai ir etiketės atspindi padėtį, nustatytą remiantis 2020 m. turimais duomenimis, atsižvelgiant į Europos Sąjungos sudėtį ir EMCDDA ataskaitų teikimo veikloje dalyvaujančių šalių pateiktą informaciją. 2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė (JK) išstojo iš Europos Sąjungos ir jos duomenys šioje ataskaitoje nėra analizuojami. JK 2019 m. duomenys pateikiami valstybės duomenų lentelėse priede. Kadangi reikia laiko parengti ir pateikti duomenis, daugelis čia įtrauktų metinių nacionalinių duomenų rinkinių yra paremti 2019 (nuo sausio iki gruodžio mėnesio) ataskaitiniais metais. Duomenis, jeigu jų yra, kurie atspindi ES sudėtį iki 2019 m., galite rasti mūsų [statistikos biuletenyje](#). Tendencijų analizė grindžiama tik šalių, kurios pateikė pakankamai duomenų, kuriais atskleidžiami nurodyto laikotarpio pokyčiai, duomenimis ir joje, jei įmanoma, perteikiami 2020 m. Europos informacijos sistemoje dalyvaujančių šalių (ES valstybių narių, Turkijos ir Norvegijos) duomenys. Taip pat gali būti pateikiami kai kurie kitų valstybių duomenys kontekstui arba tuo atveju, jei teikiame ataskaitas apie duomenų rinkimą, kuriame dalyvauja daugiau narių. Skaitytojams taip pat reikėtų turėti omenyje, kad ir praktiniu, ir metodiniu požiūriu vykdyti tokio paslėpto ir stigmatizuoto elgesio, kaip narkotikų vartojimas, ypatumų ir tendencijų stebėseną yra sunku. Todėl atliekant šioje ataskaitoje pateikiamą analizę pasitelkti keli duomenų šaltiniai. Nors tiek nacionaliniu lygmeniu, tiek vertinant pagal tai, ko galima pasiekti atliekant Europos lygmens analizę, galima pastebėti didelių teigiamų pokyčių, reikia pripažinti, kad šioje srityje kyla metodologinių sunkumų. Todėl duomenis reikėtų aiškinti atsargiai, ypač kai lyginama, kaip kuri nors viena priemonė taikoma skirtingose šalyse. Šalių, kurių duomenys yra prieinami, skaičius skiriasi priklausomai nuo rodiklio, todėl, atsižvelgiant į ataskaitų teikimo praktikos ir nacionalinių sistemų skirtumus, sunku tiesiogiai palyginti šalis. Čia pateikiama analizė turi būti laikoma preliminaria dėl COVID-19 pandemijos poveikio ir ją reikėtų pritaikyti, kai bus gauta daugiau duomenų. Su duomenimis susijusios išlygos pateikiamos internete Statistikos biuletenyje, kuriame galima rasti išsamią informaciją apie metodiką, taip pat analizės išlygas ir pastabas dėl turimo duomenų rinkinio trūkumų. Taip pat pateikiama informacija apie metodus ir duomenis, naudojamus Europos lygmens įverčiams apskaičiuoti, kai galima taikyti interpoliacijos metodą.

Padėkos

Už pagalbą rengiant šią ataskaitą EMCDDA dėkoja:

- „Reitox“ nacionalinių centrų vadovams ir darbuotojams;
- „Reitox“ nacionalinių centrų ankstyvojo perspėjimo sistemos korespondentams ir ekspertams iš jų nacionalinio ankstyvojo perspėjimo sistemos tinklo;
- visų valstybių narių tarnyboms ir ekspertams, rinkusiems pirminius duomenis šiai ataskaitai;
- EMCDDA valdybos ir mokslinio komiteto nariams;
- Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai, ypač jos Narkotikų horizontaliajai darbo grupei, ir Europos Komisijai;
- Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrui (ECDC), Europos vaistų agentūrai (EMA) ir Europolui;
- Europos Tarybos Pompidou grupei, Jungtinių Tautų Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biurui, PSO Europos regiono biurui, Interpolui, Pasaulio muitinių organizacijai, Alkoholio ir kitų narkotikų vartojimo Europos mokyklose tyrimo (angl. ESPAD) vykdytojams, Pagrindinei Europos nuotekų tyrimo grupei (angl. „Sewage Analysis Core Group Europe“, SCORE), Europos su narkotikais susijusios skubiosios pagalbos tinklui (angl. Euro-DEN Plus) ir Transeuropiniam informacijos apie narkotikus tinklui (angl. TEDI);

„Reitox“ nacionaliniai centrai

„Reitox“ yra Europos informacijos apie narkotikus ir narkomaniją tinklas. Šį tinklą sudaro ES valstybių narių, Turkijos, Norvegijos ir Europos Komisijos nacionaliniai centrai. Šalių vyriausybėms pavaldūs centrai yra nacionalinės institucijos, EMCDDA teikiančios informaciją apie narkotikus. Nacionalinių centrų kontaktiniai duomenys pateikti EMCDDA svetainėje.

Ko galima pasimokyti iš 2021 m Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitos?

Naujoje 2021–2025 m. ES kovos su narkotikais strategijoje aiškiai nurodoma, kad Europos kovos su narkotikais veiksmai turėtų būti grindžiami įrodymais ir vykdomi taikant subalansuotą ir integruotą požiūrį, kuris galiausiai turi būti vertinamas pagal poveikį mūsų piliečių sveikatai, saugumui ir gerovei. EMCDDA įpareigota padėti pateikti įrodymų, kurie yra būtini siekiant užtikrinti, kad Europos politika ir veiksmai, susiję su narkotikais, yra veiksmingi, tikslingi ir atliepia naujas grėsmes ir problemas. 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita parengta sunkiu šiam tikslui pasiekti metu, nes COVID-19 pandemija smarkiai paveikė visas gyvenimo sritis, įskaitant narkotikų vartojimo padėtį ir mūsų gebėjimą ją stebėti. Todėl labai džiaugiuosi, kad vis tik galime pateikti išsamią analizę, pateiktą šioje ataskaitoje, kurioje taip pat pateikiamas išankstinis pandemijos poveikio vertinimas narkotikų rinkoms ir narkotikų vartojimui. Tačiau taip pat tikiu, kad mūsų darbo vertė nėra vien tik tikslus praeities įvykių fiksavimas. Turime žvelgti ir į ateitį ir apvarstyti, ko galime pasimokyti iš 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitos rezultatų, kad užtikrintume, kad ir ateityje teiktume svarbią ir savalaikę informaciją, reikalingą tam, kad mūsų politika ir veiksmai atitiktų kylančius uždavinius, su kuriais susiduriame narkotikų srityje.

2019 m. EMCDDA kartu su suinteresuotaisiais subjektais vykdė prognozavimo ir perspektyvų vertinimo veiklą, kad geriau suvoktume, kaip narkotikų vartojimo situacijos pokyčiai gali paveikti mūsų darbą. Viena iš svarbiausių šio darbo išvadų buvo ta, kad daugelis veiksmų, kurie lems su narkotikais susijusių problemų pobūdį ateityje, yra išoriniai. Globalizacija, informacinių technologijų vystymasis, demografiniai pokyčiai, taip pat tokie klausimai kaip klimato kaita ir žmonių migracija greičiausiai turės didelės įtakos būsimoms narkotikų problemoms, su kuriomis susidursime. Šią tendenciją pastebime jau dabar, nes narkotikų rinka ir narkotikų vartojimo pobūdis darosi vis dinamiškesni, sudėtingesni ir labiau tarpusavyje susiję pasauliniu mastu. Tai mus privertė apvarstyti poreikį laiku teikti ataskaitas ir apgalvoti, ar naudojamų duomenų šaltinių ir keliamų analizės tikslų pakanka dabartiniams ir būsimiems politikos vystymo poreikiams patenkinti.

Tačiau nesitikėjome, kad 2020 m. įvykiai taip ryškiai atskleis tokio apmąstymo svarbą. Per kelias savaites turėjome perorientuoti savo darbą, kad galėtume padėti suinteresuotiesiems subjektams, teikdami platesnius keitimosi informacija ir gerą patirtimi išteklius. Dėl pokyčių greičio mes turėjome pripažinti, kad to galima pasiekti tik pasitelkiant interaktyvesnį bendro žinių kūrimo modelį. Didžiuojuosi EMCDDA darbu šį laikotarpį, tačiau pripažįstu, kad jį galėjome atlikti tik dėl suinteresuotųjų subjektų visoje Europoje indėlio. „Reitox“ nacionaliniai centrai suteikė itin svarbią galimybę įsitraukti į nuolatinį pokalbį apie nacionalinius

kovos su pandemija veiksmus. Tai atskleidė dalijimosi patirtimi ir preliminarą informaciją vertę, kai reikia imtis skubių veiksmų. Be to, siekdami surinkti kokybinius ir naujus kiekybinius duomenis, mes taip pat pradėjome keletą tendencijų stebėjimo tyrimų, kad beveik realiuoju laiku būtų pateiktas papildomas duomenų šaltinis, kuriuo būtų papildoma mūsų įprastinė stebėsenos informacija. Naujausios įžvalgos, gautos iš mūsų trečiojo COVID-19 tendencijų tyrimo, kuris neseniai buvo paskelbtas, apibendrinamos čia. Šie rezultatai yra preliminarūs, tačiau jie mums padeda nustatyti kai kuriuos galimus ilgalaikius pandemijos padarinius narkotikų rinkoms, narkotikų vartojimui ir mūsų atsakui.

Nepaisant pastangų drausti, visi mūsų įprastiniai rodikliai rodo, kad 2020 m. pradžioje Europos narkotikų rinkoje buvo plačiai prieinami įvairūs narkotikai, kurių grynumas ar stiprumas vis didėja. Tai rodo 2020 m. užfiksuotas didelis kokaino ir kitų narkotikų konfiskavimo atvejų kiekis. Iš įvairių rodiklių taip pat matome, kad vartojimo modeliai tampa vis sudėtingesni, o narkotikus vartojantiems asmenims siūlomas didesnis medžiagų pasirinkimas. Tai sukelia įvairaus pobūdžio žalą sveikatai, nes vartojama daugiau naujų medžiagų arba dėl kelių kartu vartojamų medžiagų poveikio sąveikos. Todėl esu įsitikinęs, kad turime daugiau investuoti, kad suprastume, kokias pasekmes sukelia kelių narkotikų vartojimo modeliai ir kaip dėl jų gali padidėti žala. To pavyzdys matomas augant susirūpinimui dėl piktnaudžiavimo gydymui skirtais benzodiazepinais arba naujų benzodiazepinų atsiradimas naujų psichoaktyviųjų medžiagų rinkoje. Šios medžiagos jau savaime gali būti kenksmingos, tačiau vartojamos kartu su opioidais ar alkoholiu jos taip pat didina perdozavimo riziką, nors jų vaidmuo gali likti nepastebėtas. Tokio pobūdžio kelių narkotikų vartojimas ir apskritai didėjanti sintetinių medžiagų svarba atskleidžia, kad reikia toliau skubiai tobulinti teismo ekspertizės ir toksikologinius išteklius, jei norime geriau suprasti ir reaguoti į vis sudėtingesnes šiuo metu kylančias su narkotikais susijusias problemas.

Kaip matyti iš čia pateiktų duomenų, kanapės yra dar viena sritis, kurioje kyla vis sudėtingesnių problemų, ir tikėtina, kad ateityje jų tik daugės. Matome, kad iš dalies dėl pokyčių už Europos Sąjungos ribų atsiranda daugiau kanapių formų ir atsiranda naujų jų vartojimo būdų. Europoje taip pat matome, kad, viena vertus, didėja susirūpinimas dėl didelio stiprumo produktų prieinamumo ir, kita vertus, dėl to, kaip spręsti problemas, susijusias su mažo stiprumo THC produktais. Sintetiniai kanabinoidai ir jų keliamas pavojus sveikatai situaciją tik apsunkina, kaip rodo 2020 m. pranešimai apie mirties atvejus, susijusius su šių medžiagų vartojimu, ir tai, kad neseniai turėjome paskelbti perspėjimą visuomenei apie rinkoje esančių natūralių kanapių produktų su labai stiprių sintetinių kanabinoidų priemaišomis pavojų sveikatai. Manau, kad ateinančiais metais EMCDDA darbe bus vis svarbiau suteikti politikos formuotojams šioje srityje jiems reikalingą naujausią ir mokslškai pagrįstą informaciją.

Atrodo, kad narkotikų gamyba ir prekyba jais greitai prisitaikė prie su pandemija susijusių apribojimų ir gavome nedaug duomenų, kad būtų buvę kokių nors didesnių tiekimo sutrikimų. Socialinių kontaktų ribojimo priemonės galėjo turėti įtakos mažmeninei prekybai narkotikais, tačiau panašu, kad dėl to labiau pritaikytos naujos technologijos, kad būtų lengviau platinti narkotikus, o tai galimai pagreitino pastaraisiais metais pastebėtą tendenciją, kai rinkoje naudojama vis daugiau skaitmeninių technologijų. Kita vertus, technologijos taip pat suteikė galimybių spręsti narkotikų problemas. Tai matyti iš to, kaip daugelis priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo įstaigų Europoje taip pat pademonstravo atsparumą, taikydamos telemedicinos metodus, kad šiuo sunkiu laikotarpiu galėtų toliau teikti pagalbą narkotikus vartojantiems žmonėms.

EMCDDA taip pat vis dažniau taiko naujoviškus stebėsenos metodus ir kuria naujus duomenų šaltinius, kurie papildo nustatytus rodiklius. Mano nuomone, tai yra būtina, jei norime neatsilikti nuo vykstančių pokyčių ir patenkinti savo suinteresuotųjų subjektų poreikius, teikdami ataskaitas apie narkotikų įtaką didėjančioms problemoms, atsižvelgiant į įvairesnes

politikos sritis. Taip pat manau, kad skaitmeninimas ateityje suteiks daugiau galimybių su suinteresuotaisiais subjektais dirbti dinamiškiau ir interaktyviau, siekiant užtikrinti, kad mūsų politika ir veiksmai narkotikų srityje remtųsi geru su narkotikais susijusių šiuolaikinių problemų supratimu ir ji būtų formuojama remiantis bendru veiksmingiausių priemonių supratimu.

Galiausiai, iš 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitos duomenų matyti, kaip smarkai pasikeitė narkotikų vartojimo situacija per paskutinius 25 metus. Praeitų metų įvykiai taip pat parodė, kad poreikis greitai spęsti problemas auga, todėl turime didinti ankstyvo grėsnių, kylančių vis dinamiškesnėje ir labiau prisitaikančioje narkotikų rinkoje, nustatymo pajėgumus. Šiandien narkotikai tapo daug labiau paplitusia problema, kuri daro tam tikrą poveikį visoms pagrindinėms politikos sritims. Taip pat pastebime teikiamų produktų ir juos vartojančių asmenų įvairovę. Siekdami užtikrinti, kad būtume tinkamai pasiruošę spręsti tokio itin didelio produktų prieinamumo pasekmes ateityje, turime kuo skubiau pripažinti, kad šiuo metu ne tik vis didesnė žmonių grupė asmeniškai patiria su narkotikais susijusias problemas, bet narkotikų problemos daro įvairaus pobūdžio įtaką mūsų bendruomenėms. Todėl manau, kad yra būtina visose socialinės, sveikatos ir saugumo politikos srityse parengti įrodymais pagrįstus ir integruotus veiksmus, numatytus naujoje ES kovos su narkotikais strategijoje.

Alexis Goosdeel

EMCDDA direktorius

COVID-19 PANDEMIJA IR NARKOTIKŲ VARTOJIMO PADĖTIS

Įprastiniai duomenys, kuriais grindžiama ši ataskaita, daugiausia susiję su laikotarpiu iki 2019 m. pabaigos. Siekdama reaguoti į informacijos poreikį visuomenės sveikatos krizės laikotarpiu ir ją suprasti, EMCDDA bendradarbiavo su kitomis ES agentūromis ir nacionaliniais duomenų teikėjais, kad sukurtų išteklius, skirtus greitai nustatyti ir dalytis mūsų suinteresuotųjų subjektų grupėms aktualia informacija. Interneto prieigą prie jų galite rasti mūsų interneto svetainėje. EMCDDA taip pat atliko keletą greitųjų „tendencijų stebėjimo“ tyrimų, kuriuose pateiktą apibendrintus duomenis, gautus iš pagrindinių informacijos teikėjų, nacionalinių centrų, internetinių narkotikus vartojančių asmenų apklausų, miestų nuotekų analizės ir naujų duomenų, remiantis nustatytais ir kuriamais rodikliais bei moksliniais tyrimais. Nors dėl išsamių duomenų trūkumo visos išvados turi būti daromos atsargiai ir laikomos preliminaromis, naudinga apsvastyti, koks yra dabartinis mūsų supratimas apie pokyčius šioje srityje. Išsamius naujausių tyrimų rezultatus galima rasti pridedamoje tendencijų stebėjimo ataskaitoje. Viena iš pagrindinių mūsų darbo išvadų yra ta, kad narkotikų rinka buvo itin atspari pandemijos sukeltiems trukdžiams. Narkotikų prekeiviai prisitaikė prie kelionių apribojimų ir sienų uždarymo. Didmeninės prekybos lygmeniu tai matyti tam tikruose narkotikų gabenimo maršrutų ir metodų pokyčiuose, nes labiau pasikliaujama kontrabanda per krovinių konteinerius ir komercines tiekimo grandines ir mažiau – žmonėmis narkotikų kurjeriais. Nors pirminės izoliavimo priemonės sutrikdė mažmeninės prekybos narkotikais gatvėje rinkas ir kai kur buvo jų trūkumas, atrodo, kad narkotikų pardavėjai ir pirkėjai prisitaikė – dažniau naudojosi šifruotų žinučių siuntimo paslaugomis, socialinės žiniasklaidos priemonėmis, internetiniais šaltiniais ir pašto bei pristatymo į namus paslaugomis. Tai kelia susirūpinimą dėl galimo ilgalaikio pandemijos poveikio – dar labiau padidėsiančio skaitmeninių technologijų naudojimo narkotikų rinkose.

Turima informacija leidžia manyti, kad bet koks narkotikų vartojimo sumažėjimas, pastebėtas taikant pirmines izoliavimo priemones, vėl augo, kai buvo sušvelnintos

socialinių kontaktų ribojimo priemonės. Apskritai atrodo, kad vartotojai mažiau domėjosi narkotikais, paprastai siejamais su laisvalaikio renginiais, kaip antai MDMA, ir daugiau domėjosi narkotikais, kurie siejami su vartojimu namuose. Tačiau sušvelnėjus judėjimo ir kelionių ribojimams ir vasarą vėl leidus rengti kai kuriuos socialinius susibūrimus, vartojimo lygis vėl padidėjo. Nepaisant to, kad galima tik kai kurių miestų nuotekų mėginių analizė, ji yra informatyvi. Turimi duomenys rodo, kad daugumos narkotikų vartojimo lygis iš esmės sumažėjo pradėjus taikyti pirmines izoliavimo priemones, bet vėliau priemonės panaikinus, jis vėl padidėjo. Palyginti su 2019 m., atrodo, kad bendras daugelio narkotikų vartojimo lygis yra panašus, o, remiantis šiuo duomenų šaltiniu, keliuose miestuose, galbūt net didesnis. Atrodo, kad daugumoje dalyvaujančių miestų 2020 m. buvo užfiksuoti mažesni tik dviejų rūšių narkotikų kiekiai – MDMA ir metamfetamino. Mažesnę vartotojų susidomėjimą MDMA 2020 m. patvirtina vartotojų internetinių apklausų duomenys, kuriais remiantis užfiksuotas vartojimo sumažėjimas, ir kai kurie riboti duomenys apie patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl MDMA atvejų sumažėjimą. Tokia tendencija vyrauja nepaisant didelio šio narkotiko prieinamumo, kaip matyti iš to, kad daugumoje šalių nuolat aptinkamos didelio stiprumo tabletės. Įdomu tai, kad Nyderlandų narkotikų stebėsenos tarnybos pranešė apie mažesnio stiprumo tablečių, kurios galimai parduodamos kaip tinkamesnės vartoti namuose, teikimą rinkai.

Internetinės apklausos duomenys, gauti iš žmonių, kurie patys pateikė informaciją apie narkotikų vartojimą, taip pat rodo, kad išaugo alkoholio vartojimas ir dažniau eksperimentuojama su psichodelikais, pavyzdžiui, LSD ir 2-CB (2,5-dimetoksi-4-bromfenetilaminu) ir disociaciniais narkotikais, kaip antai ketaminu. Tai gali rodyti didėjančią medžiagų, kurios galimai laikomos tinkamesnėmis vartoti namuose, paklausą. Apklausų duomenys taip pat rodo, kad iki COVID-19 retkarčiais narkotikus vartoję asmenys pandemijos metu galimai sumažino arba net nutraukė jų vartojimą, tačiau nuolat narkotikus vartojantys asmenys galbūt pradėjo jų vartoti daugiau. Nors šios išvados yra

preliminarios ir reikia tolesnių tyrimų, jos gali būti svarbios, jei pastebėti pokyčiai pasitvirtins ir išliks ateityje.

Pastebėta, kad tarp galimų nerimą keliančių su pandemija susijusių pokyčių yra tai, kad kai kuriose šalyse gali padidėti kreko prieinamumas ir vartojimas. Taip pat susirūpinimą kelia pranešimai apie galimybę įsigyti pigesnių heroino, kreko ir benzodiazepinų pakuočių ir mažesnių jų dozių. Su narkotikų problemomis dažnai susiduria marginalizuotos grupės, pavyzdžiui, benamiai, ir asmenys, turintys problemų dėl narkotikų, dažnai gali būti neformalios ekonomikos dalyviai. Tikėtina, kad dėl izoliavimo priemonių šios grupės atsidūrė nepalankioje finansinėje padėtyje ir gali būti ypač pažeidžiamos, jeigu dėl dabartinės krizės jos susidurs su bet kokiais ekonominiais sunkumais ateityje. Taip pat išreikštas didėjantis susirūpinimas dėl piktnaudžiavimo gydymui skirtais benzodiazepiniais arba dėl nelegalioje narkotikų rinkoje atsiradusių benzodiazepinų, kurie Europoje nėra licencijuoti naudoti medicininiais tikslais. Padidėjęs benzodiazepinų vartojimas pastebėtas tarp didelės rizikos grupei priskiriamų narkotikų vartotojų, laisvės atėmimo vietos įstaigose esančių asmenų ir kai kurių narkotikų vartotojų rekreaciniais tikslais grupių, o tai gali būti susiję su dideliu šių medžiagų prieinamumu ir maža kaina bei su pandemija susijusiomis psichikos sveikatos problemomis. Atrinkose kontrolinėse ligoninėse pastebėta, kad, palyginti su 2019 m., 2020 m. padaugėjo su benzodiazepiniais susijusių skubios pagalbos atvejų. Kartu su šia ataskaita EMCDDA paskelbs Europoje prieinamų naujų benzodiazepinų tyrimą. Šios grupės narkotikams reikėtų skirti daugiau dėmesio, nes kai jie vartojami kartu su kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, įskaitant opioidus ir alkoholį, padidėja mirtino ir nemirtino perdozavimo atvejų rizika, taip pat jų vartojimas gali būti siejamas su smurtiniu ar netinkamu elgesiu.

Ataskaitose nurodoma, kad kanapių auginimas ir sintetinių narkotikų gamyba Europos Sąjungoje 2020 m. ir toliau išliko prieš pandemiją buvusiam lygį. Pastebėta, kad padidėjo nelegalios prekybos narkotikais maršrutų įvairovė: dažniau

kanapių ir heroino kontrabanda gabenama jūra, kad būtų išvengta uždarytų sausumos sienų, todėl Europos uostuose konfiskuoti dideli kiekiai narkotikų. Pastebėta tam tikrų pokyčių kokaino išgabenimo iš Lotynų Amerikos į Europą vietose. Tačiau nebuvo pastebėta, kad sumažėjo pasiūla nei 2020 m. nei 2021 m. pradžioje Europos uostuose buvo konfiskuota keli tūkstančiai tonų kokaino, įskaitant 16 tonų Hamburge, Vokietijoje, ir 7,2 tonas Antverpene, Belgijoje. Panašu, kad ir 2020 m. tęsėsi kanapių auginimo namuose tendencija, kurią iš dalies nulėmė izoliavimo priemonės. Susirūpinimą kėlė padidėjęs pranešimų apie kanapes su sintetinių kanabinoidų priemaišomis kiekis. Nėra žinoma, kas galėjo lemti šį pokytį, tačiau tai gali būti susiję tiek su kanapių trūkumu dėl pandemijos, tiek su tuo, kad kai kuriose šalyse nusikalstamos grupės galimai naudojami mažo stiprumo THC produktų, kuriuos gali būti sunku atskirti nuo narkotikų rinkoje parduodamų kanapių, prieinamumu. Visi atvejai, kai žmonės nežinodami vartoja sintetinius kanabinoidus, kelia nerimą, nes kai kurios iš šių medžiagų yra toksiškos, kaip rodo daugiau kaip 20 mirčių, susijusių su sintetiniu kanabinoidu 4F-MDMB-BICA, atvejai 2020 m.

Priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo įstaigos Europoje savo veiklą atnaujino 2020 m. birželio mėn., nors veiklos pajėgumai buvo riboti dėl COVID-19 pandemijos prevencijos priemonių. Šešiose šalyse, kurios pateikė 2020 m. mėnesinius duomenis, asmenų, kurie pradėjo gydytis, skaičius vasario–kovo mėn. smarkiai sumažėjo ir išliko nedidelis visus metus. Didelis telemedicinos naudojimas galėjo prisidėti prieminėto gydymo poreikio sumažėjimo, bet tai taip pat padėjo su narkotikais susijusių paslaugų teikėjamstoliau tenkinti savo klientų poreikius pandemijos metu. Gydymo įstaigos laisvės atėmimo vietose taip pat pranešė apie paslaugų teikimo sutrikimus dėl socialinių kontaktų ribojimo priemonių, taikomų išorės paslaugų teikėjams. Taip pat pranešama, kad apribojus išorės lankytojų ir rangovų patekimą į laisvės atėmimo vietos įstaigas, kai kuriuose iš jų laikinai sumažėjo narkotikų prieinamumas.

NAUJAUSI DUOMENYS APIE SU NARKOTIKAIS SUSIJUSIĄ PADĖTĮ EUROPOJE

Narkotikų vartojimo paplitimas ir tendencijos

Narkotikų vartojimas Europoje apima platų medžiagų spektrą. Tarp žmonių, vartojančių narkotikus, kelių medžiagų vartojimas yra įprastas reiškinys, bet tai sunku įvertinti, o individualus vartojimas skiriasi: jis gali būti eksperimentinis, dažnas arba dėl priklausomybės. Dažniausiai vartojamas narkotikas yra kanapės. Jų vartojimo paplitimas maždaug penkis kartus didesnis nei kitų medžiagų. Nors heroino ir kitų opioidų vartojimas tebėra palyginti retas, šie narkotikai ir toliau dažniausiai siejami su žalingesnėmis narkotikų vartojimo formomis, įskaitant švirkščiamųjų narkotikų vartojimą. Šalyse skiriasi stimulantų vartojimo mastas ir rūšys. Nustatoma vis daugiau faktų, kad, greičiausiai, vis dažniau vartojami švirkščiamieji stimulantai. Apskritai visus narkotikus dažniau vartoja vyrai ir šis skirtumas paprastai ryškesnis analizuojant intensyvesnę arba reguliarnesnę narkotikų vartojimą.

NAUJAUSI DUOMENYS

- Apskaičiuota, kad maždaug 83 mln. arba 28,9 proc. suaugusiųjų (15–64 metų amžiaus) Europos Sąjungoje nors kartą gyvenime yra vartoję neteisėtų narkotikų. Tai turėtų būti laikoma mažiausiu įverčiu dėl šališkumo teikiant ataskaitas.
- Narkotikų vartojimo patirties turi daugiau vyrų (50,6 mln.) nei moterų (32,8 mln.).
- Dažniausiai bandytas narkotikas yra kanapės (47,6 mln. vyrų ir 30,9 mln. moterų).
- Pranešama apie daug mažesnius kokaino (9,6 mln. vyrų ir 4,3 mln. moterų), MDMA (6,8 mln. vyrų ir 3,5 mln. moterų) ir amfetaminų (5,9 mln. vyrų ir 2,7 mln. moterų) vartojimo nors kartą gyvenime skaičius.
- Kanapių vartojimo nors kartą gyvenime skaičiai šalyse labai skiriasi: jie siekia nuo maždaug 4 proc. suaugusiųjų Maltoje iki 45 proc. Prancūzijoje.
- Narkotikų vartojimas per pastaruosius 12 mėnesių apibūdina narkotikų vartojimą per pastarąjį laikotarpį; jis didžiausias tarp jaunų suaugusiųjų. Apskaičiuota, kad per pastaruosius 12 mėnesių narkotikus vartojo 17,4 mln. (16,9 proc.) jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus); jų vartoję nurodo dukart daugiau vyrų (21,6 proc.) nei moterų (12,1 proc.).
- Nustatyta, kad 0,35 proc. suaugusių ES gyventojų (15–64 metų amžiaus) vartoja didelę riziką keliančius opioidus, o tai reiškia, kad 2019 m. buvo 1 mln. tokių opioidų vartotojų.
- 2019 m. Europos Sąjungoje buvo 510 000 asmenų, kuriems taikomas pakaitiniais gydymas opioidais. Opioidų vartotojai sudarė 26 proc. dėl priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo besikreipiančių asmenų.
- Pranešama, kad 2019 m. Europos Sąjungoje 76 proc. mirtinų perdozavimų atvejų buvo vartojami opioidai.

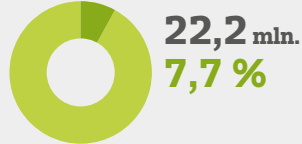
GLAUSTAI. NARKOTIKŲ VARTOJIMO EUROPOS SĄJUNGOJE ĮVĖRČIAI

Kanapės

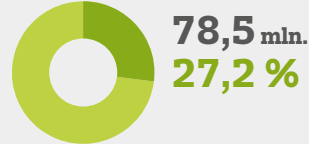

(15–64 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

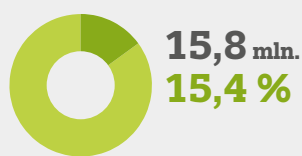

Nors kartą gyvenime

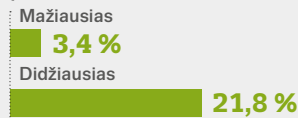

Jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

Nacionaliniai vartojimo per pastaruosius 12 mėnesių įverčiai

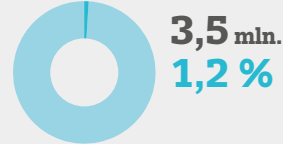

Kokainas

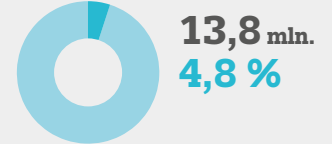

(15–64 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

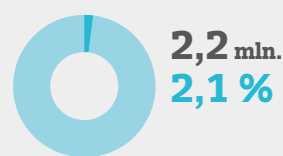

Nors kartą gyvenime

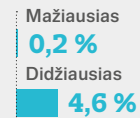

Jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

Nacionaliniai vartojimo per pastaruosius 12 mėnesių įverčiai

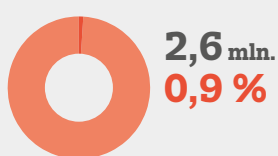

MDMA

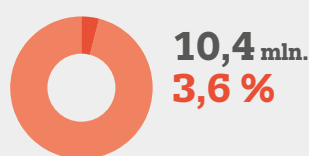

(15–64 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

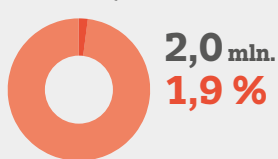

Nors kartą gyvenime

Jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

Nacionaliniai vartojimo per pastaruosius 12 mėnesių įverčiai

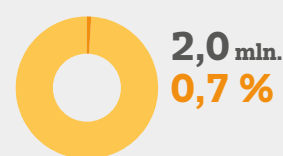

Amfetaminai

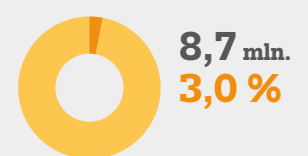

(15–64 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

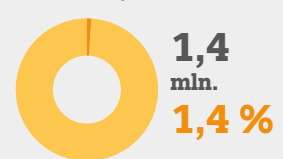

Nors kartą gyvenime

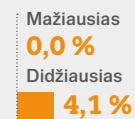

Jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji

Vartota per pastaruosius 12 mėnesių

Nacionaliniai vartojimo per pastaruosius 12 mėnesių įverčiai

Heroinas ir kiti opioidai

Didelės rizikos grupei priskiriami opioidų vartotojai

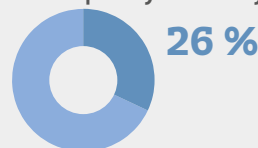
1 mln.

510 000

opiooidų vartotojų 2019 m. naudojosi pakaitinio gydymo paslaugomis

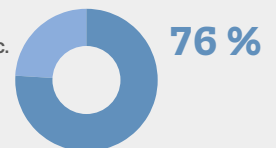
Dėl priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo besikreipiantys asmenys

Pagrindinis vartojamas narkotikas, kurį nurodo apie 26 proc. visų dėl priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo Europos Sąjungoje besikreipiančių asmenų

Mirtini perdozavimo atvejai

Opioidai nustatyti 76 proc. mirtinų perdozavimo atvejų

Narkotikų tiekimas ir rinka

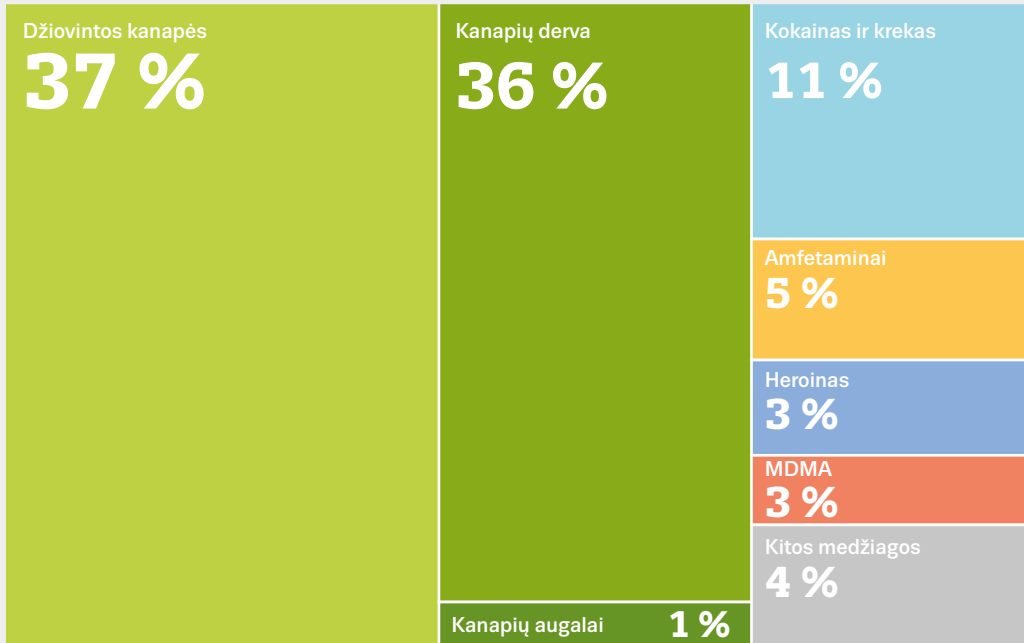
Pastarieji Europos neteisėtos narkotikų rinkos pokyčiai, daugiausia susiję su globalizacija ir naujomis technologijomis, – tai narkotikų gamybos inovacijos ir novatoriški gabenimo būdai, besiformuojantys nauji gabenimo keliai ir besiplečiančios interneto rinkos. Pasauliniame kontekste Europa yra svarbi narkotikų rinka, į kurią tiekiami ir vietoje pagaminti, ir neteisėtai iš kitų pasaulio regionų įvežami narkotikai. Pietų Amerika, Vakarų Azija ir Šiaurės Afrika yra svarbūs kilmės regionai, iš kurių neteisėti narkotikai įvežami į Europą, tuo tarpu Kinija yra svarbus naujų psichoaktyviųjų medžiagų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų ir susijusių cheminių medžiagų šaltinis. Be to, kai kurie narkotikai tranzitu vežami per Europą į kitus žemynus. Europoje taip pat gaminami kanapių produktai ir sintetiniai narkotikai; kanapės daugiausia gaminamos vartojimui Europoje, o kai kurie sintetiniai narkotikai gaminami Europos rinkai ir eksportuojami į kitus pasaulio regionus.

NAUJAUSI DUOMENYS

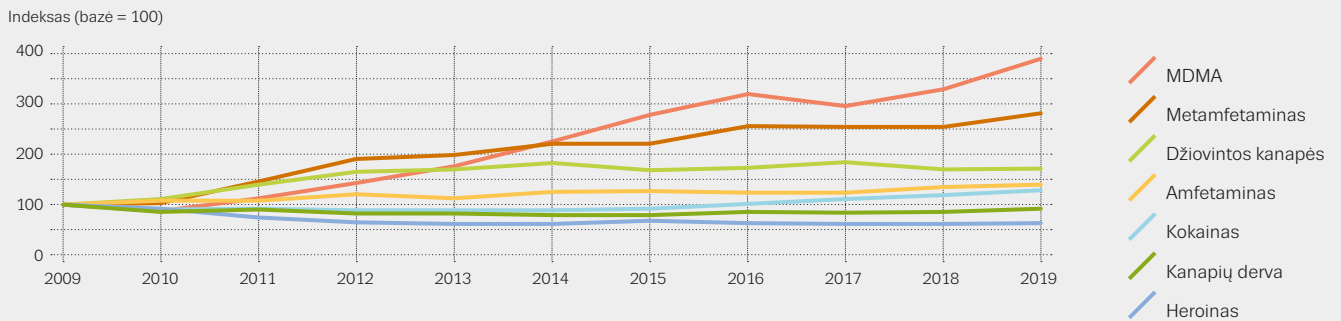
- 2019 m. pranešta apie maždaug 1,1 mln. konfiskavimo Europoje atvejų, kurių didžiausią dalį sudaro kanapių produktų konfiskavimo atvejai. Dauguma konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta, yra susiję su iš vartotojų konfiskuotais nedideliais narkotikų kiekiais, o gana nedidelis kiekis konfiskuotų kelių kilogramų narkotikų siuntų sudaro didžiausią viso konfiskuotų narkotikų kiekio dalį. Tai rodo, kad nedidelių kiekių siuntų aptikimas arba neaptikimas gali turėti didelės įtakos bendram kiekiui.
- 2009–2019 m. labiausiai išaugo konfiskuoto metamfetamino (+931 proc.), MDMA (+456 proc.) ir kokaino (+279 proc.) kiekis. Europoje egzistuoja didelės šių narkotikų vartotojų rinkos, tačiau tikėtina, kad konfiskuotų narkotikų kiekio padidėjimas bent iš dalies reiškia, kad Europa tampa svarbesnė šių narkotikų gamybos, eksporto ar tranzito vieta. Tais pačiais veiksniais galima paaiškinti ir gerokai padidėjusį konfiskuoto amfetamino kiekį (+180 proc.).
- Vienintelis narkotikas, kurio konfiskuotas kiekis per šį laikotarpį padidėjo mažiau nei 100 proc., yra heroinas (+17 proc.).
- Kanapių derva yra vienintelis narkotikas, kurio 2019 m. konfiskuota mažiau nei 2009 m. (–19 proc.), o džiovintų kanapių konfiskavimo atvejų gerokai padaugėjo (+226 proc.). Tai galimai rodo augančią džiovintų kanapių gamybą Europoje.
- 2019 m. konfiskuotas kanapių dervos ir heroino kiekis buvo mažesnis nei 2009 m. (atitinkamai –9 proc. ir –27 proc.).
- 2009–2019 m. daugėjo kokaino (+27 proc.), amfetamino (+40 proc.) ir augalinių kanapių (+72 proc.) konfiskavimo atvejų, tačiau lėčiau nei didėjo konfiskuotas jų kiekis. Tai galbūt rodo, kad plečiasi gamybos ir tranzito veikla, taip pat kad didėja vidaus vartotojų rinkos.
- Daugiausia padidėjo MDMA (+290 proc.) ir metamfetamino (+182 proc.) konfiskavimo atvejų skaičius.
- Indeksuojamos konfiskuotų narkotikų kiekio Europoje tendencijos rodo, kad apskritai visų konfiskuotų narkotikų, išskyrus kanapių dervą, kiekis nuo 2009 m. didėjo, o nuo 21 a. antrojo dešimtmečio vidurio žymiai išaugo.

NARKOTIKŲ KONFISKAVIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

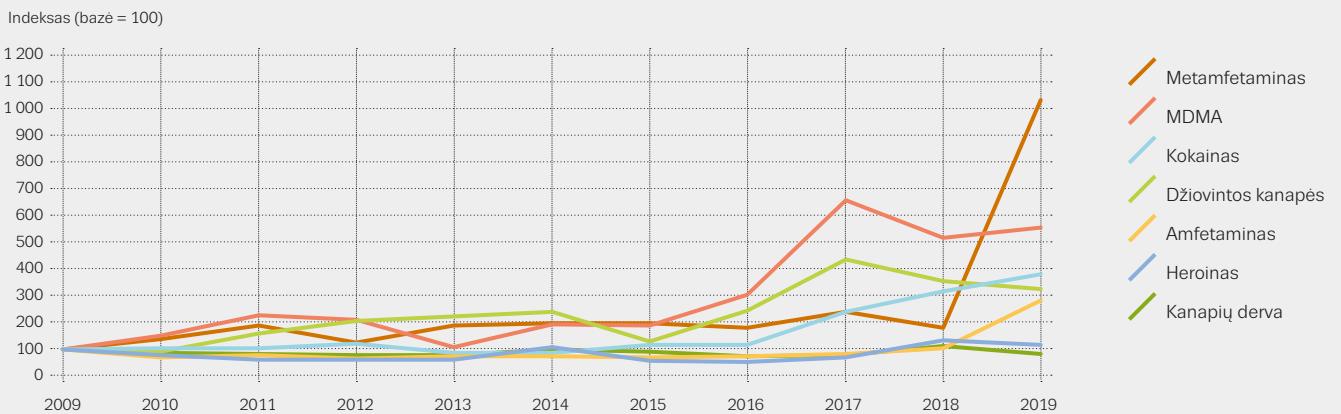
Narkotikų konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta, skaičius. Pagal narkotikus suskirstyti 2019 m. duomenys

Indeksuojamos konfiskuotų narkotikų Europos Sąjungoje tendencijos 2009–2019 m.

Indeksuojamos 2009–2019 m. konfiskuotų narkotikų Europos Sąjungoje kiekio tendencijos

Indeksuojamos tendencijos atspindi santykinius narkotikų konfiskavimo pokyčius per 10 metų laikotarpį, tačiau neparodo faktinio kiekio.

KANAPĖS | Kanapių vartojimo lygis išlieka aukštas, bet dėl didesnio THC kiekio kelia susirūpinimą dėl sveikatos.

Šiuo metu Europoje parduodama kanapių derva yra stipresnė nei anksčiau, o THC kiekis vidutiniškai siekia 20–28 proc., t. y. dvigubai didesnis nei džiovintos kanapės. Šiuo metu Europoje parduodami kanapių produktai apima didelio THC kiekio produktus ir naujas kanapių formas neteisėtoje rinkoje, taip pat įvairius produktus, kurių sudėtyje yra kanapių ekstraktų, bet mažai THC, parduodamus komerciniais tikslais. Kartu su šiais rinkos pokyčiais didėja kanapių vartotojų dalis tarp gydytis pradedančių asmenų. Būtina atidžiai stebėti šią sritį, kad būtų galima nustatyti su kanapių vartojimu susijusių problemų pokyčius ir suprasti, kokią įtaką jiems daro pokyčiai narkotikų rinkose.

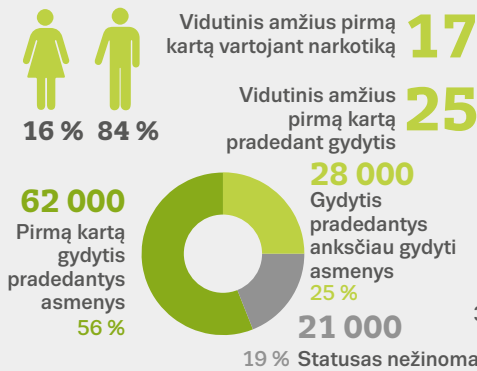
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie 326 000 kanapių dervos konfiskavimo atvejų (465 tonos) ir 313 000 džiovintų kanapių konfiskavimo atvejų (148 tonos). Be to, Turkija pranešė apie 6 200 kanapių dervos konfiskavimo atvejus (28 tonos) ir 64 000 džiovintų kanapių konfiskavimo atvejų (63 tonos).
- Remiantis duomenimis iš 26 šalių, kuriose 2015–2020 m. buvo atlikta apklausa, nustatyta, kad per pastaruosius 12 mėnesių kanapes vartojo 15,4 proc. 15–34 metų amžiaus ES gyventojų – nuo 3,4 proc. Vengrijoje iki 21,8 proc. Prancūzijoje. Tarp 15–24 metų amžiaus asmenų kanapių vartojimas paplitęs labiau: per pastaruosius 12 mėnesių šio narkotiko vartojo 19,2 proc. (9,1 mln.) šios amžiaus grupės žmonių, o per pastarąjį mėnesį – 10,3 proc. (4,9 mln.).
- 9 iš apklausas nuo 2018 m. surengusių ir pasikliautuosius intervalus nurodžiusių šalių pateikė didesnius įverčius, 5 – stabilius, o 2 – mažesnius, palyginti su ankstesnės panašios apklausos duomenimis.
- Tarp 24 ES valstybių narių, dalyvaujančių 2019 m. ESPAD moksleivių 15–16 metų amžiaus grupėje apklausose, per pastaruosius 12 mėnesių kanapių vartojimo paplitimas svyravo nuo 7 iki 23 proc., vidurkis siekė 17,3 proc. Apskritai vartojimas per pastaruosius 12 mėnesių sumažėjo, palyginti su 2011 m., kai jis buvo didžiausias (20,4 proc.).
- Visuomenės apklausos rodo, kad Europos Sąjungoje maždaug 1,8 proc. suaugusiųjų (15–64 metų amžiaus) kanapes vartoja kasdien arba beveik kasdien, t. y. 20 ar daugiau dienų per pastarąjį mėnesį, dauguma jų (61 proc.) yra jaunesni nei 35 metų amžiaus.
- 2019 m. Europoje priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymą pradėjo apie 111 000 kanapėmis piktnaudžiaujančių asmenų (35 proc. visų asmenų, kurie kreipėsi dėl gydymo) – apie 62 000 jų gydytis pradėjo pirmą kartą gyvenime.
- 24 duomenis pateikusiose šalyse dėl piktnaudžiavimo kanapėmis pirmą kartą pradėjusių gydytis asmenų skaičius nuo 2009 m. iki 2019 m. padidėjo 45 proc. Penkiolika šalių informavo apie padidėjimą per laikotarpį nuo 2009 iki 2019 m., o dvi – per pastaruosius 12 mėnesių (2018–2019 m.).
- Apskritai, 51 proc. 2019 m. pirmą kartą gydytis pradėjusių asmenų, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas yra kanapės, nurodė per pastarąsias 30 dienų šį narkotiką vartoję kasdien.
- 2019 m. kanapės buvo medžiaga, apie kurią dažniausiai pranešta tinkle „Euro-DEN Plus“. 23 tinklo ligoninėse, esančiose 17 šalių, kanapės buvo aptinkamos 26 proc. ūmaus toksinio apsinuodijimo narkotikais atvejų, dažniausiai kartu su kitomis medžiagomis.

KANAPĖS

Gydymą pradėdantys kanapių vartotojai

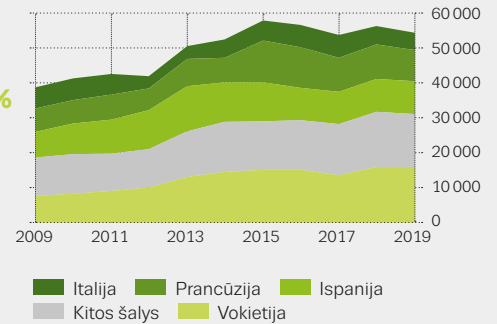
Ypatybės

Vartojimo dažnumas per pastarąsias 30 dienų

Pirmą kartą gydymą pradėdantį asmenų skaičiaus tendencijos

Nurodyti su visais gydytis pradėdantiais asmenimis, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – kanapės, susiję duomenys, neatsižvelgiant į tendencijas. Pirmą kartą gydymą pradėdantį asmenų tendencijos grindžiamos 24 šalių duomenimis. Į tendencijų diagramą įtrauktos tik tos šalys, kurios pateikė bent 8 iš 11 metų duomenis. Trūkstantys vertės interpoliuotos iš artimiausių metų duomenų. Dėl nacionalinių duomenų srauto pokyčių Italijos duomenų nuo 2014 m. negalima palyginti su ankstesnių metų duomenimis.

DERVA

Konfiskavimo atvejai

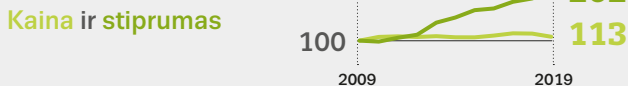
Skaičius

Kiekis

Indeksuojamos tendencijos

DŽIOVINTOS KANAPĖS

Konfiskavimo atvejai

Skaičius

Kiekis

Indeksuojamos tendencijos

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. Kanapių produktų kaina ir stiprumas. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilių. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi.

Kanapių vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

Kanapių vartojimo atvejai – šalys

Gydymas dėl priklausomybės nuo kanapių – šalys

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl kanapių vartojimo atvejai – ligoninės

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. ir praėjusiais metais atliktų per pastaruosius 12 mėnesių kanapes vartojusių jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) apklausų duomenys; 2018–2019 m. asmenų, kurie kreipėsi pirmą kartą dėl priklausomybės nuo kanapių, kaip pagrindinio narkotiko, gydymo atvejai; su kanapėmis susijusių patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

KOKAINAS | **Rekordinis konfiskuoto kokaino kiekis yra nerimą keliantis galimai padidėjusios žalos sveikatai signalas**

Kokainas tebėra antras pagal paplitimą neteisėtai narkotikas Europoje, o dėl vartotojų paklausos jis yra pelninga Europos narkotikų prekybos dalis nusikaltėliams. 2019 m. konfiskuotas rekordinis šio narkotiko kiekis (213 tonų) rodo, kad pasiūla Europos Sąjungoje didėja. Per pastarąjį dešimtmetį kokaino grynumas didėjo, o per pastaruosius penkerius metus padaugėjo pirmą kartą gydytis pradedančių asmenų. Šie ir kiti rodikliai rodo, kad galimai daugės su kokainu susijusių problemų.

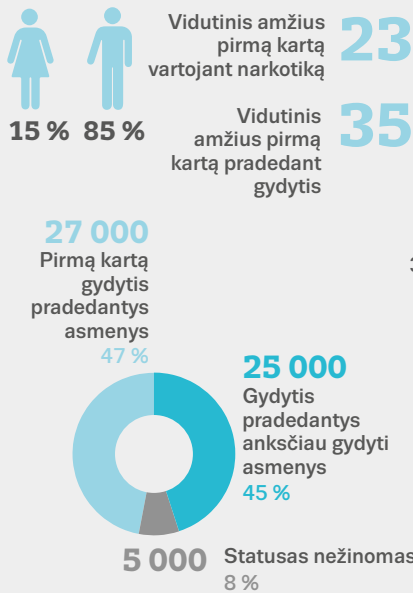
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie 98 000 kokaino konfiskavimo atvejų. Iš viso konfiskuota 213 tonų šio narkotiko (177 tonos 2018 m.) Belgijoje (65 tonos), Nyderlanduose (44 tonos) ir Ispanijoje (38 tonos) konfiskuotas kiekis bendrai sudarė 69 proc. viso konfiskuoto kiekio.
- Vidutinis kokaino, kuriuo prekiaujama mažmeniniu mastu, grynumas 2019 m. Europoje svyravo nuo 31 iki 91 proc. – pusėje iš šalių vidutinis grynumas svyravo nuo 53 iki 68 proc. Kokaino grynumas per pastarąjį dešimtmetį didėjo, o 2019 m. pasiekė 57 proc. aukštesnį lygį, palyginti su 2009 m. indeksavimo metais, o mažmeninė kokaino kaina išliko stabili.
- 2020 m. sausio–birželio mėn. kokainas buvo dažniausiai narkotikų kontrolės tarnyboms pateikta tirti medžiaga 14 Europos miestų. Vidutinis kokaino mėginių grynumas buvo 60 proc. (2019 m. tuo pačiu laikotarpiu – 69 proc.), o kas trečiame mėginyje buvo 80 proc. kokaino ar daugiau.
- Apklausa rodo, kad Europos Sąjungoje beveik 2,2 mln. 15–34 metų amžiaus asmenų (2,1 proc. šios amžiaus grupės žmonių) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo kokainą.
- Tarp 26 šalių, pateikusių 2015–2020 m. apklausų duomenis, per pastaruosius 12 mėnesių kokaino vartojimo paplitimas tarp 15–34 metų amžiaus jaunų suaugusiųjų svyravo nuo 0,2 iki 4,6 proc., o 8 šalys pranešė apie didesnius nei 2,5 proc. rodiklius.
- Iš 15 šalių, kurios nuo 2018 m. vykdo apklausas ir nurodo pasikliautinuosius intervalus, 8 šalys nurodė didesnius pastarųjų 12 mėnesių įverčius, o 7 – nepakitusių įverčius, palyginti su ankstesnėmis apklausomis.
- Iš 2019–2020 m. duomenis apie komunalinėse nuotekose rastus kokaino pėdsakus turėjusių pateikti 49 miestų, 19 miestų nurodė padidėjimą, 14 – stabilią padėtį, o 16 – sumažėjimą. Ilgalaiškės didėjimo tendencijos matyti visuose dešimtyje 2011–2020 m. duomenis pateikusių miestų. Naujausi duomenys rodo, kad kokainas vis dažniau aptinkamas Rytų Europos miestuose, nors aptikimo lygis išlieka žemas.
- 2014–2019 m. pirmą kartą priklausomybės nuo kokaino gydymą pradėjusių asmenų skaičius padidėjo 17 šalių, o 12 šalių pranešė apie tokį padidėjimą praėjusiais metais.
- Daugelis pirmą kartą gydymą pradedančių asmenų, kurie nurodė kokainą kaip pagrindinę priklausomybės nuo narkotikų problemą, vartojo kokaino miltelius: 2019 m. tai buvo 45 000 besigydančių asmenų arba 14 proc. visų priklausomybę nuo narkotikų besigydančių asmenų. 8 ES valstybės narės pranešė, kad 2019 m. apie 92 proc. iš 8 000 kreipimūsi dėl gydymo atvejų buvo susiję su priklausomybe nuo kreko.
- Kokainas buvo antra pagal dažnumą medžiaga, apie kurią 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 22 proc. pateikimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų.

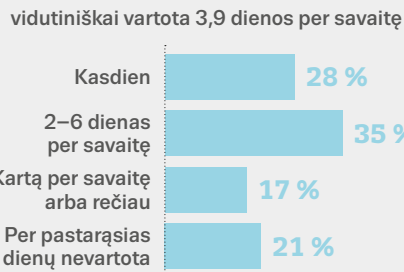
KOKAINAS

Gydymą pradedantys kokaino vartotojai

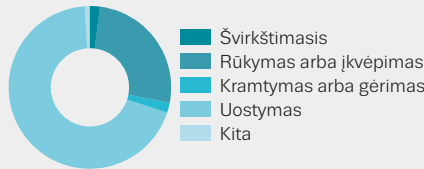
Ypatybės

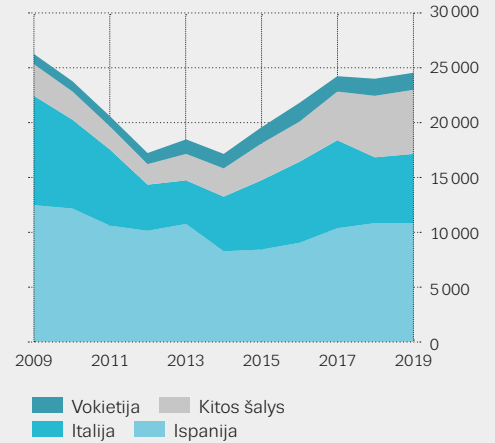
Vartojimo dažnumas per pastarąsias 30 dienų

Vartojimo būdas

Pirmą kartą gydymą pradedančių asmenų skaičiaus tendencijos

Nurodomos ne tik tendencijos, bet ir visų gydymą pradedančių asmenų, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – kokainas, duomenys. Pirmą kartą gydymą pradedančių asmenų tendencijos grindžiamos 24 šalių duomenimis. Į tendencijų diagramą įtrauktos tik tos šalys, kurios pateikė bent 8 iš 11 metų duomenis. Trūkstamos vertės interpoliuotos iš artimiausių metų duomenų. Dėl nacionalinių duomenų srauto pokyčių Italijos duomenų nuo 2014 m. negalima palyginti su ankstesnių metų duomenimis.

Konfiskavimo atvejai

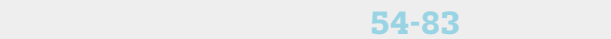
Skaičius

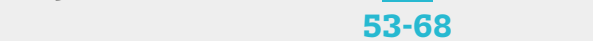
Kiekis

Kaina (EUR už gramą)

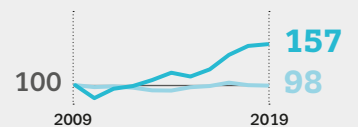

Grynumas (%)

Indeksuojamos tendencijos

Kaina ir grynumas

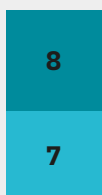

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. Kokaino kaina ir grynumas. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilų. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi.

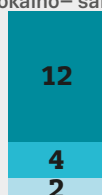
Kokaino vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių, miestų ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

Kokaino vartojimo atvejai – šalys

Gydymas dėl priklausomybės nuo kokaino – šalys

Nuotekose rasti kokaino pėdsakai – miestai

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl kokaino atvejai – ligoninės

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. ir praėjusiais metais atliktų kokainą per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) apklausų duomenys; 2018–2019 m. asmenų, kurie kreipėsi pirmą kartą dėl priklausomybės nuo kokaino, kaip pagrindinio narkotiko, kaip pagrindinio narkotiko, gydymo atvejai; 2019–2020 m. nuotekų analizės (SCORE) duomenys; su kokainu susijusių patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

AMFETAMINAS | Dėl stabilios amfetamino paklausos vietinė gamyba, vykdoma netoli vartotojų, yra pelninga

Antras po kokaino Europoje dažniausiai vartojamas stimuliantas amfetaminas gaminamas netoli vartotojų rinkų Europos Sąjungoje, daugiausia Nyderlanduose, Belgijoje ir Lenkijoje. Galutinė gamyba, kai skysta bazinė alyva perdirbama į amfetamino sulfatą, vyksta kai kuriose kitose šalyse. Be pavojaus sveikatai, kurį kelia didelės rizikos amfetamino vartojimas, pavojingos vietinės gamybos laboratorijos išlieka problema teisėsaugai.

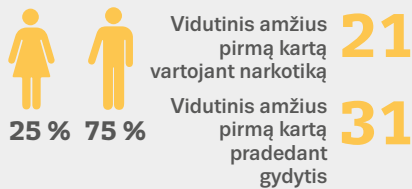
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie 34 000 amfetamino konfiskavimo atvejus. Iš viso konfiskuota 17 tonų šio narkotiko (8 tonos 2018 m.), o konfiskuotas kiekis per paskutinius ketverius metus išaugo. Konfiskuotas amfetamino kiekis smarkiai padidėjo Lenkijoje (1,7 tonos) ir Belgijoje (1,0 tonos). 2019 m. Graikija konfiskavo 9,6 tonas amfetamino (įskaitant 38 mln. kaptagono tablečių), o Turkija konfiskavo 2,8 tonas (11 mln. tablečių, įskaitant didelį kiekį kaptagono tablečių). Šios tabletės, pavadintos vaistinio preparato pavadinimu, greičiausiai skirtos narkotikų rinkoms už Europos ribų.
- Vidutinis amfetamino, kuriuo prekiaujama mažmeniniu mastu, grynumas 2019 m. Europoje svyravo nuo 13 iki 67 proc. – pusėje iš šalių vidutinis grynumas svyravo nuo 20 iki 35 proc. Šalyse, kurios nuolat teikia duomenis apie grynumą ir kainą, vidutinis amfetamino grynumas per pastarąjį dešimtmetį labai padidėjo, o kaina išliko palyginti stabili.
- 2020 m. sausio–birželio mėn. dešimtyje Europos miestų narkotikų kontrolės tarnyboms pateiktų tirti amfetamino mėginių grynumo vidurkis buvo 35 proc. (2019 m. tuo pačiu laikotarpiu – 37 proc.).
- 2019 m. Vokietijoje ir Lenkijoje demaskuotos laboratorijos, įsteigtos amfetamino bazinei alyvai perdirbti į sulfato miltelius (atitinkamai 15 ir 4). Danija ir Norvegija nurodė, kad jų teritorijose veikė tokios gamybos patalpos.
- Kai kuriuose duomenų rinkiniuose amfetaminas ir metamfetaminas grupuojami kartu kaip amfetaminai. 2015–2020 m. 25 šalyse atlikti tyrimai rodo, kad 1,4 mln. jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo amfetaminą (1,4 proc. šios amžiaus grupės asmenų). Nacionaliniai paplitimo įverčiai svyruoja nuo nulio Portugalijoje iki 4,1 proc. Nyderlanduose.
- Iš 15 šalių, kurios nuo 2018 m. vykdė apklausas ir nurodė pasikliautinusius intervalus, 4 šalys nurodė didesnius įverčius, 10 – stabilius, o 1 – mažesnius, palyginti su ankstesnės panašios apklausos duomenimis.
- Iš 2019–2020 m. duomenis apie komunalinėse nuotekose rastus amfetamino pėdsakus turėjusių pateikti 48 miestų, 20 miestų nurodė padidėjimą, 9 – stabilią padėtį, o 19 – sumažėjimą. 9 duomenis už 2011–2020 m. pateikusiųose miestuose vyravo nevienoda situacija, o 4 iš jų buvo stebimos didėjimo tendencijos.
- 2019 m. Europoje daugiau kaip 13 000 specializuotą priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymą pradėjusių asmenų amfetaminą nurodė kaip pagrindinį vartojamą narkotiką; iš jų maždaug 6 000 gydytis pradėjo pirmą kartą. Narkotikų vartotojai, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – amfetaminas, Bulgarijoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Suomijoje sudaro bent 15 proc. užregistruotų pirmą kartą gydytis pradėjusių asmenų.
- Apie 11 proc. amfetamino vartotojų, kurie gydėsi priklausomybę, nurodė, kad pagrindinis vartojimo būdas yra švirkštymasis, 65 proc. nurodė, kad narkotikus uostė, o 16 proc. – kad vartojo per burną.
- Amfetaminas buvo ketvirta pagal paplitimą medžiaga, apie kurią 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 12 proc. patekimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų.

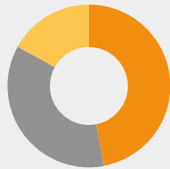
AMFETAMINAS

Gydymą pradedantys amfetamino vartotojai

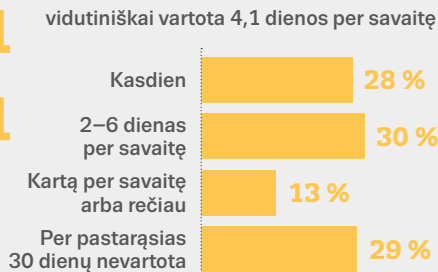
Ypatybės

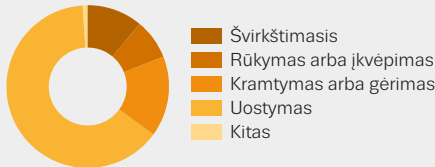
6 000
Pirmą kartą gydytis pradedantys asmenys
47 %

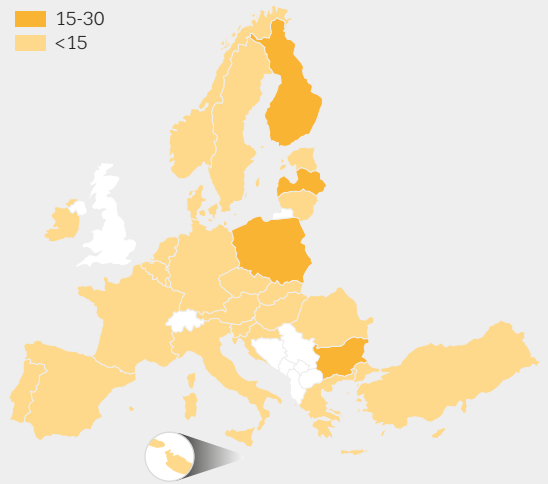
Vartojimo dažnumas per pastarąsias 30 dienų

Vartojimo būdas

Pirmą kartą gydytis pradedančių asmenų dalis nuo visų narkotikų gydyme esančių asmenų (proc.).

Neatsižvelgiant į žemėlapi, nurodyti su visais gydytis pradedančiais asmenimis, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – amfetaminas, susiję duomenys. Švedijos ir Norvegijos duomenys susiję su vartotojais, kurių pagrindinis narkotikas yra kitas stimuliantas nei kokainas. Žemėlapyje Vokietijos duomenys apima „visus gydytis pradedančius asmenis“

Konfiskavimo atvejai

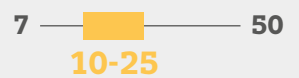
Skaičius

Kiekis

Kaina (EUR už gramą)

Grynumas (%)

Indeksuojamos tendencijos

Kaina ir grynumas

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. Amfetamino kaina ir grynumas. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilių. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi.

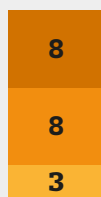
Amfetamino vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių, miestų ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

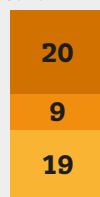
Amfetamino vartojimo atvejai – šalys

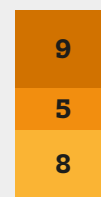
Gydymas dėl priklausomybės nuo amfetamino – šalys

Nuotekose rasti amfetamino pėdsakai – miestai

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl amfetamino atvejai – ligoninės

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. ir praėjusiais metais atliktų amfetaminų (įskaitant metamfetaminą) per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) apklausų duomenys; 2018–2019 m. asmenų, kurie kreipėsi pirmą kartą dėl priklausomybės nuo amfetamino, kaip pagrindinio narkotiko, gydymo atvejai; 2019–2020 m. nuotekų analizės (SCORE) duomenys; su amfetaminu susijusių patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

METAMFETAMINAS | **Metamfetamino gamyba ir prekyba rodo padidėjusio vartojimo Europoje potencialą**

Europoje metamfetaminas ilgą laiką buvo vartojamas tik Čekijoje, o pastaruoju metu ir Slovakijoje, kur jis sudaro didelę su narkotikais susijusios žalos dalį. Šio narkotiko paklausa Europoje tebėra nedidelė, tačiau gamybos ir prekybos pokyčiai rodo didesnio vartojimo masto riziką. Nors Europoje kasmet aptinkama mažesnių metamfetamino gamybos vietų, taip pat aptinkama ir didelių laboratorijų, be to, dideli metamfetamino kiekiai per Europos Sąjungą pervežami į kitas rinkas. Šie pokyčiai susiję su bendradarbiavimu tarp Europos ir Meksikos nusikalstamų grupuočių. Atsižvelgiant į tai, kad dėl galimos papildomos šio narkotiko pasiūlos Europoje gali padidėti jo vartojimas ir su juo susijusi rizika sveikatai, būtina atidžiai stebėti pokyčius.

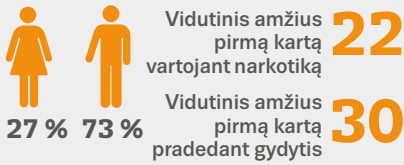
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie 10 000 metamfetamino konfiskavimo atvejų. Iš viso konfiskuota 2,9 tonos šio narkotiko – šis skaičius išaugo, palyginti su 0,6 tonomis 2018 m. Didžiausias kiekis konfiskuotas Ispanijoje (1,6 tonos, atgabentos iš Meksikos), Nyderlanduose ir Lenkijoje (po 0,5 tonos). Slovakija pranešė, kad 2020 m. konfiskavo 1,5 tonas metamfetamino, atgabento iš Meksikos.
- 2019 m. vidutinis metamfetamino grynumas svyravo nuo 16 iki 94 proc. – pusėje iš 12 šalių vidutinis grynumas svyravo nuo 32 iki 74 proc. Nejmanoma išanalizuoti metamfetamino tendencijų per tam tikrą laikotarpį. Tačiau bendrą 2019 m. metamfetamino grynumą ir kainą galima palyginti su duomenimis, kurie pateikti 2009 m.
- Metamfetaminas sudarė tik 2 proc. (46) visų mėginių, kurie buvo pateikti tirti narkotikų tyrimo paslaugų centrams trylikoje Europos miestų per pirmąjį 2020 m. pusmetį.
- Ispanija ir Slovakija pranešė, kad konfiskavo didelį metamfetamino kiekį, nurodydamos, kad jo kilmės šalis yra Meksika, be to, Belgija pranešė, kad nuo 2017 m. Meksika yra svarbi konfiskuoto metamfetamino kilmės šalis. 2019 m. Austrija ir Vokietija pranešė, kad metamfetaminas neteisėtai gabenamas pašto siuntomis (oro transportu) iš Meksikos į Europą.
- Čekija pranešė, kad metamfetaminas, kurio galima įsigyti šalies viduje, daugiausia gaminamas Čekijoje, o dalis jo atgabenama iš Nyderlandų, Belgijos ir Lenkijos.
- Metamfetaminas Europoje platinamas miltelių ir kristalų pavidalu. Įvairios narkotikus vartojančių asmenų grupės, įskaitant probleminius narkotikų vartotojus ir „chemsex“ kategorijos vartotojus, pranešė, kad metamfetaminą švirkščiasi arba rūko.
- Trijose šalyse pastaruoju metu apskaičiuotas didelės rizikos metamfetamino vartojimo įvertis, kuris svyruoja nuo 0,55 atvejų 1 000 gyventojų (330 didelės rizikos vartotojų) Kipre iki 5,04 atvejų 1 000 gyventojų (34 600 didelės rizikos vartotojų) Čekijoje.
- Iš 2019–2020 m. duomenis apie komunalinesse nuotekose rastus metamfetamino pėdsakus pateikusių 50 miestų, 15 miestų nurodė padidėjimą, 14 – stabilų padėtį, o 21 – sumažėjimą.
- 2019 m. Europoje apytiksliai 9 200 specializuotą priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymą pradėjusių asmenų metamfetaminą nurodė kaip pagrindinį vartojamą narkotiką; iš jų maždaug 4 500 gydytis pradėjo pirmą kartą.
- Gydymą pradedančių asmenų, kurie nurodė metamfetaminą kaip pagrindinę priklausomybės nuo narkotikų problemą, daugiausia yra Čekijoje, Vokietijoje, Slovakijoje ir Turkijoje, kurios kartu sudaro 90 proc. iš 9 200 metamfetamino vartotojų, pradėjusių gydymą, apie kuriuos pranešta 2019 m.
- Metamfetaminas buvo dvylikta pagal dažnumą medžiaga, apie kurią 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 2,5 proc. pateikimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų.

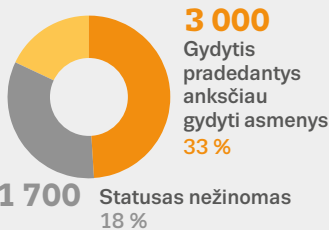
METAMFETAMINAS

Gydymą pradedantys metamfetamino vartotojai

Ypatybės

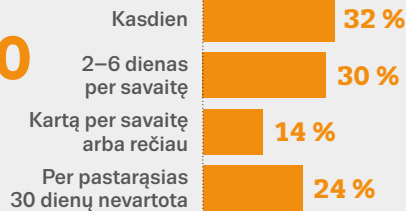

4 500
Pirmą kartą gydytis pradedantys asmenys
49 %

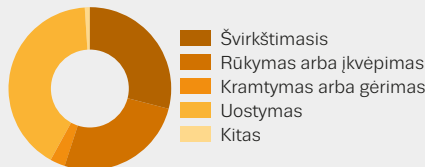

Vartojimo dažnumas per pastarąsias 30 dienų

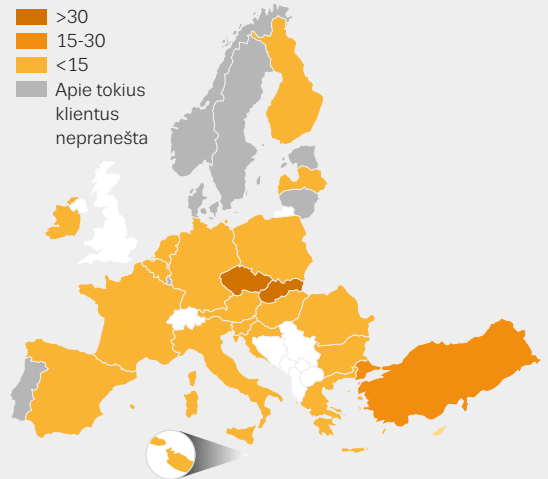
vidutiniškai vartota 4,6 dienos per savaitę

Vartojimo būdas

Nuo visų narkotikų pirmą kartą gydytis pradedančių asmenų dalis (proc.)

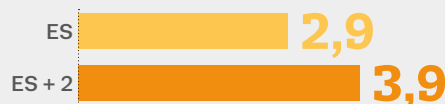
Neatsižvelgiant į žemėlapi, nurodyti su visais gydytis pradedančiais asmenimis, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – metamfetaminas, susiję duomenys. Žemėlapyje Vokietijos duomenys apima „visus gydytis pradedančius asmenis“

Konfiskavimo atvejai

Skaičius

Kiekis

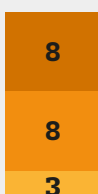

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. Metamfetamino kaina ir grynumas. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilių. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi.

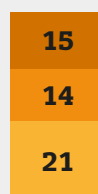
Metamfetamino vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių, miestų ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

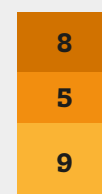
Gydymo dėl priklausomybės nuo metamfetamino – šalys

Nuotekose rasti metamfetamino pėdsakai – miestai

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl metamfetamino atvejai – ligoninės

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. asmenų, kurie kreipėsi pirmą kartą dėl priklausomybės nuo metamfetamino, kaip pagrindinio narkotiko, gydymo atvejai; 2019–2020 m. nuotekų analizė (SCORE); su metamfetaminu susijusių patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

MDMA | Pavojus sveikatai dėl didelio stiprumo MDMA produktų tiekimo

Europa tebėra svarbus pasaulinei rinkai tiekiamų MDMA produktų šaltinis. Teisėsaugos institucijų panaikintų MDMA laboratorijų skaičius Europos Sąjungoje ir toliau didėja. Kartu didėja vidutinis MDMA kiekis tabletėse ir miltelių grynumas, aptinkama produktų, kuriuose yra pavojingas MDMA kiekis, todėl kyla pavojus vartotojams ir sunkumų esamoms prevencijoms ir žalos mažinimo priemonėms. Tačiau iš preliminarių 2020 m. duomenų matyti, kad izoliavimo priemonių taikymo laikotarpiais vartojimas galimai sumažėjo.

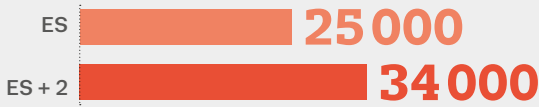
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. Europoje konfiskuotose MDMA (ekstazio) tabletėse vidutinis narkotinės medžiagos kiekis svyravo nuo 118 iki 210 miligramų vienoje tabletėje, o pusė šalių pranešė, kad tabletėje vidutiniškai buvo nuo 161 iki 193 miligramų. Nuo 2009 m. vidutinis MDMA kiekis tabletėse padidėjo 149 proc.
- MDMA miltelių grynumas svyravo nuo 34 iki 94 proc. – pusėje šalių vidutinis grynumas svyravo nuo 58 iki 88 proc.
- Konfiskuotas MDMA miltelių kiekis Europos Sąjungoje padidėjo nuo 0,3 tonos 2016 m. iki 2,2 tonų 2018 m., o 2019 m. šis lygis išliko nepakitęs. 2019 m. konfiskuota 4,6 mln. MDMA tablečių, o tai patvirtina bendrą augimo tendenciją, stebimą nuo 2009 m.
- 2017 m., 2018 m. ir 2019 m. Turkija pranešė, kad per metus konfiskuota daugiau kaip 8 mln. tablečių, ir šis skaičius viršijo bendrą kiekį, apie kurį pranešta Europos Sąjungoje.
- 2020 m. sausio–birželio mėn. dešimtyje Europos miestų narkotikų kontrolės tarnyboms pateiktas tirti vidutinis MDMA kiekis tabletėje buvo 177 miligramai (2019 m. tuo pačiu laikotarpiu – 180 miligramų). Penkiuose miestuose tarnybos pranešė apie atskiras tabletes, kuriose buvo nuo 270 iki 366 miligramų MDMA. Vidutinis MDMA miltelių grynumas, apie kurį pranešta 2020 m., buvo 81 proc. (2019 m. tuo pačiu laikotarpiu – 88 proc.).
- 2019 m. panaikintų MDMA laboratorijų, apie kurias pranešta, skaičius Europos Sąjungoje siekė 28 (2018 m. – 23).
- 2015–2020 m. 26 šalyse atlikti tyrimai rodo, kad 2 mln. jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) per pastaruosius 12 mėnesių vartojo MDMA (1,9 proc. šios amžiaus grupės asmenų), nuo 0,2 proc. Portugalijoje iki 8,5 proc. Nyderlanduose. Vartojimo paplitimo tarp 15–24 metų amžiaus asmenų įverčiai aukštesni – apskaičiuota, kad per pastaruosius 12 mėnesių MDMA vartojo 2,2 proc. šios amžiaus grupės asmenų (1,0 mln.).
- Iš duomenų apie MDMA vartojimą neišryškėja jokios bendros tendencijos. Iš 15 nuo 2018 m. apklausos rezultatus teikusių ir pasikliautinuosius intervalus nurodžiusių šalių 7 šalys pateikė didesnius, o 8 – stabilius įverčius, palyginti su ankstesnės panašios apklausos duomenimis.
- Iš 2019–2020 m. duomenis apie komunalinėse nuotekose rastus MDMA pėdsakus turėjusių pateikti 49 miestų, 18 miestų nurodė padidėjimą, 7 – stabilų padėtį, o 24 – sumažėjimą. Iš 9 miestų, pateikusių 2011 m. ir 2020 m. duomenis, 2020 m. 7 nurodė didesnį MDMA kiekį nei 2011 m. Tarp šių miestų MDMA kiekis ypač didelis Amsterdame, o taip greičiausiai yra dėl to, kad jis yra turizmo ir naktinio gyvenimo centras.
- MDMA buvo šeštas pagal dažnumą narkotikas, apie kurį 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 9,5 proc. patekimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų. Šešios iš 26 užregistruotų mirčių ligininėje buvo susijusios su MDMA.

MDMA

Konfiskavimo atvejai

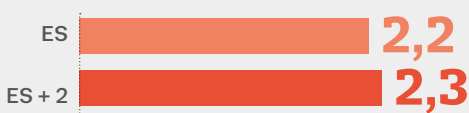
Skaičius

Kiekis

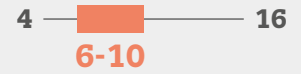

Kiekis

Kaina

(EUR už tabletę)

MDMA kiekis

(mg tabletėje)

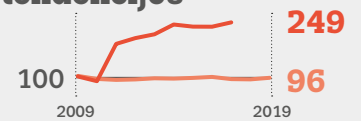
MDMA grynumas

(miltelių %)

Indeksuojamos tendencijos

Kaina ir MDMA kiekis

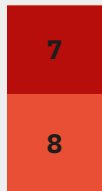

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. MDMA kaina ir kiekis tabletėje. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilių. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi. Turimi duomenys neleidžia analizuoti MDMA kiekio tendencijų skirtingu laikotarpiu.

MDMA vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių, miestų ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

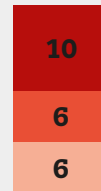
MDMA vartojimo atvejai – šalys

Nuotekose rasti MDMA pėdsakai – miestai

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl MDMA atvejai – ligoninės

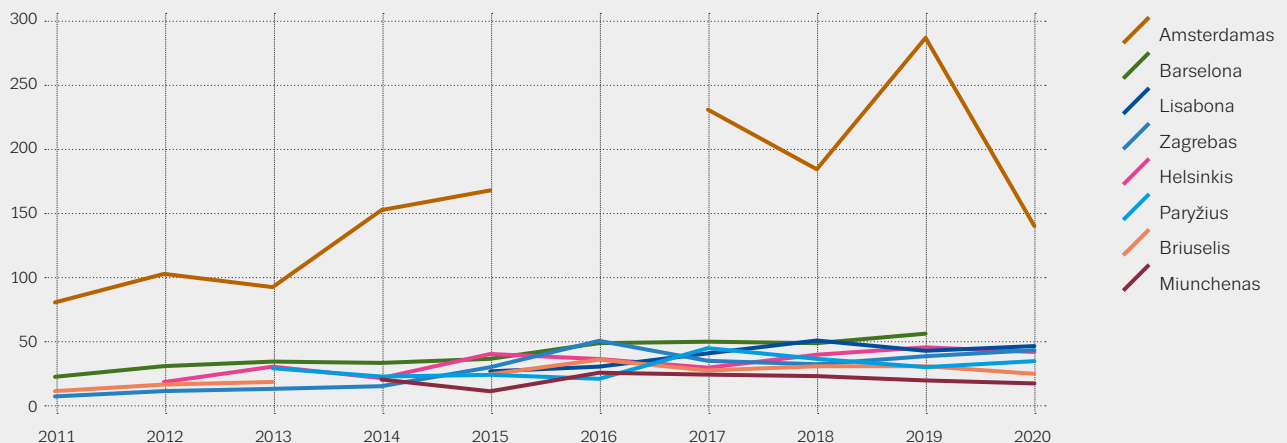

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. ir praėjusiais metais atliktų MDMA per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) apklausų duomenys; 2019–2020 m. nuotekų analizė (SCORE); su MDMA vartojimu susijusio patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

Nuotekose rasti MDMA pėdsakai pasirinktuose Europos miestuose

mg 1 000 gyventojų per parą

Vidutinis MDMA kiekis miligramais 1 000 gyventojų per parą. Mėginiai atrinktuose Europos miestuose kasmet 2011–2020 m. buvo imami vieną savaitę. Šaltinis – Pagrindinė Europos nuotekų tyrimo grupė (SCORE).

NAUJOS PSICHOAKTYVIOSIOS MEDŽIAGOS | Toliau atsiranda naujų kenksmingų stiprių psichoaktyviųjų medžiagų

2019 m. Europos narkotikų rinkoje aptikta daugiau kaip 400 naujų psichoaktyviųjų medžiagų. Toliau kuriami stiprūs nauji sintetiniai kanabinoidai ir nauji sintetiniai opioidai, keliantys pavojų sveikatai ir visuomenei. Pranešimai apie kanapes su sintetinių kanabinoidų priemaišomis, pavyzdžiui, MDMB-4en-PINACA, parduodamų niekam neįtariantiems vartotojams, išryškina naujas ir galimai didėjančias grėsmes, susijusias su atsitiktiniu šių stiprių medžiagų vartojimu. Naujos sintetinių kanabinoidų dozavimo formos, įskaitant el. skysčius ir įmirkytus popierėlius, vis dažniau prieinamos narkotikų rinkoje.

NAUJAUSI DUOMENYS

- 2020 m. pabaigoje EMCDDA atliko daugiau nei 830 naujų psichoaktyviųjų medžiagų stebėseną, 46 iš šių medžiagų pirmą kartą Europoje aptiktos 2020 m.
- Nuo 2015 m. kiekvienais metais Europoje aptinkama apie 400 naujų psichoaktyviųjų medžiagų, apie kurias anksčiau pranešta.
- 2019 m. ES valstybės narės konfiskavo 22 070 iš visų 34 800 naujų psichoaktyviųjų medžiagų konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta Europos Sąjungoje, Turkijoje ir Norvegijoje.
- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie konfiskuotas 2,0 tonas naujų psichoaktyviųjų medžiagų, daugiausia miltelių, arba 2,7 tonas, jeigu vertinami ir Turkijos bei Norvegijos duomenys.
- Sintetiniai kanabinoidai ir katinonai sudarė beveik 60 proc. konfiskavimo atvejų, apie kuriuos 2019 m. pranešė ES valstybės narės, o arilcikloheksilaminai (daugiausia ketaminas) sudarė dar 10 proc.
- Nuo 2008 m. Europoje iš viso aptikti 209 nauji sintetiniai kanabinoidai, įskaitant 11, apie kuriuos pirmą kartą pranešta 2020 m. 2019 m. ES valstybėse narėse buvo užregistruota maždaug 6 500 iš 18 700 konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta Europos Sąjungoje, Norvegijoje ir Turkijoje, ir 200 iš 900 kilogramų konfiskuotų narkotikų.
- Iš 67 naujų sintetinių opioidų, aptiktų nuo 2009 m. iki 2020 m., apie 10 jų pirmą kartą pranešta 2020 m. 2019 m. pranešta apie maždaug 430 naujų opioidų konfiskavimo atvejų (17 kilogramų medžiagos). ES valstybėse narėse sudarė 1 240 iš 1 334 naujų benzodiazepinų konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta 2019 m.
- Remiantis 2015–2018 m. apklausą atlikusių šalių duomenimis, pernai naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas tarp suaugusiųjų (15–64 m.) svyravo nuo 0,1 % iki 1,4 %, o 15-oje šalių, turinčių šios amžiaus grupės duomenis, – vidutiniškai 0,6 %. Tarp jaunų suaugusiųjų (15–34 m.) paplitimas pernai svyravo nuo 0,2 % iki 3,2 %, o 12-oje šalių, kurios pateikė duomenis, vidurkis buvo 1,1 %.
- 2015 m. ir 2019 m. ESPAD mokyklų apklausose dalyvavo dvidešimt dvi ES valstybės narės, kuriose gyvena 61,6 % ES 15–16 metų amžiaus gyventojų. Tarp šių šalių 2015 m. naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas tarp 15–16 metų amžiaus žmonių svyravo nuo 0,8 % iki 8,3 %, o svertinis vidurkis – 3,8 %. 2019 m. per pastaruosius 12 mėnesių vartojusių paplitimo vidurkis svyravo nuo 0,6 % iki 4,9 %, o svertinis vidurkis – 2,4 %.
- 2020 m. trijuose EMCDDA rizikos vertinimuose buvo nagrinėjami du sintetiniai kanabinoidai, MDMB-4en-PINACA ir 4F-MDMB-BICA (dėl kurių 2020 m. Vengrijoje mirė 21 žmogus), ir stiprus ne fentanilio grupės sintetinis opioidas, izotonitazenas.

NAUJOS PSICHOAKTYVIOSIOS MEDŽIAGOS

Naujos psichoaktyviosios medžiagos

46 pirmą kartą pranešta 2020 m.

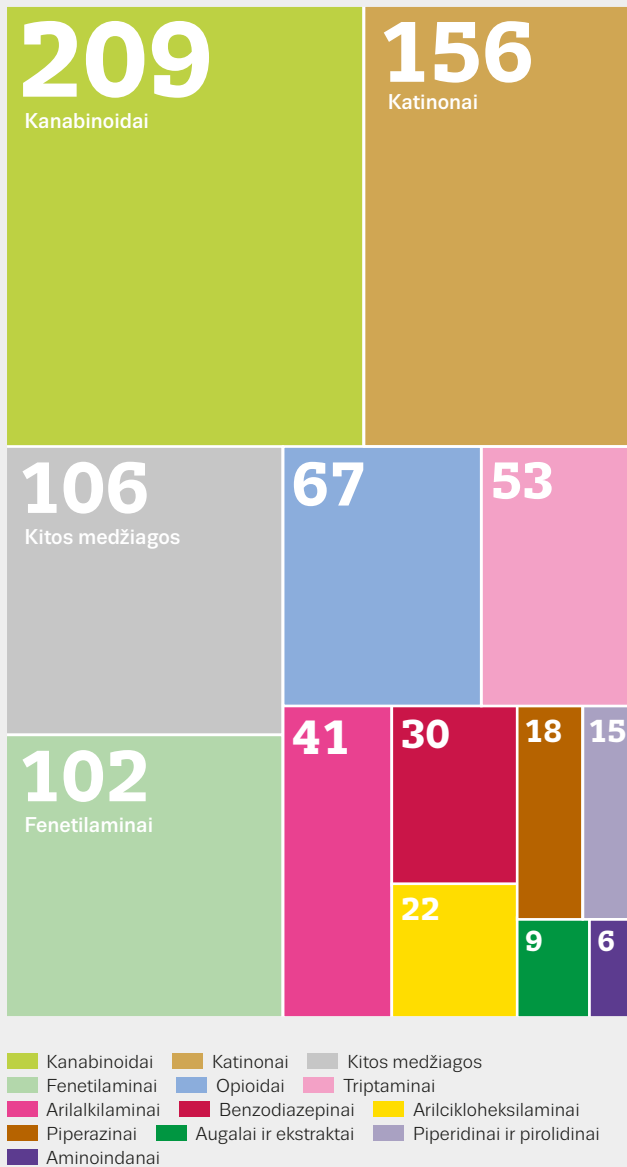
830 vykdoma stebėseną

400 kiekvienais metais rinkoje

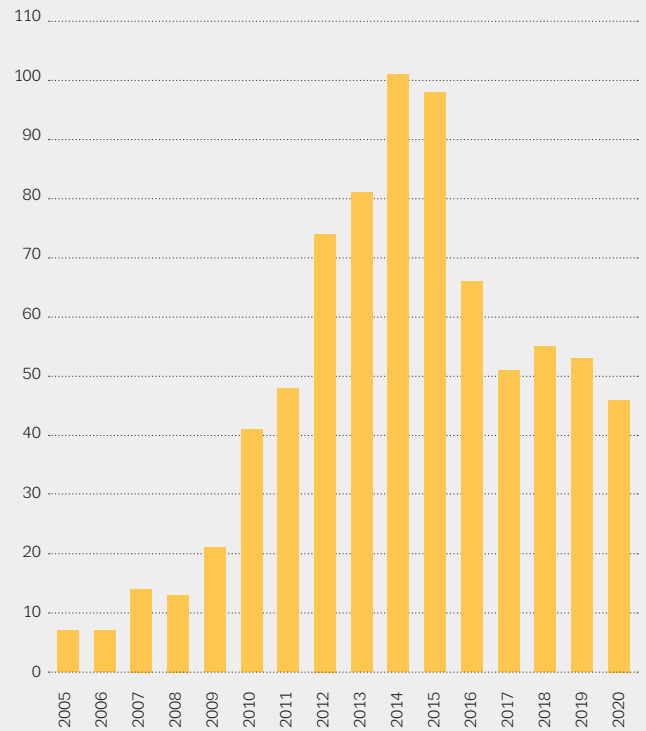

ES ankstyvojo perspėjimo sistemoje stebimų medžiagų kiekis

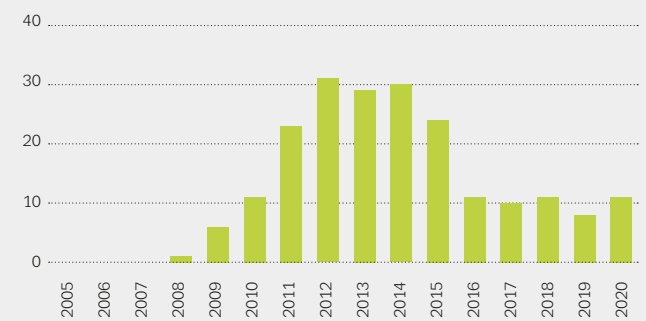

Pirmą kartą nustatytos naujos psichoaktyviosios medžiagos. Pasirinktos kategorijos

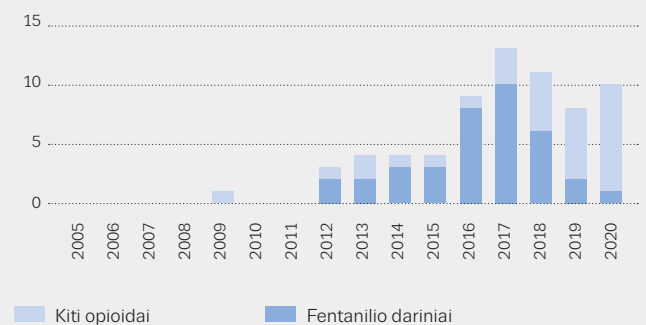
Visos medžiagos

Kanabinoidai

Opioidai

tęsinys kitame puslapyje →

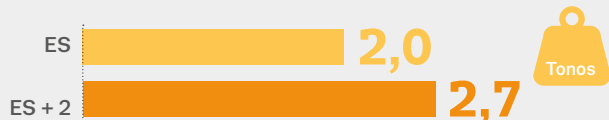
NAUJOS PSICHOAKTYVIOSIOS MEDŽIAGOS

Konfiskavimo atvejai

Skaičius

Kiekis

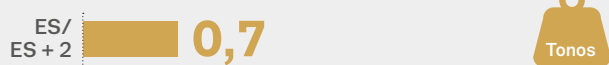

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. Visos fizinės formos, matuojamos svorio vienetais, įskaitant augalines medžiagas, miltelius, dervas ir kt.).

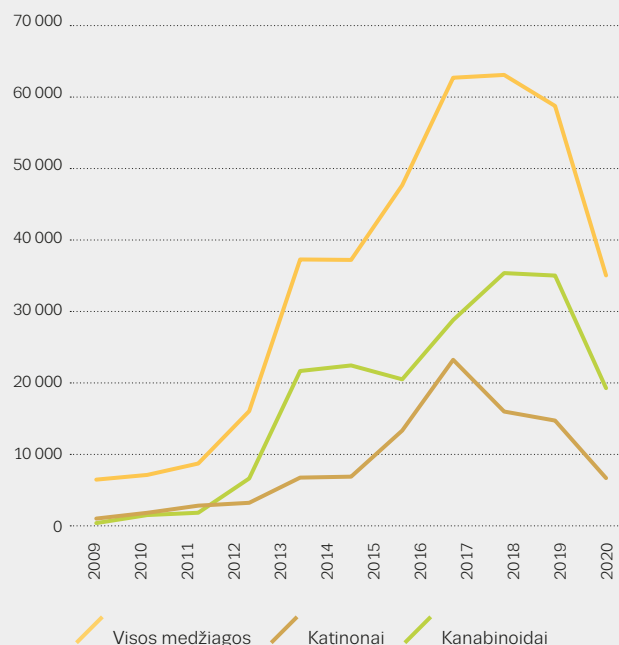
Kanabinoidai

Katinonai

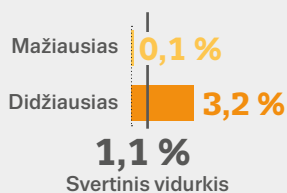
Konfiskavimo atvejų, apie kuriuos pranešta ES ankstyvojo išspėjimo sistemai, skaičiaus tendencijos 2009–2019 m.

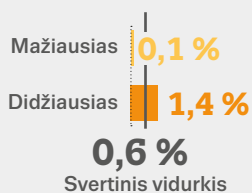
Nacionaliniai praėjusių metų naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įverčiai

Tarp suaugusiųjų (15–64 metų amžiaus) Europos Sąjungoje

Jauni suaugusieji (15-34)

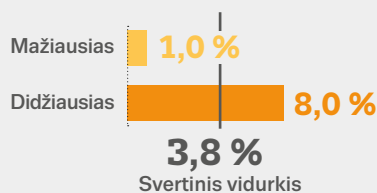

Suaugusieji (15-64)

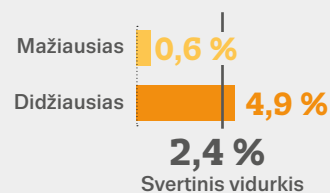

Tarp moksleivių (15–16 metų amžiaus) 22 ES valstybėse narėse.

ESPAD 2015

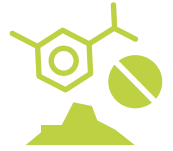
ESPAD 2019

Rizikos įvertinimas

Naujos psichoaktyviosios medžiagos	Tipas	Pirmą kartą atsirado Europoje	Žala
MDMB-4en-PINACA	Sintetiniai kanabinoidai	2017 m.	Apsinuodijimas, kuris yra mirties priežastis 9 mirties atvejai, apie kuriuos pranešė Vengrija (8) ir Švedija (1)
4F-MDMB-BICA	Sintetiniai kanabinoidai	2020 m.	Apsinuodijimas, kuris yra mirties priežastis 21 mirties atvejai 2020 m. gegužės–rugpjūčio mėn., apie kuriuos pranešė Vengrija
Izotonitazenas	Ne fentanilio (benzimidazolo) grupės opioidas	2019 m.	Ūmus kvėpavimo nepakankamumas, kuris yra mirties priežastis 1 mirties atvejis, apie kurį pranešė Vokietija 22 mirties atvejai, apie kuriuos nuo 2019 m. rugpjūčio mėn. pranešė trečiosios šalys

LSD, DMT, GRYBAI, KETAMINAS IR GHB | **Ar rečiau vartojami narkotikai kelia vis daugiau problemų visuomenės sveikatai?**

Europoje galima įsigyti LSD, DMT, haliucinogeninių grybų, ketamino ir GHB (įskaitant jo pirmtaką GBL), tačiau šių medžiagų stebėseną nepakankama, o dėl to mūsų supratimas apie jų vartojimą ir poveikį visuomenės sveikatai yra nepakankamas. Yra požymių, kad susidomėjimas kai kuriomis iš šių medžiagų gali didėti, ir kad gali didėti kai kurių iš jų prieinamumas Europoje. Visų pirma, susirūpinimą kelia galima rizika, susijusi su lėtine žala (pvz., ketamino atveju), ir rizika, susijusi su intensyvesniais vartojimo modeliais tam tikroje nišinėje aplinkoje ir tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, GHB vartojimas „chemsex“ situacijose. Didėja poreikis daugiau investuoti į stebėseną, kad būtų mažinama žala, ir kitas intervencines priemones, tinkamas atsižvelgiant į aplinką ir aplinkybes, kuriomis šie narkotikai vartojami.

NAUJAUSI DUOMENYS

- LSD, DMT, haliucinogeninių grybų, ketamino ir GHB (įskaitant jo pirmtaką GBL) konfiskavimo atvejai Europoje nėra nuosekliai stebimi, tačiau dalis informacijos gaunama iš įvairių EMCDDA stebėsenos sistemoms skirtų pranešimų. Duomenys apie šias medžiagas yra neišsamūs ir dažnai skirtingi, o tai rodo, kad šioje srityje reikia gerinti stebėseną.
- Remiantis ribota turima informacija, 2019 m. Europoje buvo pranešta apie 2 400 LSD (d-lizergo rūgšties dietilamido) konfiskavimo atvejų, kurių metu konfiskuota beveik 115 000 vienetų. Devyniolika šalių pranešė apie 950 haliucinogeninių grybų konfiskavimo atvejų (55 kilogramai). Šešiolika ES šalių pranešė apie 300 DMT (dimetiltriptamino) konfiskavimo atvejų, t. y. apie 89 kilogramus ir beveik 75 000 vienetų.
- Mažiausiai 16 ES šalių pranešė apie ketamino konfiskavimo atvejus, o bendras konfiskuotas kiekis apytikriai siekė 250–600 kilogramų.
- 18 šalių pranešė apie didelio kiekio GHB (natrio oksibutirato) arba jo pirmtako GBL (γ-butirolaktono) konfiskavimo atvejus (48 tonas ir šiek tiek mažiau nei 500 litrų). Dėl plataus GBL naudojimo pramoniniais tikslais, šiuos duomenis sudėtinga aiškinti.
- Naujausių nacionalinių apklausų duomenimis, tarp jaunų suaugusiųjų (15–34 metų amžiaus) per pastaruosius 12 mėnesių LSD ir haliucinogeninių grybų paplitimo įverčiai yra lygūs arba mažesni nei 1 proc. (abiejų medžiagų). Išimtis dėl haliucinogeninių grybų paplitimo įverčio yra Suomija (2,0 proc. 2018 m.), Estija (1,6 proc. 2018 m., 16–34 metų amžiaus grupėje) ir Nyderlandai (1,1 proc. 2019 m.), o dėl LSD įverčio – Suomija (2,0 proc. 2018 m.) bei Estija (1,7 proc. 2018 m., 16-34 metų amžiaus grupėje).
- Nacionaliniai ketamino ir GHB vartojimo paplitimo tarp suaugusiųjų ir moksleivių įverčiai yra nedideli. Danija pranešė, kad 2017 m. per pastaruosius 12 mėnesių ketamino vartojimo paplitimas tarp jaunų suaugusiųjų (16–34 metų amžiaus grupėje) buvo 0,6 proc., o 2019 m. Rumunijoje šis rodiklis buvo 0,8 proc. Nyderlandai pranešė, kad ketaminas tapo labiau paplitusiu narkotiku tarp jaunimo naktinio gyvenimo kontekste.
- GHB buvo penktas pagal paplitimą narkotikas, apie kurį 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 10,6 proc. patekimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų ir 27 proc. priėmimo į intensyviosios terapijos skyrių atvejų. 1,7 proc. patekimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės pranešė apie nustatytą LSD ir ketaminą.

HEROINAS IR KITI OPIOIDAI | **Europoje konfiskuoti dideli kiekiai heroino rodo, kad galimai jo vartojimas augs ir didės žala**

2018 m. ir 2019 m. Europoje konfiskavus didelį heroino kiekį, auga susirūpinimas dėl didėjančios pasiūlos poveikio vartojimui. Tiek 2019 m., tiek 2018 m. Europos šalių uostuose, įskaitant Belgiją, Nyderlandus ir Slovėniją, rastos didelės pavienės siuntos, o tai rodo, kad prekyba heroinu įvairinama ir vyksta ne tik sausumos keliais. Europoje gydymą pradėjusių asmenų ir kiti rodikliai rodo, kad heroiną vartojantys asmenys yra senstanti ir mažėjanti grupė. Tačiau reikia sustiprinti stebėseną, kad būtų galima nustatyti bet kokius su šio narkotiko vartojimu susijusius pokyčius. Heroinas ir toliau siejamas su didele dalimi ligų ir mirties atvejų, susijusių su narkotikų vartojimu, Europoje.

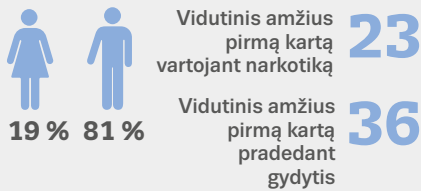
NAUJAUSI DUOMENYS

- 2019 m. ES valstybės narės pranešė apie 26 000 heroino konfiskavimo atvejų (7,9 tonos). Apie didelius konfiskuotus kiekius pranešė Belgija (1,9 tonos), Bulgarija (0,8 tonos), Prancūzija (1 tona), Nyderlandai (1,3 tonos) ir Slovėnija (0,8 tonos). 2019 m.
- Turkija konfiskavo daugiau kaip 20 tonų heroino – didžiausią kiekį per dešimtmetį.
- Vidutinis heroino, kuriuo prekiaujama mažmeniniu mastu, grynumas 2019 m. Europoje svyravo nuo 11 iki 51 proc. – pusėje iš šalių vidutinis grynumas svyravo nuo 18 iki 31 proc. Indeksuojamos tendencijos rodo, kad vidutinis heroino grynumas 2009–2019 m. padidėjo 23 proc., o jo kaina sumažėjo 17 proc.
- 2019 m. buvo pranešta apie beveik 13 000 kitų opioidų konfiskavimo atvejų, kurių kiekis siekė daugiau kaip 1,7 tonos, ir didelis kiekis tablečių. 2019 m. konfiskuotų fentanilio darinių kiekis siekė 15 kilogramų, t. y. daugiau nei dvigubai daugiau nei 2018 m., kai buvo konfiskuoti 6 kilogramai. Nyderlandai pranešė, kad 2020 m. konfiskavo 1 kilogramą fentanilio.
- Nacionaliniai paplitimo įverčiai svyruoja nuo mažiau kaip 1 iki daugiau kaip 7 didelės rizikos grupei priskiriamų opioidų vartotojų 1 000 gyventojų (15–64 metų amžiaus). Apskritai tai reiškia, kad 2019 m. 1 mln. (0,35 proc.) ES gyventojų buvo didelę riziką keliančių opioidų vartotojai. Keturios daugiausia gyventojų turinčios Europos Sąjungos šalys (Vokietija, Ispanija, Prancūzija ir Italija) sudaro daugiau nei du trečdalius (68 proc.) šio įverčio.
- 2019 m. opioidų vartojimas buvo nurodytas kaip pagrindinė priežastis, dėl kurios 84 000 asmenys, arba 27 proc. visų gydytis priklausomybę nuo narkotikų Europoje pradėjusių asmenų, nusprendė pradėti specializuotą priklausomybės nuo narkotikų gydymą. 20 000 jų gydytis pradėjo pirmą kartą.
- Heroinas buvo pagrindinis narkotikas 13 600 (79 proc.) iš 17 300 pirmą kartą gydytis pradedančių asmenų, kurie pranešė, kad vartojo opioidus, t. y. gana stabilus skaičius, palyginti su ankstesniais metais.
- Pirmą kartą priklausomybės nuo heroino gydymą pradedančių asmenų skaičius sumažėjo daugiau nei perpus, palyginti su 2009 m. užfiksuotu didžiausiu rodikliu. 2018–2019 m. 8 iš 20 duomenis surinkusių šalių sumažėjo pirmą kartą priklausomybės nuo heroino gydymą pradedančių asmenų skaičius.
- Heroinas buvo trečias pagal dažnumą narkotikas, apie kurį 2019 m. pranešė tinklo „Euro-DEN Plus“ ligininės, ir kuris sudarė 16 proc. patekimo į liginines dėl ūmaus narkotikų toksiškumo atvejų. 10 iš 26 užregistruotų mirčių ligininėje atvejų mirusiųjų organizme rasta opioidų, dažniausiai kartu su kitais narkotikais.

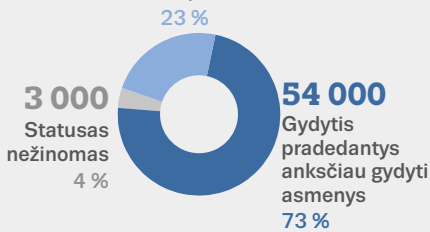
HEROINAS

Gydymą pradantys heroino vartotojai

Ypatybės

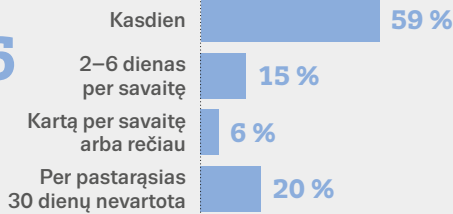

17 000
Pirmą kartą gydytis pradantys asmenys

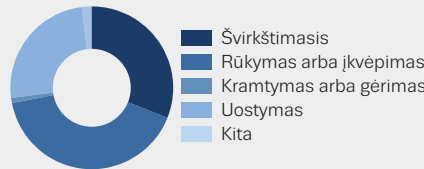

Vartojimo dažnumas per pastarąsias 30 dienų

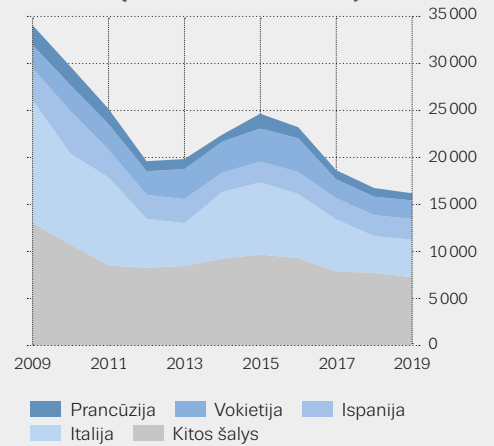
Vidutiniškai vartota 6 dienas per savaitę

Vartojimo būdas

Pirmą kartą gydytis pradančių asmenų skaičiaus tendencijos

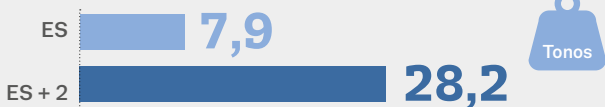
Nurodyti su visais gydytis pradėjančiais asmenimis, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – heroinas, susiję duomenys, neatsižvelgiant į tendencijas. Vokietijos, Švedijos ir Norvegijos duomenys, susiję su gydytis pradėjančiais asmenimis, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas – opioidai. Pirmą kartą gydytis pradėjančių asmenų tendencijos grindžiamos 24 šalių duomenimis. Į tendencijų diagramą įtrauktos tik tos šalys, kurios pateikė bent 8 iš 11 metų duomenis. Trūkstamos vertės interpoliuotos iš artimiausių metų duomenų. Dėl nacionalinių duomenų srauto pokyčių Italijos duomenų nuo 2014 m. negalima palyginti su ankstesnių metų duomenimis.

Konfiskavimo atvejai

Skaičius

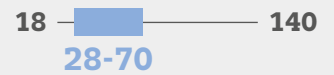

Kiekis

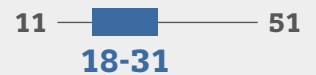

Kaina

(EUR už gramą)

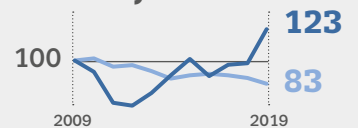

Grynumas (%)

Indeksuojamos tendencijos

Kaina ir grynumas

ES + 2 – tai ES valstybės narės, Turkija ir Norvegija. „Rudojo heroino“ kaina ir grynumas. Nacionaliniai vidurkiai: mažiausios ir didžiausios vertės ir intervalas tarp kvartilų. Įtrauktų šalių rodikliai skiriasi.

Heroino vartojimo rodiklių pokyčiai

Šalių ar ligoninių, kurios praneša apie pokyčius per laikotarpį nuo paskutinio duomenų rinkimo, skaičius

Gydymo dėl priklausomybės nuo heroino – šalys

Patekimo į skubiosios pagalbos skyrių dėl heroino atvejai – ligoninės

Padidėjęs
Nepakitęs
Sumažėjęs

2018–2019 m. asmenų, kurie kreipėsi pirmą kartą dėl priklausomybės nuo heroino, kaip pagrindinio narkotiko, gydymo atvejai; su heroinu susijusių patekimo į „Euro-DEN Plus“ ligonines atvejai 2018–2019 m.

GAMYBA IR PIRMTAKAI | **Organizuotos nusikalstamos grupuotės intensyvi neteisėtą narkotikų gamybą Europoje**

2019 m. Europoje sunaikinta daugiau kaip 370 nelegalių narkotikų gamybos laboratorijų. Didesnis aptiktų objektų skaičius ir įvairesnių narkotikų gamyba rodo, kad nusikaltėliai, siekdami išvengti kovos su prekyba narkotikais priemonių, stengiasi gaminti narkotikus arčiau vartotojų rinkų. Šis pokytis kelia grėsmę vietos aplinkai ir pavojų narkotikus vartojančių žmonių sveikatai. Kovoiant su narkotikų gamyba teisės aktų leidėjams tenka spręsti sudėtingus cheminių medžiagų pirmtakų kontrolės reguliavimo klausimus, o teisėsaugos institucijoms – sudėtingą ir pavojingą problemą.

NAUJAUSI DUOMENYS

- Kanapės:** ES valstybės narės pranešė, kad 2019 m. konfiskuota 3,7 mln. kanapių augalų. Augalų konfiskacija yra vietos gamybos, kuri tampa vis pažangesnė, rodiklis. Pasirodė pranešimų apie nedidelio masto labai stiprių kanapių ekstraktų gamybą.
- Heroinas** 2019 m. Nyderlanduose sunaikintos keturios heroino gamybos vietos. Be to, 6 ES valstybės narės pranešė apie 10 acto rūgšties anhidrido, heroino gamybai reikalingo cheminės medžiagos pirmtako, konfiskavimo atvejų, kurių metu konfiskuota 26 000 litrų produkto (5 atvejai Nyderlanduose ir po vieną Belgijoje, Bulgarijoje, Estijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje). 3 ES valstybės narės taip pat pranešė apie vienuolika sustabdytų acto rūgšties anhidrido siuntų (beveik 7 000 litrų), o tai rodo, kad toliau mėginama nukreipti šią cheminę medžiagą iš teisėto tiekimo.
- Kokainas:** 2019 m. Ispanija pranešė sunaikinusi 5 kokaino laboratorijas (3 antrinio išgavimo, 2 transformavimo), o Belgija pranešė apie konfiskuotą išgavimo įrangą. 2020 m. Nyderlanduose buvo panaikinta išgavimo laboratorija, kurioje per dieną buvo pagaminama apytikriai 150–200 kg kokaino.
- Amfetaminas:** 2019 m. Europos Sąjungoje konfiskuota 14 500 litrų BMK ir 31 tona MAPA (2018 m. – 7 tonos), cheminių medžiagų, naudojamų amfetaminams gaminti.
- Metamfetaminas:** Septynios ES valstybės narės pranešė, kad 2019 m. sunaikintos 267 metamfetamino laboratorijos, tarp jų – didelio masto objektai Belgijoje (3) ir Nyderlanduose (9 2019 m. ir dar 32 2020 m.), kai kuriais atvejais susiję su Europos ir Meksikos gaujomis. 2019 m. 10 kitų ES valstybių narių pranešė apie konfiskuotus 640 kilogramų efedrino ir pseudoefedrino (miltelių ir tablečių).
- MDMA:** 2019 m. keturios ES valstybės narės pranešė apie 28 MDMA laboratorijų sunaikinimą (2018 m. – 23): Nyderlandai – 20, Belgija – 5, Vokietija – 2, iš kurių vienoje buvo gaminamas MDA, ir Lenkija – 1.
- 2019 m. MDMA prekursorių konfiskavimo atveju sumažėjo iki beveik 7 tonų (2018 m. – 16 tonų), tačiau neatrodo, kad būtų sumažėjusi atitinkama MDMA gamyba.
- GHB:** 2019 m. Nyderlandai ir Vokietija pranešė apie 9 laboratorijų, kuriose buvo gaminamas GHB iš GBL, sunaikinimą (atitinkamai 7 ir 2), o Belgija ir Estija taip pat pranešė apie gamybos vietų aptikimą.
- Naujos psichoaktyviosios medžiagos** 2019 m. buvo sunaikintos penkios vietos, susijusios su sintetinių katinonų gamyba: 1 Nyderlanduose ir 4 Lenkijoje. 2019 m. buvo konfiskuota 432 kg sintetinio katinono pirmtako 2-bromo-4-metilpropiofenono (2018 m. – 50 kilogramų), iš kurių 428 kilogramai buvo konfiskuoti Belgijoje, Vokietijoje ir Nyderlanduose.
- 2019 m. daugiau kaip 33 kilogramai N-fenetil-4-piperidono (NPP), fentanilio pirmtako, buvo konfiskuoti dviem atskirais atvejais Estijoje. Belgijoje buvo pranešta apie nekontroliuojamų fentanilio pirmtakų konfiskavimo atvejus (1 kilogramas 4-piperidono monohidrato) ir Vokietijoje (0,1 kilogramo 1-anilinopiperidino).

Nelegalių narkotikų gamyba Europoje

Narkotiko rūšis	Koks Europos vaidmuo gamyboje?	Kokios narkotikų gamybos ir judėjimo kontrolės priemonės taikomos Europoje?	Su kokiais pagrindinėmis problemomis susiduria teisėsaugos institucijos?
Kanapių derva	Dažniausiai importuojama; Europoje pagaminamas nedidelis kiekis	Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas)	Įvairūs kontrabandos maršrutai ir metodai Kontrabanda per nestabilias teritorijas Naudojami įvairių rūšių jūrų laivai (pvz., greitaeigiai kateriai), civilinės aviacijos ir bepiločiai orlaiviai
Džiovintos kanapės	Gaminamos Europoje ir skirtos Europos rinkai	Auginimo vietos Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas)	Lokalizautos ir išskaidytos auginimo vietos, esančios arti vartotojų rinkų, siekiant sumažinti aptikimo riziką Prekybos mažmeniniu mastu juodosiose rinkose apimtis Platinimas naudojant pašto, siuntų išsiuntimo ir pristatymo sistemas
Kokainas	Importuojamas; Europoje gaminamas nedidelis kiekis	Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas) Pirmtako kontrolė Perdirbimo patalpos, kaip antai kristalizacijos ir antrinio išgavimo laboratorijos	Tolesnis kontroliuojamų pirmtakų naudojimas gamyboje Įvairūs kontrabandos maršrutai ir metodai Konteinerių naudojimas gabenimui Uosto administracijos ir kitų institucijų darbuotojų papirkinėjimas
Heroinas	Importuojamas; Europoje gaminamas nedidelis kiekis; iš teisėtai apyvartos į neteisėtą nukreiptų pirmtakų šaltinis (regionas)	Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas) Pirmtako kontrolė Gamybos patalpos	Tolesnis kontroliuojamų pirmtakų nukreipimas į neteisėtą apyvartą Įvairūs kontrabandos maršrutai ir metodai Konteinerių naudojimas gabenimui
Amfetaminas	Gaminamas Europoje, skirtas Europos ir, mažesne dalimi, Artimųjų Rytų rinkoms	Pirmtako kontrolė Gamybos patalpos, įskaitant atliekų sąvartynus Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas)	Gamyboje naudojamos naujoviškos cheminės medžiagos Lokalizuoti perdirbimo ir gamybos požymiai
Metamfetaminas	Gaminamas Europoje ir skirtas Europos ir užsienio rinkoms	Pirmtako kontrolė Gamybos patalpos, įskaitant atliekų sąvartynus Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas)	Tolesnis kontroliuojamų pirmtakų naudojimas gamyboje Gamyboje naudojamos naujoviškos cheminės medžiagos Didėjantis organizuoto nusikalstamumo, taip pat ir iš ES nepriklausančių šalių, vaidmuo
MDMA	Gaminamas Europoje ir skirtas Europos ir užsienio rinkoms	Pirmtako kontrolė Gamybos patalpos, įskaitant atliekų sąvartynus Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas)	Tolesnis kontroliuojamų pirmtakų naudojimas gamyboje Gamyboje naudojamos naujoviškos cheminės medžiagos Prekybos mažmeniniu mastu juodosiose rinkose apimtis Platinimas naudojant pašto, siuntų išsiuntimo ir pristatymo sistemas
Naujos psichoaktyviosios medžiagos	Cheminės medžiagos dažniausiai importuojamos; nedidelė dalis gaminama Europoje; perdirbama Europoje	Tiekimo grandinė (gamyba, gabenimas ir platinimas) Gamybos patalpos	Gamybos vietų aptikimas Įvairios į oficialų sąrašą neįrašytos gamybos medžiagos

SU NARKOTIKAIS SUSIJĘ TEISĖS PAŽEIDIMAI | **Daugėja su narkotikais susijusių teisės pažeidimų, daugiausia – kanapių laikymas ir platinimas**

Su narkotikais susijusių teisės pažeidimų statistika suteikia įžvalgų apie su narkotikais susijusių įstatymų įgyvendinimą. Visų pirma ją įtakoja teisėsaugos veikla, todėl jai įtakos turi veiksniai, kurie daro įtaką šiai veiklai, taip pat registravimo ir ataskaitų teikimo praktika. Taigi nors daugiausia narkotikų pasiūlos ir laikymo pažeidimų susiję su kanapėmis, ir tai rodo, kad šis narkotikas yra populiariausias tarp neteisėtų medžiagų, tai taip pat tai liudija su šiuo narkotiku susijusios politikos svarbą.

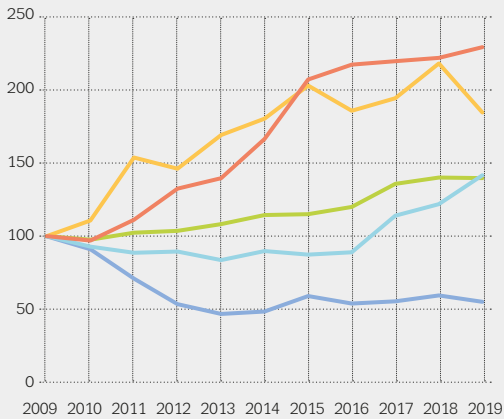
NAUJAUSI DUOMENYS

- Vertinama, kad 2019 m. Europos Sąjungoje padaryta apytiksliai 1,5 mln. su narkotikais susijusių teisės pažeidimų, taigi jų skaičius nuo 2009 m. padidėjo beveik ketvirtadaliu (24 proc.). Dauguma šių pažeidimų (82 proc. arba 1,2 mln.) buvo susiję su narkotikų laikymu asmeniniam vartojimui.
- 2019 m. užregistruota apie 617 000 teisės pažeidimų, iš kurių tris ketvirtadalius sudarė su kanapių vartojimu ar laikymu susiję teisės pažeidimai, dėl kurių šis narkotikas yra žinomas.
- Iš apytikriai 1,5 mln. su narkotikais susijusių teisės pažeidimų, narkotikas yra nurodytas daugiau kaip 1 mln. pažeidimų atvejų, iš kurių 826 000 buvo susiję su laikymu arba vartojimu, 176 000 – su platinimu susiję teisės pažeidimai ir 7 500 – kitų rūšių pažeidimai.
- 2019 m. toliau didėjo per ankstesnius trejus metus stebėta teisės pažeidimų dėl kokaino vartojimo arba laikymo tendencija (76 000).
- 2019 m. registruota beveik 55 000 pažeidimų dėl amfetaminų vartojimo ar laikymo. Nuo 2018 m. pasiekto aukščiausio per 10 metų lygio šis skaičius sumažėjo.
- Pažeidimų dėl MDMA vartojimo ar laikymo 2019 m. toliau daugėjo ir buvo pranešta apie šiek tiek mažiau nei 17 000 pažeidimų, o tai sudaro 2 proc. visų su vartojimu susijusių pažeidimų.
- Pažeidimų dėl heroino vartojimo ar laikymo skaičius ir toliau svyravo ties maždaug 2013 m. pasiektu palyginti žemu lygiu. 2019 m. užregistruota apie 23 000 su tuo susijusių pažeidimų.
- Apskritai nuo 2009 m. su narkotikų platinimu susijusių teisės pažeidimų skaičius Europos Sąjungoje padidėjo 13 proc.; apskaičiuota, kad 2019 m. tokių atvejų buvo apie 209 000.
- Daugiausia pažeidimų susiję su kanapėmis – 2019 m. užregistruota apie 101 000 pažeidimų, kurie sudaro 57 proc. visų su narkotikų platinimu susijusių pažeidimų.
- Nuo 2011 m. daugėjo su MDMA tiekimu susijusių pažeidimų, o 2019 m. užregistruota 7 000 tokių pažeidimų. Su kokaino tiekimu susijusių pažeidimų daugiausia padaugėjo per pastaruosius trejus metus – 2019 m. registruota apie 34 000 pažeidimų. Per tą patį laikotarpį su heroinu susijusių pažeidimų skaičius išliko palyginti stabilus – 2019 m. registruota apie 10 000 su platinimu susijusių pažeidimų.

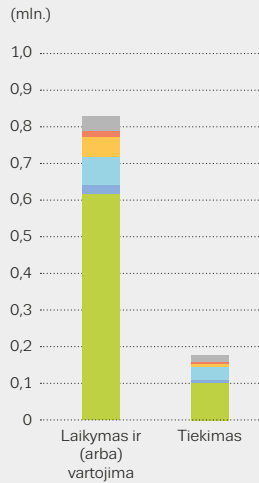
SU NARKOTIKAIS SUSIJĘ TEISĖS PAŽEIDIMAI

Su narkotikais susiję teisės pažeidimai Europos Sąjungoje, susiję su narkotikų vartojimu arba laikymu vartojimo ar platinimo tikslais: indeksuojamos tendencijos ir 2019 m. užregistruoti teisės pažeidimai

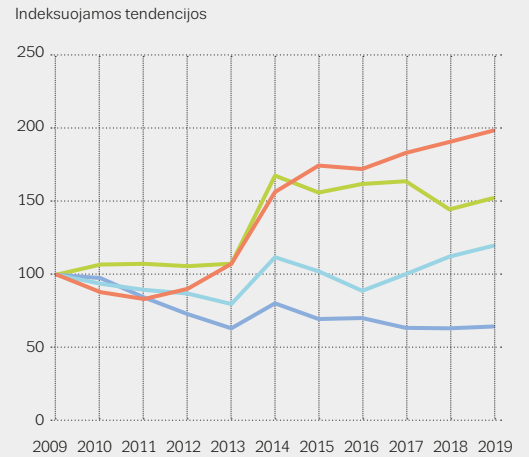
Teisės pažeidimai, susiję su laikymu ir (arba) vartojimu
Indeksuojamos tendencijos

Teisės pažeidimų skaičius

Teisės pažeidimai, susiję su platinimu

Heroinas Kanapės Kokainas Amfetaminai MDMA Kitos medžiagos

Duomenys susiję su teisės pažeidimais, dėl kurių buvo nurodytas registruotas narkotikas. Duomenų apie amfetaminų platinimo pažeidimus yra nedaug, todėl negalima atlikti ES tendencijų analizės.

Manoma, kad 2019 m. Europos Sąjungoje padaryta apytiksliai 1,5 mln. su narkotikais susijusių teisės pažeidimų, taigi jų skaičius nuo 2009 m. padidėjo beveik ketvirtadaliu.

ŠVIRKŠČIAMŪJŲ NARKOTIKŲ VARTOJIMAS | Pirmą kartą nuo heroino vartojimo gydomi asmenys ir toliau mažiau švirkščiasi

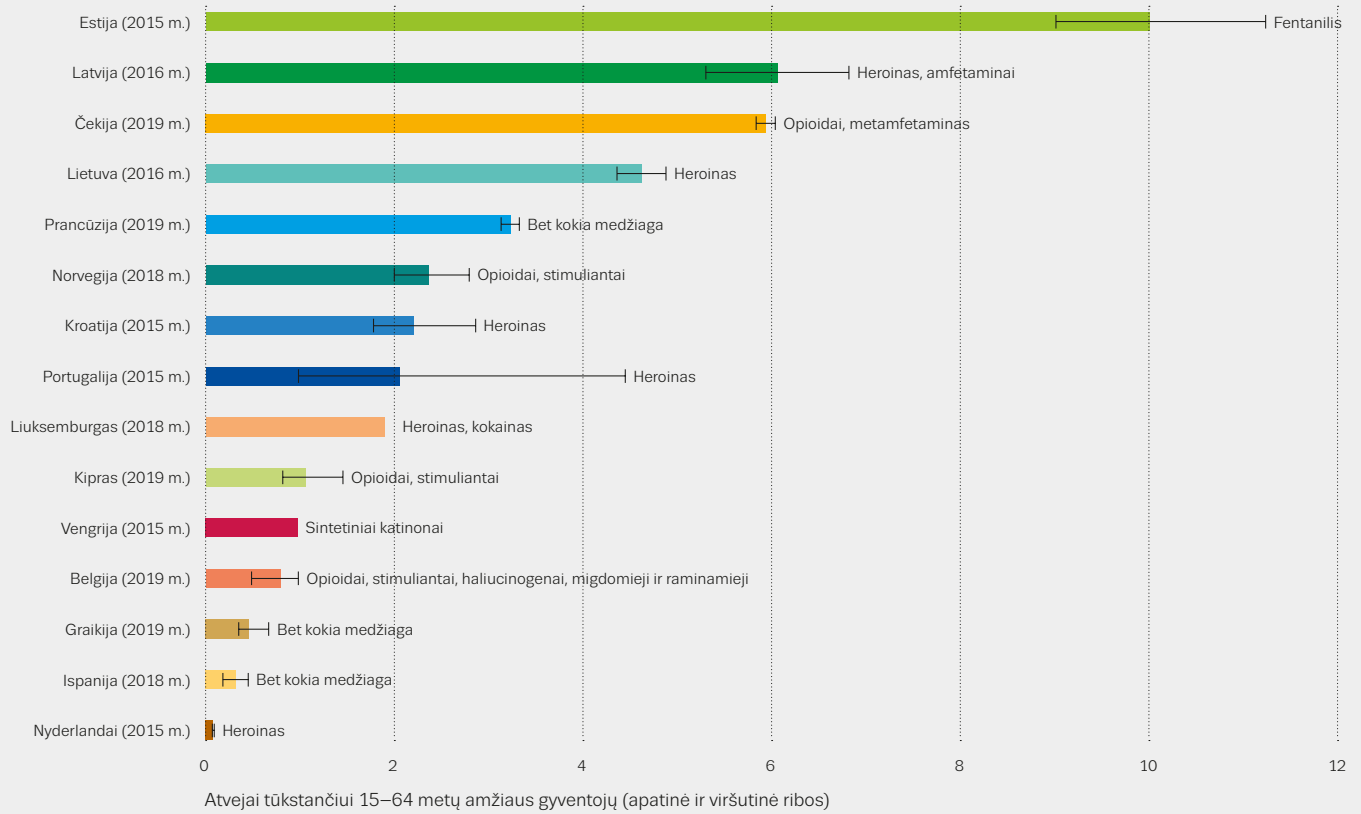
Nors pastarąjį dešimtmetį švirkščiamųjų narkotikų vartojimas Europoje mažėjo, jis tebėra pagrindinė narkotikų keliamos žalos priežastis. Tarp šalių esama didelių skirtumų tiek dėl švirkščiamųjų narkotikų vartojimo, tiek švirkštimosi būdų ir vartojamų medžiagų. Nors tai pirmiausia susiję su heroino vartojimu, kiti narkotikai, įskaitant amfetaminus, kokainą, sintetinius katinonus, pakaitinius opioidinius vaistus ir kitus medikamentus, taip pat yra švirkščiami. Atsižvelgiant į tai, kad didelės rizikos narkotikų vartojimo praktika vis dar yra didelė problema, veiksmingas gydymas ir ankstyvas narkotikų rinkoje prieinamų medžiagų pokyčių užfiksavimas yra pagrindiniai narkotikų politikos klausimai, į kuriuos reikia nukreipti išteklius.

NAUJAUSI DUOMENYS

- Tik 15 šalių turi švirkščiamųjų narkotikų vartojimo paplitimo nuo 2015 m. įverčius, kurie svyruoja nuo mažiau nei 1 atveju 1 000 gyventojų (15–64 metų amžiaus) Belgijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Vengrijoje ir Nyderlanduose iki daugiau nei 10 atvejų Estijoje. Opioidai nurodyti kaip pagrindinis švirkščiamasis narkotikas daugumoje (11) šalių.
- 2019 m. švirkštįmąsi kaip pagrindinį vartojimo būdą nurodė 23 proc. pirmą kartą specializuotą priklausomybės nuo narkotikų gydymą pradėjusių asmenų, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas buvo heroinas – pastebimas sumažėjimas nuo 2013 m., kai jų buvo 35 proc.
- Švirkštimosi paplitimas šioje narkotikų vartotojų grupėje skirtingose šalyse skiriasi; jis svyruoja nuo mažiau kaip 10 proc. Danijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje iki 80 proc. ir daugiau Čekijoje, Latvijoje ir Rumunijoje.
- Švirkštįmąsi kaip pagrindinį narkotikų vartojimo būdą nurodo mažiau nei 1 proc. pirmą kartą gydytis pradedančių kokaino vartotojų, 3 proc. pirmą kartą gydytis pradedančių amfetamino vartotojų ir 31 proc. metamfetamino vartotojų.
- Vis dėlto bendriems metamfetamino vartojimo paplitimo įverčiams įtakos turi Čekija, nes jos vartotojai sudaro daugiau nei 70 proc. pirmą kartą gydytis pradedančių švirkščiamuosius amfetaminus vartojančių asmenų Europoje.
- Kartu vertinant keturis pagrindinius švirkščiamuosius narkotikus, švirkščiamųjų narkotikų vartojimo paplitimas tarp pirmą kartą gydytis pradedančių vartotojų Europoje sumažėjo nuo 22 proc. 2013 m. iki 10 proc. 2019 m.
- 1 166 panaudotų švirkštų, kuriuos 2020 m. surinko ESCAPE tinklas septyniuose Europos miestuose, analizė parodė, kad keturiuose miestuose daugiau nei pusėje švirkštų buvo stimuliantų: katinonų Budapešte ir Paryžiuje, amfetaminų Osle ir Prahoje.
- Daugumoje švirkštų Budapešte ir Osle taip pat rasta heroino, o pakaitiniai opioidiniai vaistai dažniausiai buvo aptinkami švirkštuose Helsinkyje (buprenorfinas), Prahoje (buprenorfinas) ir Vilniuje (metadonas).
- Daugiau kaip 40 proc. švirkštų iš Rygos aptikta fentanilio arba karfentanilio.
- Trečdalyje visų švirkštų buvo du ar daugiau narkotikų, o tai rodo, kad vartojama keli narkotikai arba švirkščiamoji medžiaga naudojama pakartotinai. Dažniausiai pasitaikantis derinys buvo stimuliantų ir opioidų mišinys.

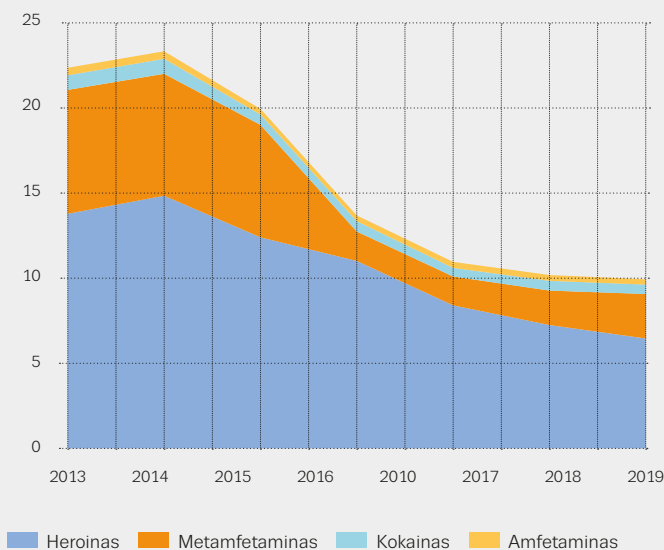
ŠVIRKŠČIAMIEJI NARKOTIKAI

Švirksčiamieji narkotikai. Naujausi pastarųjų 12 mėnesių bet kokių narkotikų švirksčimosi ir pagrindinio švirksčiamojo narkotiko įverčiai

Švirksčiamųjų narkotikų vartojimo paplitimas tarp pirmą kartą gydytis pradedančių vartotojų, kurių pagrindinis vartojamas narkotikas yra heroinas, kokainas, amfetaminai arba metamfetaminas. Procentinė asmenų, kurie švirksčimąsi nurodė kaip pagrindinį vartojimo būdą, dalis

Procentinė dalis

Su pirmą kartą gydytis pradedančiais asmenimis susijusios švirksčiamųjų narkotikų vartojimo tendencijos grindžiamos 23 šalių duomenimis. Į tendencijų diagramą įtrauktos tik tos šalys, kurios pateikė bent 5 iš 7 metų duomenų. Trūkstamos vertės interpoliuotos iš artimiausių metų duomenų.

SU NARKOTIKAIS SUSIJUSIOS INFEKČINĖS LIGOS | **Norint pasiekti ŽIV ir HCV tvaraus vystymo tikslus, būtina didinti gydymo ir prevencijos mastą**

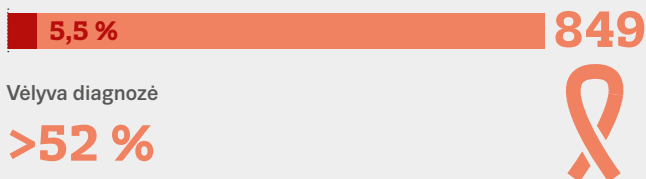
Yra didesnė rizika, kad švirkščiamuosius narkotikus vartojantys žmonės užsikrės tokiais infekcijomis kaip žmogaus imunodeficito virusas (ŽIV) ir hepatito C virusas (HCV) per bendrai naudojamą narkotikų vartojimo medžiagą. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės remia 2030 m. darnaus vystymosi tikslus, kuriais siekiama nutraukti ŽIV / AIDS epidemiją ir kovoti su virusiniais hepatitais. Didesnės galimybės žalos mažinimo ir gydymo nuo narkotikų tarnybose gauti kompleksinius tyrimus ir ŽIV, HBV ir HCV gydymą yra svarbi skubios kovos su ŽIV / AIDS įsipareigojimų ir tęstinės priežiūros dėl HCV tikslų įgyvendinimo dalis, kuria remiami 2030 m. tikslai, ir tai vis dar kelia problemų Europoje.

NAUJAUSI DUOMENYS

- Vertinama, kad 2019 m. Europos Sąjungoje pranešta apie 849 naujas ŽIV diagnozes ir 266 naujus AIDS atvejus, susijusius su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu. Apskritai 5,5 proc. naujų ŽIV diagnozių nustatyta dėl švirkščiamųjų narkotikų vartojimo.
- Nors bendra sergamumo ŽIV tendencija per pastarąjį dešimtmetį mažėjo, Europoje užfiksuoti vietiniai protrūkiai, dažniausiai susiję su švirkščiamaisiais stimuliantais (kokainu ir sintetiniais katinonais).
- 2017–2019 m. Estijoje, Lietuvoje, Rumunijoje ir Lenkijoje atlikti subnacionaliniai serologinio paplitimo tyrimai parodė, kad ŽIV antikūnų paplitimas tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų yra didesnis nei 20 proc.
- Iš ES duomenų matyti, kad 2019 m. pusė naujų su narkotikų švirkštimusi susijusių ŽIV diagnozės atvejų Europos Sąjungoje buvo diagnozuoti vėlai, t. y. kai virusas jau buvo pažeidęs imuninę sistemą.
- 2018 m. Prancūzija, Liuksemburgas ir Austrija pateikė duomenis apie visus ŽIV užsikrėtusių asmenų, vartojančių švirkščiamuosius narkotikus, priežiūros tęstinumo etapus. Iš jų tik Prancūzija pasiekė susijusius skubios kovos su ŽIV / AIDS iki 2030 m. tikslus.
- Naujausi duomenys rodo, kad HCV plitimas tarp švirkščiamuosius narkotikus vartojančių asmenų yra didelis. 2018–2019 m. atskirose valstybėse paimtuose švirkščiamųjų narkotikų vartotojų kraujo mėginiuose HCV antikūnų rasta 15–86 proc. atvejų, o 7 iš 15 šalių teikdamos nacionalinius duomenis nurodė, kad antikūnų paplitimas buvo didesnis nei 50 proc.
- Šešiose šalyse, pateikusiose vietinius arba nacionalinius duomenis apie dabartines infekcijas tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų, nustatytas atlikus HCV RNR (arba antigeno) tyrimus 2013–2019 m., vidutinis paplitimas buvo 44 proc., nuo 15 proc. Belgijoje iki 64 proc. Švedijoje.
- Apskaičiuota, kad septyniose šalyse, kuriose 2018–2019 m. buvo pateikti nacionaliniai duomenys, vidutiniškai 4 proc. (nuo 0,4 proc. Latvijoje iki 8 proc. Ispanijoje) švirkščiamuosius narkotikus vartojančių asmenų šiuo metu yra užsikrėtę HBV. Yra veiksminga vakcina nuo HBV.
- 2019 m. pranešta, kad švirkščiamųjų narkotikų vartotojai susiduria su instituciniais apribojimais bandydami gauti tiesioginio veikimo antivirusinį HCV gydymą 7 ES valstybėse narėse.
- 2019 m. Liuksemburgas ir Norvegija pranešė, kad įvykdė Pasaulio sveikatos organizacijos 2020 m. tikslus – vienam asmeniui, kuris švirkščiasi narkotikus, per metus tenka 200 švirkštų ir 40 proc. didelės rizikos opioidų vartotojų gydomi opioidų pakaitalais.
- Norint pasiekti švirkščiamųjų narkotikų vartotojų priežiūros tęstinumo tikslus, labai svarbu integruoti HCV, HBV ir ŽIV ištyrimą ir gydymą į žalos mažinimo ir priklausomybės nuo narkotikų gydymo paslaugas.

SU NARKOTIKAIS SUSIJUSIOS INFEKČINĖS LIGOS

Nauji ŽIV atvejai, susiję su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu

Vėlyva diagnozė

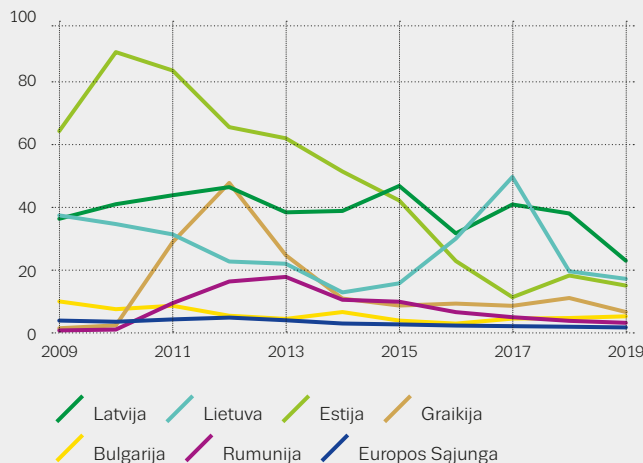
>52 %

Nauji AIDS atvejai, susiję su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu

Su narkotikais susijusios ŽIV tendencijos: ES ir pasirinktos šalys

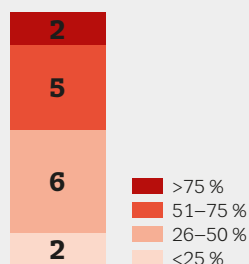
Atveju skaičius milijonui gyventojų

HCV antikūnų paplitimas tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų

15-86
proc. – 15 šalių

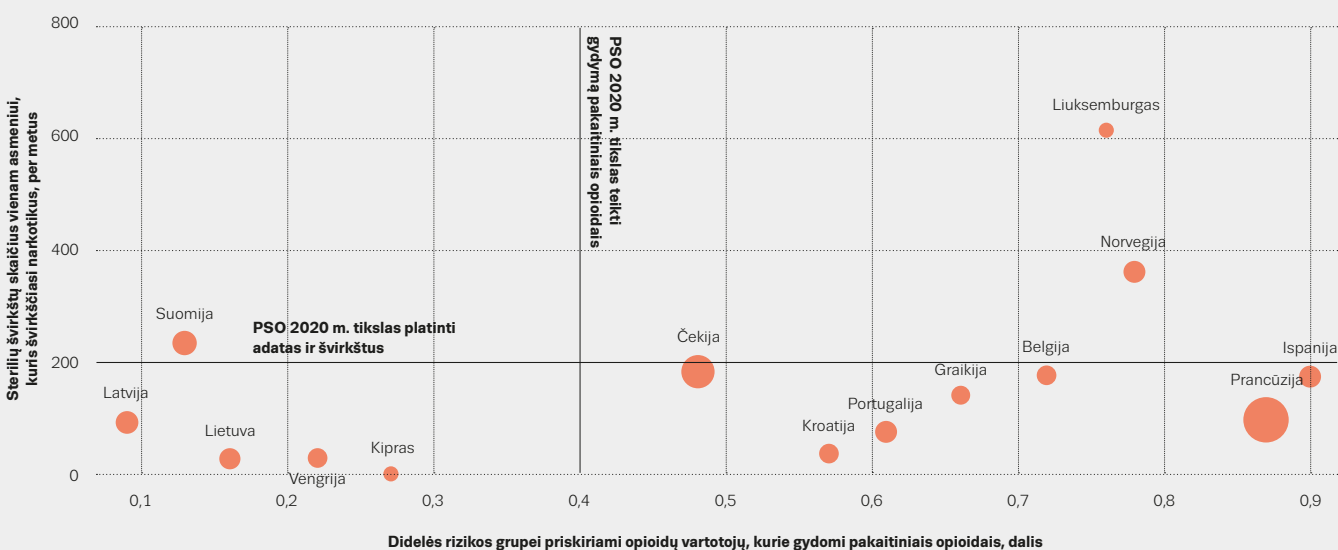
Nacionalinius duomenis turinčios šalys

Dabartinės HCV infekcijos tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų (2018–2019 m.) **15–64 proc.** 4 šalių subnacionalinėse imtyse

Dabartinės HBV infekcijos, 2018–2019 m. nacionaliniai duomenys, vidutiniškai **4 proc. (0,4–8 proc.)** tarp asmenų, vartojančių švirkščiamuosius narkotikus

Adatų ir švirkštų platinimo ir gydymo pakaitiniais opioidais aprėptis pagal PSO 2020 m. tikslus, 2019 m. arba naujausius turimus įverčius

Švirkščiamųjų narkotikų vartotojų skaičius: **129 704** (2019), **65 170** (2018), **637** (2017)

Aprėptis grindžiama naujausiais nacionaliniais švirkščiamųjų narkotikų vartojimo ir didelės rizikos opioidų vartojimo įverčiais, suderintais su žalos mažinimo veiklos duomenimis (ne vėliau kaip per 2 metus). Belgijos gydymo pakaitiniais opioidais aprėpties įvertis nustatytas remiantis 2019 m. atliktu subnacionaliniu tyrimu.

MIRTIES NUO NARKOTIKŲ ATVEJAI | Opioidų ir kitų narkotikų sukeltos mirtys nuo perdozavimo išryškino paslaugų plėtros poreikį

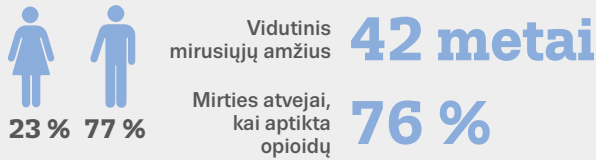
Didelės rizikos medžiagų vartojimas ir kelių narkotikų vartojimas ir toliau lemia mirčių nuo narkotikų atvejus Europoje. Dauguma mirčių, tiesiogiai susijusių su narkotikų vartojimu, yra susijusios su opioidais, daugiausia heroinu kartu su kitais narkotikais, stimulantais, kaip antai kokainas ir amfetaminai, o pastaruoju metu susirūpinimą kelia sintetiniai kanabinoidai, dabar . Mirčių skaičiaus didėjimas tarp įvairių amžiaus grupių, įskaitant paauglius kai kuriose šalyse ir vyresnius nei 50 metų asmenis, atskleidžia problemas, su kuriomis susiduria paslaugų teikėjai, ir esamus paslaugų teikimo modelių iššūkius.

NAUJAUSI DUOMENYS

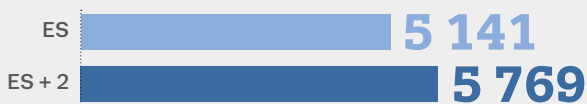
- Nustatyta, kad 2019 m. Europos Sąjungoje buvo ne mažiau kaip 5 141 mirties nuo nelegalių narkotikų perdozavimo atvejų – jų skaičius, palyginti su 2018 m., padidėjo 3 proc. Įtraukus Norvegijos ir Turkijos duomenis, šis bendras skaičius išauga iki 5 769 mirties atvejų – palyginti su patikslintais 2018 m. įverčiais (5 920 mirties atvejų), šis skaičius šiek tiek sumažėjo. Daugumoje Pietų ir Rytų Europos šalių ši tendencija yra priešinga: palyginti su 2018 m., mirčių nuo perdozavimo padaugėjo.
- Apskaičiuota, kad 2019 m. Europos Sąjungoje mirtingumo nuo perdozavimo rodiklis buvo 14,8 mirties atvejo milijonui 15–64 metų gyventojų. Daugiau nei trys ketvirtadaliai (77 proc.) mirusiųjų nuo perdozavimo – vyrai; šis rodiklis siekė 23,7 atvejo milijonui vyrų. Tarp vyrų labiausiai nukentėjo 35–39 metų amžiaus asmenys, kurių mirtingumo rodiklis siekė 37,7 mirčių milijonui, t. y. daugiau nei dvigubai didesnis rodiklis, palyginti su visų amžiaus grupių rodikliais.
- Opioidai, įskaitant heroiną arba jo metabolitai, dažnai vartojami kartu su kitomis medžiagomis, siejami su dauguma Europos Sąjungoje pranešamų mirtino perdozavimo atvejų (76 proc.).
- 2019 m. mirčių nuo heroino ir (arba) morfino padaugėjo Čekijoje, Danijoje, Italijoje, Liuksemburge, Rumunijoje, Slovakijoje, Vokietijoje ir Slovakijoje. Opioidai, išskyrus heroiną, įskaitant metadoną, buprenorfiną, fentanilį ir jo darinius bei tramadolį, siejami su daugeliu mirties nuo perdozavimo atvejų kai kuriose šalyse.
- 2019 m. Europos Sąjungoje užregistruotų mirties atvejų, susijusių su fentaniliu ar jo dariniais, skaičius sumažėjo.
- Tarp duomenis pateikusių šalių 2019 m. padaugėjo su kokainu susijusių mirčių. Kokainas, daugiausia kartu su opioidais, buvo susijęs su daugiau kaip puse mirčių nuo narkotikų, apie kurias pranešta, Ispanijoje ir daugiau kaip ketvirtadaliu Prancūzijoje.
- 2019 m. apie mirtis, susijusias su amfetaminais, pranešė Vokietija (124), Suomija (48), Slovakija (13), Austrija (13), Čekija (12) ir Turkija (55).
- Turkijoje toliau mažėjo mirčių, susijusių su sintetiniais kanabinoidais. Tačiau rizika, susijusi su šiomis medžiagomis, išryškėjo, kai 2020 m. Vengrijoje buvo pranešta apie 21 mirties atvejį.
- Lyginant mirčių skaičių per ilgesnį laikotarpį, bendras mirčių nuo perdozavimo Europos Sąjungoje skaičius nuo 2012 m. išaugo tiek tarp paauglių, tiek visose vyresnių nei 35 metų amžiaus asmenų grupėse, o ypač šis skaičius išaugo tarp vyresnių nei 50 metų amžiaus grupės asmenų – 74 proc.
- Nepaisant bendros senėjimo tendencijos, 2019 m. Europos Sąjungoje, Norvegijoje ir Turkijoje užregistruota 116 mirčių tarp 15–19 metų amžiaus paauglių. Keliose šalyse, palyginti su 2012 m., skaičiai išliko stabilūs arba padidėjo. Toks padidėjimas pagrįstas palyginti nedideliais skaičiais, tačiau juos reikėtų vertinti atidžiai ir stebėti padėtį.

MIRTIES NUO NARKOTIKŲ ATVEJAI

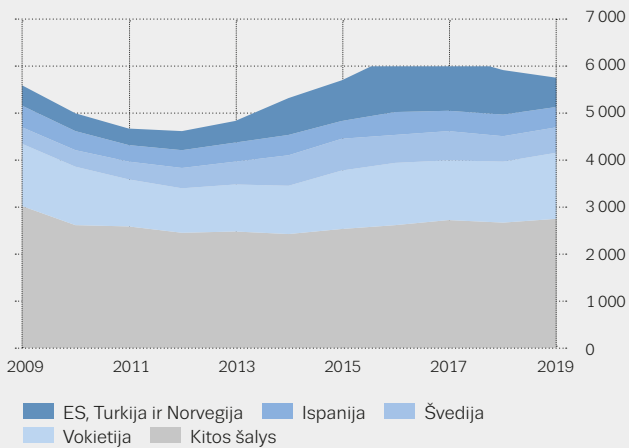
Ypatybės

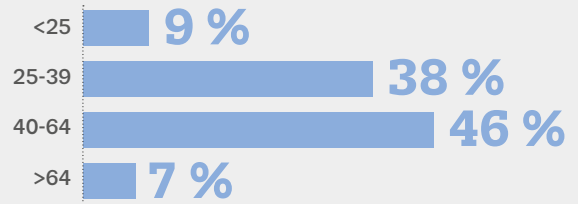
Mirties atvejų skaičius

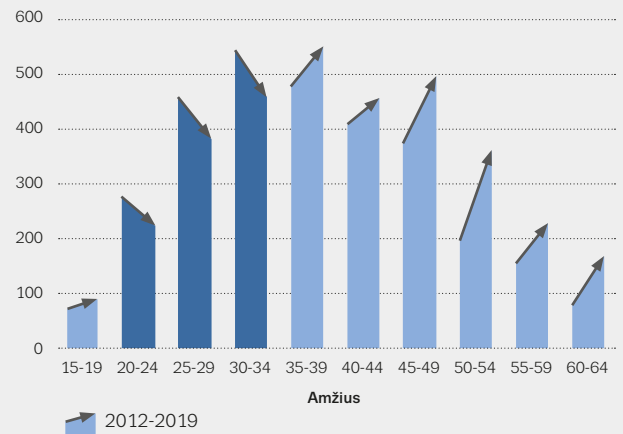
Mirties nuo perdozavimo atvejų skaičiaus tendencijos

Mirusiųjų amžius

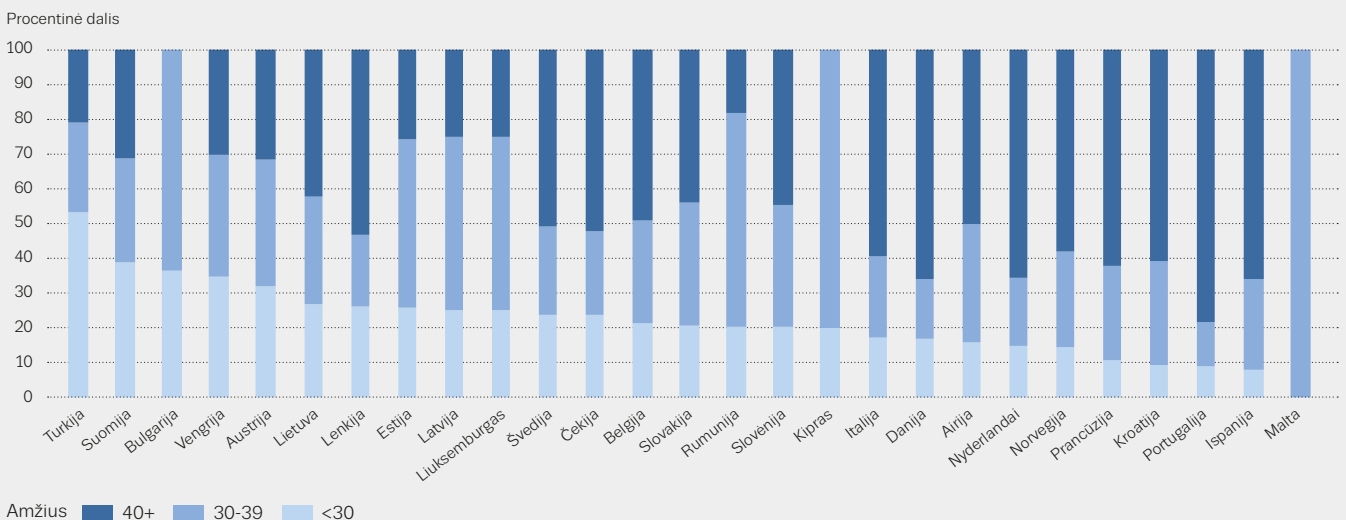

Europos Sąjungoje 2012 ir 2019 m. arba paskutiniais metais nurodytų mirties nuo narkotikų atvejų skaičius pagal amžiaus grupes

Duomenys apie Europos Sąjungą, išskyrus atvejus, kai nurodyta „ES + 2“ (ES, Turkija ir Norvegija). Jeigu nebuvo pateikta 2019 m. duomenų, buvo naudojami 2018 m. arba naujausi duomenys. Dėl metodologinių skirtumų ir galimo kai kurių šalių mažiau nei tikrasis pranešimų teikimo, šalių palyginimai gali būti nepagrįsti.

Europos Sąjungoje, Norvegijoje ir Turkijoje užregistruotų mirties nuo narkotikų atvejų pasiskirstymas pagal amžių 2019 m. arba paskutiniais metais

PRIEDAS

Toliau pateikiami nacionaliniai duomenys, kuriais grindžiami narkotikų vartojimo paplitimo įverčiai, įskaitant duomenis apie probleminę opioidų vartojimą, pakaitinį gydymą, bendrą besigydančių asmenų skaičių, gydymą pradėjusių asmenų skaičių, švirkščiamųjų narkotikų vartojimą, mirties nuo narkotikų atvejus, su narkotikais susijusias infekcines ligas, švirkštų išdavimą ir konfiskavimo atvejus. Šie duomenys paimti iš EMCDDA 2021 m. statistinio biuletenio, kuriame pateikiamos pastabos ir metaduomenys, ir yra jo dalis. Nurodyti metai, su kuriais šie duomenys yra susiję.

LENTELĖ A1

OPIOIDAI

Šalis	Probleminio opioidų vartojimo įvertis		Per metus gydymą pradėję asmenys						Asmenys, kuriems taikomas pakaitinis gydymas
			Procentinė opioidų vartotojų dalis tarp asmenų, kurie kreipėsi dėl gydymo			Procentinė opioidus besiširkščiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis			
			Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys	
	Įvertio metai	Atvejų skaičius 1 000 gyventojų	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	Skaičius
Belgija	–	–	19,8 (2 326)	6,4 (271)	28 (1 919)	12,7 (268)	8,2 (20)	13,4 (234)	16 030
Bulgarija	–	–	80 (762)	46,1 (95)	90,2 (617)	66,2 (501)	55,3 (52)	66,2 (406)	3 072
Čekija	2019	1,5-1,6	11,3 (495)	7,6 (151)	14,9 (334)	66,3 (325)	62,4 (93)	68,7 (228)	5 000
Danija	2016	4,0-9,6	11 (565)	6,3 (151)	15,6 (404)	15 (85)	2,6 (4)	19,8 (80)	6 600
Vokietija (†)	2018	2,2-2,6	16 (6 835)	8,5 (1972)	– (–)	19,6 (915)	17,6 (246)	– (–)	79 700
Estija	–	–	93,4 (271)	87,4 (76)	95,5 (150)	69,3 (187)	72 (54)	80,7 (121)	1 054
Airija	2014	6,1-7,0	38,8 (3 981)	17 (674)	55,9 (3 094)	30,3 (1 148)	17,4 (116)	33,8 (998)	10 318
Graikija	2019	1,8-2,7	54,2 (2 124)	31,6 (522)	70,8 (1 592)	24,4 (511)	17,2 (89)	26,8 (422)	9 708
Ispanija	2018	1,4-2,8	23,7 (11 354)	11,7 (2 888)	37,9 (8 098)	12,1 (1 331)	5,6 (159)	14,1 (1 110)	58 447
Prancūzija	2019	4,9-5,2	23,9 (11 091)	11,2 (1 361)	37,9 (6 849)	16,2 (1 566)	10,6 (132)	17,9 (1 086)	177 100
Kroatija	2015	2,5-4,0	– (–)	23,6 (242)	87,5 (5 148)	– (–)	31,4 (58)	69,4 (3 530)	5 202
Italija	2019	7,2-7,9	40,7 (15 568)	27 (4 350)	50,6 (11 218)	44,2 (5 582)	30,1 (961)	49 (4 621)	75 711
Kipras	2019	1,3-2,3	18,7 (182)	11,1 (62)	29,9 (117)	53 (96)	37,7 (23)	60,7 (71)	277
Latvija	2017	4,7-7,0	49,4 (399)	28,7 (123)	72,8 (276)	82,8 (323)	73,8 (90)	86,9 (233)	710
Lietuva	2016	2,7-6,5	80,5 (649)	48,7 (57)	87,8 (581)	77,9 (504)	73,7 (42)	– (–)	1 033
Liuksemburgas	2018	3,5	46,2 (176)	25,4 (34)	59,4 (139)	48,7 (75)	53,1 (17)	47,9 (57)	1 099
Vengrija	2010-11	0,4-0,5	3,5 (162)	1,6 (49)	8,9 (96)	43 (64)	22,4 (11)	54,3 (50)	629
Malta	2019	3,0-3,5	58 (1 126)	19,6 (68)	66,3 (1 058)	41,2 (464)	16,2 (11)	42,8 (453)	777
Nyderlandai (‡)	2012	1,1-1,5	11,5 (1 262)	6,2 (402)	19,3 (860)	6,1 (39)	7,6 (13)	5,6 (26)	5 241
Austrija	2019	5,2-5,5	47,3 (2 043)	30,1 (542)	59,6 (1 501)	30,5 (473)	16,9 (67)	35,2 (406)	19 587
Lenkija	2014	0,4-0,7	15,5 (1 002)	6,4 (197)	24,1 (779)	50,3 (495)	36,8 (71)	53,8 (412)	3 021
Portugalija	2018	3,0-7,0	34,2 (1 136)	17,8 (346)	57,6 (790)	11,4 (124)	7 (23)	13,4 (101)	16 867
Rumunija	2017	0,8-2,9	25,4 (1 087)	12,6 (390)	59 (697)	79,6 (855)	76,5 (293)	81,3 (562)	1 905
Slovenija	2019	2,3-2,4	79,6 (148)	60,8 (31)	86,7 (117)	37,8 (56)	12,9 (4)	44,4 (52)	3 301
Slovakija	2019	2,0-2,4	23,5 (774)	7,8 (100)	34 (648)	69,6 (530)	53,5 (53)	72,6 (464)	661
Suomija	2017	6,9-8,6	46,1 (240)	35,8 (77)	53,3 (163)	74,1 (177)	74 (57)	74,1 (120)	3 329

Šalis	Probleminio opioidų vartojimo įvertis		Per metus gydymą pradėję asmenys						Asmenys, kuriems taikomas pakaitinis gydymas
			Procentinė opioidų vartotojų dalis tarp asmenų, kurie kreipėsi dėl gydymo			Procentinė opioidus besišvirkščiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis			
			Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys	
	Įverčio metai	Atvejų skaičius 1 000 gyventojų	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	
Švedija (°)	–	–	24,1 (10 293)	16,2 (2 266)	28,6 (7 697)	63,9 (101)	– (–)	– (–)	4 014
Turkija	2011	0,2-0,5	64,5 (7 164)	49,9 (2 132)	74,4 (4 995)	18,7 (1 339)	14,7 (313)	20,4 (1 021)	7 164
Norvegija (°)	2013	2,0-4,1	16,8 (1 018)	10,6 (280)	21,6 (738)	– (–)	– (–)	– (–)	7 900
Europos Sąjunga	–	–	25,6 (76 051)	13,6 (17 497)	41 (54 942)	29,3 (16 795)	21,5 (2 759)	37,2 (15 843)	510 393
ES, Turkija ir Norvegija	–	–	26,8 (84 233)	14,7 (19 909)	42,1 (60 675)	28,1 (18 134)	20,5 (3 072)	35,4 (16 864)	525 457
Jungtinė Karalystė (°)	2014-15	8,3-8,7	47,8 (54 560)	21 (7 429)	59,9 (47 051)	28,5 (10 501)	12,8 (513)	30,4 (9 974)	148 287

Probleminio opioidų vartojimo įverčiai yra susiję su 15–64 metų amžiaus gyventojais.

Duomenys apie gydytis pradėjusius asmenis susiję su 2019 m. arba paskutiniais metais, kurių duomenys pateikti: Bulgarija, Čekija, Danija ir Ispanija (2018 m.), Latvija, (2017 m.), Estija (2016 m.), Nyderlandai (2015 m.)

Duomenys apie asmenis, kuriems taikomas pakaitinis gydymas, susiję su 2019 m. arba paskutiniais metais, kurių duomenys buvo pateikti: Ispanija, Prancūzija, Italija, Slovėnija ir Švedija (2018 m.), Danija (2017), Nyderlandai ir Suomija (2015).

(°) Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys 2018 m.

(°) Duomenys apie asmenis, kuriems taikomas pakaitinis gydymas, nėra išsamūs.

(°) Gydytis pradėjusių asmenų duomenys susiję su priežiūra ligoninėse ir specializuotos ambulatorinės priežiūros įstaigose. Pateikti duomenys nevisiškai atspindi realią situaciją šalyje.

(°) Nurodyta mažiausia procentinė dėl su opioidais susijusių problemų besigydančių asmenų dalis, neįtraukiant opioidų vartotojų, kurie užregistruoti kaip kelių narkotikų vartotojai.

(°) Apskaičiuojant didelę riziką keliančio opioidų vartojimo paplitimo įvertį neįtraukta Šiaurės Airija. Asmenys, kuriems taikomas pakaitinis gydymas Anglijoje ir Velse.

LENTELĖ A2

KOKAINAS

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys					
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Kokaino vartotojų dalis tarp gydytis pradedančių asmenų			Procentinė kokainą besišvirkščiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėję asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys
					% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)
Belgija	2018	–	2,9	1	27,9 (3 277)	28,1 (1 181)	27,1 (1 856)	3,8 (116)	0,6 (7)	5,7 (98)
Bulgarija	2016	0,9	0,5	3	4,2 (40)	10,7 (22)	2,3 (16)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Čekija	2019	1,7	0,3	2	0,9 (40)	1,2 (23)	0,8 (17)	2,6 (1)	– (–)	6,2 (1)
Danija	2017	6,4	3,9	2	18,9 (971)	21,3 (511)	16,7 (432)	1,7 (16)	0,2 (1)	3,6 (15)
Vokietija (1)	2018	4,1	2,4	1	7,4 (3 154)	6,6 (1 533)	– (–)	1,9 (41)	1,7 (18)	– (–)
Estija	2018	5,0	2,8	2	0,3 (1)	1,1 (1)	– (–)	– (–)	– (–)	– (–)
Airija	2015	7,8	2,9	3	24,1 (2 471)	31,6 (1 256)	17,8 (987)	1,1 (26)	0,7 (9)	1,4 (14)
Graikija	2015	1,3	0,6	1	12,5 (488)	16,5 (273)	9,5 (213)	7,8 (38)	2,6 (7)	14,6 (31)
Ispanija	2020	11,2	3,2	2	43,7 (20 981)	44,1 (10 871)	43,1 (9 226)	0,8 (167)	0,4 (41)	1,4 (122)
Prancūzija	2017	5,6	3,2	3	11,5 (5 327)	10,3 (1 252)	13 (2 354)	7,2 (352)	3 (35)	11,1 (242)
Kroatija	2019	4,8	3,9	2	– (–)	6,3 (65)	1,7 (100)	– (–)	6,2 (4)	6,1 (6)
Italija	2017	6,9	1,7	2	34,5 (13 215)	38,9 (6 255)	31,4 (6 960)	2,3 (273)	1,4 (79)	3,1 (194)
Kipras	2019	1,8	0,9	4	21,4 (208)	17,8 (99)	25,8 (101)	4,9 (10)	1 (1)	7 (7)
Latvija	2015	1,5	1,2	2	0,5 (4)	0,7 (3)	0,3 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Lietuva	2016	0,7	0,3	2	1,9 (15)	6 (7)	0,6 (4)	21,4 (3)	– (–)	– (–)
Liuksemburgas	2019	2,9	0,9	2	19,7 (75)	11,9 (16)	22,6 (53)	55,9 (38)	50 (8)	59,6 (28)
Vengrija	2019	1,7	0,6	3	4,1 (186)	4,5 (141)	3,3 (36)	0,5 (1)	0 (0)	2,8 (1)
Malta	2013	0,5	–	2	26,1 (507)	48,7 (169)	21,2 (338)	9,7 (49)	2,4 (4)	13,3 (45)
Nyderlandai	2019	6,5	4,6	2	24,3 (2 675)	20,8 (1 357)	29,6 (1 318)	0,4 (5)	0,1 (1)	0,6 (4)
Austrija	2015	3,0	0,4	2	11,9 (514)	13,6 (244)	10,7 (270)	5,7 (28)	2,6 (6)	8,4 (22)
Lenkija	2018	0,7	0,5	2	3,1 (202)	2,8 (86)	3,5 (112)	0,5 (1)	0 (0)	0,9 (1)
Portugalija	2016	1,2	0,3	2	22,6 (749)	25,7 (499)	18,2 (250)	2,5 (18)	1,2 (6)	5 (12)
Rumunija	2019	1,6	0,7	2	2,5 (107)	3 (94)	1,1 (13)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Slovėnija	2018	2,7	1,8	3	4,8 (9)	3,9 (2)	5,2 (7)	22,2 (2)	0 (0)	28,6 (2)

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys					
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Kokaino vartotojų dalis tarp gydytis pradėjančių asmenų			Procentinė kokainą besišvirkščiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėjančios asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys	Gydytis pradėjančios anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėjančios asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys	Gydytis pradėjančios anksčiau gydyti asmenys
					% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)
Slovakija	2019	0,9	0,2	1	1,3 (44)	2,1 (27)	0,8 (15)	2,5 (1)	– (–)	7,7 (1)
Suomija	2018	3,2	1,5	1	0,4 (2)	0,9 (2)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Švedija (²)	2017	–	2,5	2	1,8 (788)	3,4 (470)	0,8 (223)	25 (1)	– (–)	– (–)
Turkija	2017	0,2	0,1	–	2,6 (291)	2,6 (109)	2,4 (163)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Norvegija	2019	5,2	2,8	2	2,9 (178)	3,8 (102)	2,2 (76)	– (–)	– (–)	– (–)
Europos Sąjunga	–	4,8	2,1	–	18,8 (56 050)	20,6 (26 459)	18,6 (24 902)	2,4 (1 187)	1 (227)	3,7 (846)
ES, Turkija ir Norvegija	–	–	–	–	18 (56 519)	19,7 (26 670)	17,4 (25 141)	2,4 (1 187)	1 (227)	3,7 (846)
Jungtinė Karalystė	2018	10,1	5,3	5	21,4 (24 473)	26,9 (9 480)	19 (14 916)	1,9 (304)	0,4 (25)	2,9 (273)

Paplitimo bendroje populiacijoje duomenys: Narkotikų vartojimo duomenys apima tik Anglijos ir Velso duomenis. 18–64 ir 18–34 metų amžiaus grupėse Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje ir Vengrijoje; 16–64 ir 16–34 metų – Danijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Norvegijoje; 18–65 metų – Maltoje; 17–34 metų – Švedijoje.

Vartojimo paplitimo tarp mokyklinio amžiaus gyventojų įverčiai paimti iš 2019 m. ESPAD tyrimo, išskyrus Belgiją (2019 m., tik Flandrija), Liuksemburgą (2014 m.) ir Jungtinę Karalystę (2018 m., tik Anglija, 15 metų amžiaus). Vokietijos 2019 m. ESPAD duomenys susiję tik su Bavarija.

Duomenys apie gydytis pradėjusius asmenis susiję su 2019 m. arba paskutiniaisiais metais, kurių duomenys pateikti: Bulgarija, Čekija, Danija ir Ispanija (2018 m.), Latvija, (2017 m.), Estija (2016 m.), Nyderlandai (2015 m.)

(¹) Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys 2018 m.

(²) Gydytis pradėjusių asmenų duomenys susiję su priežiūra ligoninėse ir specializuotos ambulatorinės priežiūros įstaigose. Pateikti duomenys nevisiškai atspindi realią situaciją šalyje.

LENTELĖ A3

AMFETAMINAI

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys					
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Procentinė amfetaminų vartotojų dalis tarp gydytis pradedančių asmenų			Procentinė amfetaminus besišivirkš- čiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėdantys asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėdantys asmenys	Gydytis pradėdantys anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėdantys asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėdantys asmenys	Gydytis pradėdantys anksčiau gydyti asmenys
					% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)
Belgija	2018	–	0,8	1	9,4 (1 100)	6,7 (282)	11,3 (776)	15,7 (142)	8,4 (18)	18,2 (120)
Bulgarija	2016	1,5	1,8	3	10 (95)	24,3 (50)	5,3 (36)	6,5 (6)	2 (1)	2,9 (1)
Čekija	2019	1,9	1,0	1	68,1 (2 986)	68,1 (1 361)	67,5 (1 510)	63,4 (1 818)	59,7 (794)	66,6 (980)
Danija	2017	7,0	1,4	1	6,1 (312)	5 (121)	7,1 (183)	3 (9)	2,5 (3)	3,5 (6)
Vokietija (1)	2018	4,1	2,9	2	15 (6 377)	13,6 (3 163)	– (–)	1,8 (72)	1,5 (32)	– (–)
Estija	2018	6,1	2,1	3	3,8 (11)	6,9 (6)	2,5 (4)	50 (5)	66,7 (4)	33,3 (1)
Airija	2015	4,1	0,6	2	0,6 (57)	0,9 (37)	0,3 (18)	12,3 (7)	16,2 (6)	5,6 (1)
Graikija	–	–	–	1	1,2 (47)	1,3 (22)	1,1 (25)	10,9 (5)	9,1 (2)	12,5 (3)
Ispanija	2020	4,3	1,1	1	1,6 (755)	1,7 (425)	1,4 (305)	1,2 (9)	1,9 (8)	0,3 (1)
Prancūzija	2017	2,2	0,6	1	0,6 (261)	0,7 (84)	0,5 (94)	10,7 (21)	7,4 (5)	11,8 (9)
Kroatija	2019	4,6	3,5	2	– (–)	5,6 (58)	1,1 (67)	– (–)	1,8 (1)	0 (0)
Italija	2017	2,4	0,3	1	0,2 (89)	0,3 (55)	0,2 (34)	2,6 (2)	2,2 (1)	3,1 (1)
Kipras	2019	0,4	0,2	2	8,6 (84)	7 (39)	10,5 (41)	16,9 (14)	15,4 (6)	20 (8)
Latvija	2015	1,9	0,7	2	17,5 (141)	22,9 (98)	11,3 (43)	64,1 (84)	54,9 (50)	85 (34)
Lietuva	2016	1,2	0,5	1	3,2 (26)	9,4 (11)	1,7 (11)	12,5 (3)	– (–)	– (–)
Liuksemburgas	2019	1,3	0,3	1	0,5 (2)	– (–)	0,9 (2)	– (–)	– (–)	– (–)
Vengrija	2019	1,5	0,8	3	12,6 (579)	12,8 (399)	12,2 (132)	3,5 (20)	1,5 (6)	8,5 (11)
Malta	2013	0,3	–	1	0,3 (5)	0,6 (2)	0,2 (3)	20 (1)	50 (1)	
Nyderlandai	2019	5,5	4,1	1	7,4 (817)	7,5 (487)	7,4 (330)	1,3 (4)	1 (2)	1,9 (2)
Austrija	2015	2,2	0,9	2	5,4 (233)	5,9 (107)	5 (126)	1,9 (4)	2,1 (2)	1,7 (2)
Lenkija	2018	2,4	1,4	3	33 (2 137)	35,8 (1 109)	30,1 (974)	1,7 (35)	0,8 (9)	2,5 (24)
Portugalija	2016	0,4	0,0	2	0,1 (4)	0,2 (3)	0,1 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Rumunija	2019	0,2	0,1	1	1,3 (54)	1,5 (47)	0,6 (7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Slovenija	2018	2,3	1,1	1	1,1 (2)	2 (1)	0,7 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Slovakija	2019	0,9	0,2	1	42 (1 385)	49,7 (639)	37,1 (708)	26 (348)	22,8 (145)	27,9 (188)
Suomija	2018	4,7	3,0	2	23,6 (123)	22,8 (49)	24,2 (74)	77,9 (95)	63,3 (31)	87,7 (64)

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys					
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Procentinė amfetaminų vartotojų dalis tarp gydytis pradėjančių asmenų			Procentinė amfetaminus besišvirkščiančių (pagrindinis vartojimo būdas) vartotojų dalis		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėjančios asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys	Gydytis pradėjančios anksčiau gydyti asmenys	Visi gydytis pradėjančios asmenys	Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys	Gydytis pradėjančios anksčiau gydyti asmenys
					% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)	% (skaičius)
Švedija (²)	2017	–	1,2	2	7,1 (3 035)	8,3 (1 166)	5 (1 351)	51,9 (70)	– (–)	– (–)
Turkija	2017	0,0	–	–	10,8 (1 196)	16,9 (722)	6,9 (463)	1 (12)	1,1 (8)	0,9 (4)
Norvegija	2019	3,5	0,3	2	13,1 (796)	9,9 (262)	15,6 (534)	– (–)	– (–)	– (–)
Europos Sąjunga	–	3,0	1,4	–	7 (20 717)	7,6 (9 821)	5,1 (6 856)	19,3 (2 774)	15,8 (1 127)	29,1 (1 456)
ES, Turkija ir Norvegija	–	–	–	–	7,2 (22 709)	8 (10 805)	5,4 (7 853)	17,9 (2 786)	14,5 (1 135)	26,7 (1 460)
Jungtinė Karalystė	2018	8,6	1,0	2	1,9 (2 213)	2,6 (910)	1,6 (1 293)	14,1 (213)	8,9 (51)	17,5 (162)

Paplitimo bendroje populiacijoje duomenys: Narkotikų vartojimo duomenys apima tik Anglijos ir Velso duomenis. 18–64 ir 18–34 metų amžiaus grupėse Prancūzijoje, Vokietijoje ir Vengrijoje; 16–64 ir 16–34 metų – Danijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Norvegijoje; 18–65 metų – Maltoje; 17–34 metų – Švedijoje.

Vartojimo paplitimo tarp mokyklinio amžiaus gyventojų įverčiai paimti iš 2019 m. ESPAD tyrimo, išskyrus Belgiją (2019 m., tik Flandrija), Liuksemburgą (2014 m.) ir Jungtinę Karalystę (2018 m., tik Anglija, 15 metų amžiaus). Vokietijos 2019 m. ESPAD duomenys susiję tik su Bavarija.

Duomenys apie gydytis pradėjusius asmenis susiję su 2019 m. arba paskutiniaisiais metais, kurių duomenys pateikti: Bulgarija, Čekija, Danija ir Ispanija (2018 m.), Latvija, (2017 m.), Estija (2016 m.), Nyderlandai (2015 m.)

Švedijos ir Norvegijos duomenys apie pradėjusius gydytis asmenis yra susiję su „stimuliantais, išskyrus kokainą“.

(¹) Pirmą kartą gydytis pradėjančios asmenys 2018 m.

(²) Gydytis pradėjusių asmenų duomenys susiję su priežiūra ligoninėse ir specializuotos ambulatorinės priežiūros įstaigose. Pateikti duomenys nevisiškai atspindi realią situaciją šalyje.

LENTELĖ A4

MDMA

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys		
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Procentinė MDMA vartotojų dalis tarp gydytis pradėjančių asmenų		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėję asmenys % (skaičius)	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys % (skaičius)	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys % (skaičius)
Belgija	2018	–	2,5	2	0,4 (46)	0,7 (31)	0,1 (10)
Bulgarija	2016	2,1	3,1	3	0,7 (7)	3,4 (7)	0 (0)
Čekija	2019	5,6	3,2	4	0,3 (14)	0,4 (7)	0,2 (5)
Danija	2017	3,2	1,5	2	– (–)	– (–)	– (–)
Vokietija (¹)	2018	3,9	2,8	2	0,8 (328)	0,8 (176)	– (–)
Estija	2018	5,4	2,5	5	0,3 (1)	– (–)	0,6 (1)
Airija	2015	9,2	4,4	3	0,4 (45)	0,9 (37)	0,1 (8)
Graikija	2015	0,6	0,4	1	0,2 (6)	0,3 (5)	0 (1)
Ispanija	2020	5,0	1,6	1	0,2 (72)	0,2 (57)	0,1 (14)
Prancūzija	2017	3,9	1,3	2	0,4 (192)	0,5 (66)	0,3 (52)
Kroatija	2019	4,2	2,6	2	– (–)	0,7 (7)	0,2 (13)
Italija	2017	2,7	0,8	1	0,2 (59)	0,1 (24)	0,2 (35)
Kipras	2019	1,2	0,4	3	0,1 (1)	– (–)	0,3 (1)
Latvija	2015	2,4	0,8	5	0,4 (3)	0,2 (1)	0,5 (2)
Lietuva	2016	1,7	1,0	3	0,1 (1)	– (–)	– (–)
Liuksemburgas	2019	2,0	0,9	1	– (–)	– (–)	– (–)
Vengrija	2019	2,5	1,1	3	2,4 (109)	2,5 (78)	1,9 (21)
Malta	2013	0,7	–	1	0,9 (18)	1,2 (4)	0,9 (14)
Nyderlandai	2019	10,8	8,5	3	0,7 (80)	1 (67)	0,3 (13)
Austrija	2015	2,9	1,1	3	0,8 (36)	1,1 (20)	0,6 (16)
Lenkija	2018	1,0	0,5	3	0,4 (28)	0,5 (16)	0,3 (11)
Portugalija	2016	0,7	0,2	3	0,5 (15)	0,8 (15)	
Rumunija	2019	1,0	0,8	1	1,8 (77)	2,3 (72)	0,4 (5)
Slovenija	2018	2,9	1,3	3	1,6 (3)	3,9 (2)	0,7 (1)
Slovakija	2019	3,1	1,0	3	0,3 (10)	0,4 (5)	0,3 (5)
Suomija	2018	5,0	2,6	1	0,6 (3)	0,5 (1)	0,7 (2)
Švedija	2017	–	2,0	2	– (–)	– (–)	– (–)
Turkija	2017	0,4	0,2	–	2,2 (239)	3,1 (133)	1,5 (103)
Norvegija	2019	3,3	1,1	2	– (–)	– (–)	– (–)
Europos Sąjunga	–	3,6	1,9	–	0,4 (1 154)	0,5 (698)	0,2 (230)
ES, Turkija ir Norvegija	–	–	–	–	0,4 (1 393)	0,6 (831)	0,2 (333)
Jungtinė Karalystė	2018	9,1	3,1	4	0,4 (450)	0,9 (324)	0,2 (126)

Paplitimo bendroje populiacijoje duomenys: Narkotikų vartojimo duomenys apima tik Anglijos ir Velso duomenis. 18–64 ir 18–34 metų amžiaus grupėse Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje ir Vengrijoje; 16–64 ir 16–34 metų – Danijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Norvegijoje; 18–65 metų – Maltoje; 17–34 metų – Švedijoje.

Vartojimo paplitimo tarp mokyklinio amžiaus gyventojų įverčiai paimti iš 2019 m. ESPAD tyrimo, išskyrus Belgiją (2019 m., tik Flandrija), Liuksemburgą (2014 m.) ir Jungtinę Karalystę (2018 m., tik Anglija, 15 metų amžiaus). Vokietijos 2019 m. ESPAD duomenys susiję tik su Bavarija.

Duomenys apie gydytis pradėjusius asmenis susiję su 2019 m. arba paskutiniaisiais metais, kurių duomenys pateikti: Bulgarija, Čekija, Danija ir Ispanija (2018 m.), Latvija, (2017 m.), Estija (2016 m.), Nyderlandai (2015 m.)

(¹) Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys 2018 m.

LENTELĖ A5

KANAPĖS

Šalis	Tyrimo metai	Paplitimo įverčiai			Per metus gydymą pradėję asmenys		
		Bendroji populiacija		Mokiniai	Procentinė kanapių vartotojų dalis tarp gydytis pradėjančių asmenų		
		Nors kartą gyvenime, (15–64 metų amžiaus) suaugusieji %	Per pastaruosius 12 mėnesių, jauni (15–34 metų amžiaus) suaugusieji %	Nors kartą gyvenime, (15–16 metų amžiaus) mokiniai %	Visi gydytis pradėję asmenys % (skaičius)	Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys % (skaičius)	Gydytis pradėję anksčiau gydyti asmenys % (skaičius)
Belgija	2018	22,6	13,6	17	32,5 (3 824)	47,9 (2 017)	23,4 (1 602)
Bulgarija	2016	8,3	10,3	17	4,2 (40)	12,1 (25)	2 (14)
Čekija	2019	25,9	17,8	28	12,8 (563)	16,3 (326)	9,8 (219)
Danija	2017	38,4	15,4	17	60,6 (3 109)	64,1 (1 540)	57,2 (1 482)
Vokietija (*)	2018	28,2	16,9	22	58,5 (24 902)	68,3 (15 895)	– (–)
Estija	2018	24,5	16,6	20	1 (3)	2,3 (2)	0,6 (1)
Airija	2015	27,9	13,8	19	23,4 (2 406)	37,9 (1 504)	12,5 (691)
Graikija	2015	11,0	4,5	8	28,2 (1 106)	46,5 (768)	14,8 (334)
Ispanija	2020	37,5	19,1	23	28,1 (13 459)	38,5 (9 485)	15,8 (3 386)
Prancūzija	2017	44,8	21,8	23	59 (27 400)	73,3 (8 934)	43,6 (7 872)
Kroatija	2019	22,9	20,3	21	– (–)	57,1 (586)	7,7 (453)
Italija	2017	32,7	20,9	27	22,1 (8 451)	30,3 (4 880)	16,1 (3 571)
Kipras	2019	14,1	8,1	8	50,3 (490)	63,6 (354)	32 (125)
Latvija	2015	9,8	10,0	26	24 (194)	36 (154)	10,6 (40)
Lietuva	2016	10,8	6,0	18	6,3 (51)	23,1 (27)	3,3 (22)
Liuksemburgas	2019	23,3	12,0	19	33,6 (128)	62,7 (84)	17,1 (40)
Vengrija	2019	6,1	3,4	13	64,2 (2 942)	69,3 (2 167)	49,4 (533)
Malta	2013	4,3	–	12	14,3 (278)	29,1 (101)	11,1 (177)
Nyderlandai	2019	27,7	15,5	22	47,3 (5 202)	55,5 (3 625)	35,4 (1 577)
Austrija	2015	23,6	14,1	21	32,5 (1 403)	47,6 (856)	21,7 (547)
Lenkija	2018	12,1	7,8	21	32,8 (2 128)	40,1 (1 243)	26,2 (847)
Portugalija	2016	11,0	8,0	13	39,6 (1 314)	52,3 (1 018)	21,6 (296)
Rumunija	2019	6,1	6,0	9	54,5 (2 336)	66 (2047)	24,5 (289)
Slovėnija	2018	20,7	12,3	23	9,7 (18)	27,5 (14)	3 (4)
Slovakija	2019	17,0	7,7	24	21,2 (699)	31,8 (409)	14,1 (269)
Suomija	2018	25,6	15,5	11	15,9 (83)	25,6 (55)	9,2 (28)
Švedija (?)	2018	16,7	7,9	8	10,7 (4 564)	14,2 (1 994)	7,2 (1 938)
Turkija	2017	2,7	1,8	–	11 (1 220)	15,3 (654)	7,8 (522)
Norvegija	2019	23,2	10,5	9	30,2 (1 831)	38,7 (1 026)	23,6 (805)
Europos Sąjunga	–	27,2	15,4	–	36 (107 093)	46,8 (60 110)	19,6 (26 357)
ES, Turkija ir Norvegija	–	–	–	–	35 (110 144)	45,6 (61 790)	19,2 (27 684)
Jungtinė Karalystė	2018	29,0	13,4	23	23,5 (26 816)	43 (15 181)	14,7 (11 537)

Paplitimo bendroje populiacijoje duomenys: Narkotikų vartojimo duomenys apima tik Anglijos ir Velso duomenis. 18–64 ir 18–34 metų amžiaus grupėse Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje ir Vengrijoje; 16–64 ir 16–34 metų – Danijoje, Estijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Norvegijoje; 18–65 metų – Maltoje. Vartojimo paplitimo tarp mokyklinio amžiaus gyventojų įverčiai paimti iš 2019 m. ESPAD tyrimo, išskyrus Belgiją (2019 m., tik Flandrija), Liuksemburgą (2018 m.) ir Jungtinę Karalystę (2018 m., tik Anglija, 15 metų amžiaus). Vokietijos 2019 m. ESPAD duomenys susiję tik su Bavarija. Dėl galimo perversinimo Liuksemburgo kanapių vartojimo nors kartą gyvenime paplitimo duomenys gali būti šiek tiek perversinti.

Duomenys apie gydytis pradėjusius asmenis susiję su 2019 m. arba paskutiniaisiais metais, kurių duomenys pateikti: Bulgarija, Čekija, Danija ir Ispanija (2018 m.), Latvija, (2017 m.), Estija (2016 m.), Nyderlandai (2015 m.)

(*) Pirmą kartą gydytis pradėję asmenys 2018 m.

(?) Gydytis pradėjusių asmenų duomenys susiję su priežiūra ligoninėse ir specializuotos ambulatorinės priežiūros įstaigose. Pateikti duomenys nevisiškai atspindi realią situaciją šalyje.

LENTELĖ A6

KITI RODIKLIAI

Šalis	Metai	Mirties nuo narkotikų atvejai		Su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu siejami ŽIV diagnozės atvejai (ECDC)	Švirkščiamųjų narkotikų vartojimo įvertis		Pagal specializuotas programas išdalyti švirkštai
		Visos amžiaus grupės	15–64 m.		Įverčio metai	Atvejų skaičius 1 000 gyventojų	
		Skaičius	Atvejai milijonui gyventojų (skaičius)	Atvejai milijonui gyventojų (skaičius)			Skaičius
Belgija	2014	61	8 (60)	1,1 (12)	2019	0,5-1,0	1 262 773
Bulgarija	2019	11	2 (11)	5,3 (37)	–	–	124 746
Čekija	2019	42	5 (37)	0,6 (6)	2019	5,8-6,1	7 459 123
Danija	2018	173	39 (146)	0,7 (4)	–	–	–
Vokietija	2019	1398	– (–)	1,9 (159)	–	–	4 197 853
Estija	2019	27	30 (25)	15,1 (20)	2015	9,0-11,3	1 629 477
Airija	2017	235	71 (227)	2 (10)	–	–	532 761
Graikija (¹)	2017	57	8 (52)	6,7 (72)	2019	0,4-0,7	464 745
Ispanija	2018	450	15 (450)	1,4 (68)	2018	0,2-0,5	1 812 069
Prancūzija	2016	465	9 (391)	1 (65)	2019	3,1-3,3	12 840 577
Kroatija	2019	97	37 (97)	0,2 (1)	2015	1,8-2,9	341 900
Italija	2019	373	10 (369)	2,4 (147)	–	–	–
Kipras	2019	5	8 (5)	3,4 (3)	2019	0,8-1,5	878
Latvija	2019	12	10 (12)	22,9 (44)	2016	5,3-6,8	968 059
Lietuva	2019	52	29 (52)	17,2 (48)	2016	4,4-4,9	241 361
Liuksemburgas	2019	8	19 (8)	0 (0)	2018	1,9	430 078
Vengrija	2019	43	7 (43)	0,1 (1)	2015	1,0	44 602
Malta	2018	3	9 (3)	0 (0)	–	–	223 936
Nyderlandai	2019	252	20 (224)	0,1 (2)	2015	0,07-0,09	–
Austrija	2019	196	33 (193)	2,1 (19)	–	–	6 164 781
Lenkija	2018	199	6 (153)	0,5 (19)	–	–	181 913
Portugalija	2018	55	8 (51)	1,6 (16)	2015	1,0-4,5	1 414 228
Rumunija (²)	2019	45	3 (44)	3,3 (65)	–	–	1 181 768
Slovenija	2019	74	51 (69)	1 (2)	–	–	502 369
Slovakija	2019	34	8 (29)	0 (0)	–	–	441 954
Suomija	2019	234	65 (224)	1,4 (8)	2012	4,1-6,7	7 055 191
Švedija	2019	540	77 (490)	2,1 (21)	–	–	999 523
Turkija	2019	342	6 (333)	0,1 (10)	–	–	–
Norvegija	2018	286	77 (267)	1,5 (8)	2018	2,0-2,8	3 081 586
Europos Sąjunga	–	5 141	15 (3 465)	1,9 (849)	–	–	–
ES, Turkija ir Norvegija	–	5 769	14 (4 065)	1,6 (867)	–	–	–
Jungtinė Karalystė (³)	2017	3 284	76 (3 126)	1,6 (108)	–	–	–

Duomenys apie perdozavimą turi būti aiškinami atsargiai. Lyginant šalis reikia atsižvelgti į metodologinius skirtumus. Kai kuriais atvejais amžiaus grupė konkrečiai nenurodyta ir tokie atvejai neįtraukti apskaičiuojant 15–64 metų amžiaus gyventojų mirtingumo lygį: Vokietija (1 398), Graikija (5), Rumunija (1) ir Turkija (7). Su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu susijusios ŽIV diagnozės yra 2019 m. duomenys, išskyrus Belgijos duomenis (2018 m.).

Švirkščiamųjų narkotikų vartojimo įverčiai yra susiję su 15–64 metų amžiaus gyventojais.

Pagal specializuotas programas išdalytų švirkštų duomenys yra 2019 m., išskyrus Vokietiją (2018 m.) ir Prancūziją (2017 m.). Jungtinės Karalystės švirkštų duomenys: Anglijoje – duomenų nėra; Velse – 2 564 798 (2019 m.), Škotijoje – 4 401 387 (2017 m.) ir Šiaurės Airijoje – 387 825 (2018 m.).

(¹) 2017 m. Graikijoje patvirtinti 52 mirties nuo narkotikų atvejai ir 5 vis dar tiriami.

(²) Duomenys apie mirties nuo narkotikų atvejus žemesniu nei nacionalinis lygmeniu: 4 apskritys iš 42 pranešė apie mirties nuo narkotikų atvejus (Bukarešto, Teleormano, Klužo ir Hunedoaros apskritys).

(³) Duomenys apie mirties nuo narkotikų atvejus neapima Šiaurės Airijos duomenų.

LENTELĖ A7

KONFISKACIJA

Šalis	Heroinas		Kokainas		Amfetaminai		MDMA, MDA, MDEA		
	Konfiskuotas kiekis	Konfiskavimo atvejų	Konfiskuotas kiekis	Konfiskavimo atvejų	Konfiskuotas kiekis	Konfiskavimo atvejų	Konfiskuotas kiekis		Konfiskavimo atvejų
	kg	skaičius	kg	skaičius	kg	skaičius	tabletės	kg	skaičius
Belgija	1 929	1 695	65 248	5 869	1 052	3 098	409 007	250	2 748
Bulgarija	787	32	318	25	97	79	2 184	107	39
Čekija	9	105	187	290	28	1 800	74 832	37	407
Danija	46	513	190	5 477	217	2 480	35 568	66	1 096
Vokietija	298	2 991	8 166	3 520	1 669	13 894	693 668	–	3 355
Estija	<0,1	4	17	149	115	347	–	34	199
Airija	–	1 305	–	2 266	–	277	–	–	978
Graikija	403	2 355	953	812	9 629	303	169 269	2	107
Ispanija	234	7 421	37 868	48 048	2 043	5 045	270 836	340	5 721
Prancūzija	1 073	4 103	15 761	12 578	725	–	1 699 848	–	1 048
Kroatija	12	116	16	575	41	958	–	16	822
Italija	615	2 414	8 245	8 658	50	349	19 338	37	328
Kipras	<0,1	13	49	159	1	129	2 400	0	19
Latvija	<0,1	16	2 202	184	108	554	96 003	4	507
Lietuva	2	50	16	133	28	360	–	283	189
Liuksemburgas	6	138	2	235	0,1	11	46 059	–	32
Vengrija	77	37	30	365	46	1 084	66 829	2	803
Malta	1	12	747	92	–	–	149	<0,1	46
Nyderlandai (¹)	1 326	–	43 836	–	1 025	–	–	599	–
Austrija	95	1 267	87	2 089	152	2 312	77 922	9	1 501
Lenkija	21	1	2 248	12	2 214	85	260 112	323	16
Portugalija	15	201	10 567	578	3	32	15 133	2	218
Rumunija	138	281	16 157	534	7	257	47 283	4	991
Slovenija	759	193	4	267	28	258	9 763	0,2	83
Slovakija	2	52	0,3	51	9	781	1 329	0,3	100
Suomija	8	88	223	441	190	2 194	265 511	29	665
Švedija	64	861	121	4 449	1 000	7 719	347 038	59	2 636
Turkija	20 165	16 265	1 634	3 018	3 831	24 970	8 695 605	–	8 530
Norvegija	88	683	136	1 529	467	5 183	120 474	44	1 167
Europos Sąjunga	7 919	26 264	213 259	97 856	20 480	44 406	4 610 081	2 204	24 654
ES, Turkija ir Norvegija	28 172	43 212	215 029	102 403	24 778	74 559	13 426 160	2 248	34 351
Jungtinė Karalystė	617	10 868	3 469	19 451	1 668	3 682	713 896	1	3 630

Visi duomenys susiję su 2019 m. arba paskutiniaisiais metais. Prie amfetaminų priskiriami amfetaminas ir metamfetaminas.

(¹) Duomenys apie konfiskuotą kiekį ir konfiskavimo atvejus apima ne visų teisėsaugos padalinių informaciją, todėl juos reikėtų laikyti daliniais ir minimaliais. Didžiausio masto konfiskavimo atvejais dažniausiai būdavo konfiskuojamas kokainas ir heroinas.

KONFISKACIJA (TĖSINYS)

Šalis	Kanapių derva		Džiovintos kanapės		Kanapių augalai		
	Konfiskuotas kiekis	Konfiskavimo atvejų	Konfiskuotas kiekis	Konfiskavimo atvejų	Konfiskuotas kiekis		Konfiskavimo atvejų
	kg	skaičius	kg	skaičius	augalai	kg	count
Belgija	108	6 889	17 290	28 801	422 261	–	1 006
Bulgarija	0,6	13	2 939	73	25 696	46 713	124
Čekija	2	138	546	5 417	26 925	–	476
Danija	2 399	19 312	492	3 503	12 575	124	443
Vokietija	1 295	5 679	7 731	31 378	101 598	–	2 220
Estija	2	46	97	807	–	75	31
Airija	–	422	–	3 072	–	–	197
Graikija	6 587	333	12 515	9 597	56 963	–	584
Ispanija	349 489	187 328	39 861	143 922	1538 995	–	3 074
Prancūzija	74 340	76 227	29 952	30 175	180 509	–	462
Kroatija	148	441	2 231	6 622	3 044	–	118
Italija	20 986	9 225	23 632	9 988	223 541	–	1 172
Kipras	60	30	227	818	158	–	22
Latvija	372	92	63	1 021	–	100	52
Lietuva	1 775	34	220	986	–	–	–
Liuksemburgas	273	545	98	651	22	–	3
Vengrija	2	185	715	3 111	7 128	–	158
Malta	118	28	389	144	2	–	1
Nyderlandai ⁽¹⁾	1 552	–	–	–	556 802	–	–
Austrija	147	1 081	1 216	15 136	26 568	–	516
Lenkija	436	32	3 495	281	93 090	–	7
Portugalija	3 234	1 709	492	369	12 077	–	131
Rumunija	21	303	1 207	3 625	–	517	120
Slovenija	9	113	704	3 854	8 810	0,34	230
Slovakija	0,5	27	131	1 075	1 611	–	41
Suomija	215	303	397	1 128	15 900	–	1 668
Švedija	1 832	15 484	1 009	7 718	–	–	–
Turkija	27 889	6 162	62 685	63 531	42 276 694	–	2 986
Norvegija	2 244	10 202	458	2 724	–	–	–
Europos Sąjunga	465 404	326 019	147 650	313 272	3 314 275	47 529	12 856
ES, Turkija ir Norvegija	495 537	342 383	210 793	379 527	45 590 969	47 529	15 842
Jungtinė Karalystė	8 470	11 876	29 533	101 744	372 207	–	8 382

Visi duomenys susiję su 2019 m. arba paskutiniais metais.

(1) Duomenys apie konfiskuotą kiekį ir konfiskavimo atvejus apima ne visų teisėsaugos padalinių informaciją, todėl juos reikėtų laikyti daliniais ir minimaliais

EMCDDA IŠTEKLIAI

Išsamesnės informacijos apie neteisėtus narkotikus ieškokite EMCDDA leidiniuose ir internetiniuose šaltiniuose.

Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita. Tendencijos ir pokyčiai

Tendencijų ir pokyčių ataskaitoje pateikiama narkotikų problemos Europoje aukščiausio lygio apžvalga, daugiausia dėmesio skiriant neteisėtam narkotikų vartojimui, susijusiai žalai sveikatai ir narkotikų pasiūlai. Su ataskaita susijusius išteklius galima rasti toliau nurodytame tinklalapyje.

emcdda.europa.eu/edr2021

EMCDDA leidiniai

Be metinės Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitos, EMCDDA skelbia „Sveikatos ir socialinių reagavimo į narkotikų vartojimą priemonių Europos vadovą“ ir kartu su Europolu parengtą „Europos narkotikų rinkų ataskaitą“, taip pat įvairias išsamias ataskaitas, susijusias su pačiais įvairiausiais narkotikų klausimais.

emcdda.europa.eu/publications

Geriausia patirtis

Geriausios patirties portale pateikiama praktinė ir patikima informacija apie tai, kokios priemonės prevencijos, gydymo, žalos sumažinimo ir socialinės reintegracijos srityse yra veiksmingos (ir kokios ne). Tai padės jums greitai nustatyti išbandytas ir patikrintas intervencines priemones, skirti išteklių veiksmingoms priemonėms ir patobulinti su intervencinėmis priemonėmis susijusius įrankius, standartus ir gaires.

emcdda.europa.eu/best-practice

Statistikos biuletenis

Metiniame statistikos biuletenyje pateikiami naujausi turimi narkotikų vartojimo padėties Europoje duomenys, kuriuos pateikė valstybės narės. Šiais duomenų rinkiniais grindžiama Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitoje pateikta analizė. Visus duomenis galima peržiūrėti interaktyviai ekrane ir parsisiųsti „Excel“ formatu.

emcdda.europa.eu/data/

Temos

Teminiai puslapiai ir A-Z indeksas padeda rasti EMCDDA turinį pagal temą.

emcdda.europa.eu/topics

Dokumentų biblioteka

EMCDDA dokumentų bibliotekoje galima susipažinti su dokumentais, susijusiais su agentūra, arba duomenimis, kuriuos agentūra surinko vykdydama savo veiklą. Čia galite susipažinti su tarptautinių ir nacionalinių organizacijų leidiniais, EMCDDA darbuotojų moksliniais straipsniais, kitų Europos Sąjungos institucijų paskelbta medžiaga ir kita agentūros gauta medžiaga.

emcdda.europa.eu/document-library

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai *Europe Direct* informacijos centrų. Artimiausio centro adresą rasite svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba el. paštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

- nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokestį),
- šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba
- elektroniniu paštu svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje *Europa* (https://europa.eu/european-union/index_lt)

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti <https://op.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į *Europe Direct* arba į vietos informacijos centrą (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt)

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje *EUR-Lex* (<http://eur-lex.europa.eu>)

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/lt>) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

Apie šią ataskaitą

Tendencijų ir pokyčių ataskaitoje pateikiama naujausia EMCDDA narkotikų vartojimo padėties Europoje analizė. Ataskaitoje, kurioje daugiausia dėmesio skiriama neteisėtam narkotikų vartojimui, susijusiai žalai ir narkotikų pasiūlai, pateikiamas išsamus šių temų nacionalinių duomenų rinkinys ir pagrindinės žalos mažinimo priemonės.

Apie EMCDDA

Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA) yra centrinė ir pripažinta institucija su narkotikais susijusiems klausimams Europoje nagrinėti. Jau daugiau kaip 25 metus EMCDDA renka, analizuoja ir platina moksliskai patikimą informaciją apie narkotikus, narkomaniją ir jų padarinius ir jo veikla besidomintiems subjektams teikia faktiniais duomenimis pagrįstą informaciją apie su narkotikais susijusią padėtį Europoje.

EMCDDA leidiniai yra vienas pagrindinių informacijos šaltinių labai įvairioms auditorijoms, įskaitant politikus ir jų patarėjus, narkotikų srityje dirbančius specialistus ir tyrėjus, taip pat žiniasklaidą ir plačiąją visuomenę. Lisabonoje įsikūręs EMCDDA yra viena iš decentralizuotų Europos Sąjungos agentūrų.